

*Kat. Ekonomii Politycznej
Politechniki Warszawskiej
Jolna 3.*

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 1

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

**SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.**

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915.**

TELEFONY. KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

**WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.**

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

W Y K A Z

8% listów zastawnych dolarowych I serii Wileńskiego Banku Ziemskiego, wylosowanych w dniu 24 listopada 1931 roku:

Po 50 dol. Nr. Nr.: 46, 67, 171, 231, 305;

Po 250 dol. Nr. Nr.: 71, 119, 205, 282, 286, 343, 344, 377, 379, 380, 388, 441.

Wypłata za wylosowane listy zastawne w pełnej wartości nominalnej uskutecznić się będzie poczynając od 2 stycznia 1932 roku.

Listy przedstawione do opłaty zwracane być winne ze wszystkimi kuponami, poczynając od kuponu, płatnego 1 lipca 1932 roku.

Wartość brakujących kuponów potrącana będzie z należności za listy.

Zarząd Wileńskiego Banku Ziemskiego.

CO NAS SKŁANIA DO LATANIA?
PODRÓŻ MIŁA, SZYBKA, TANIA

STARACHOWICE
WARSAWA WARECKA 15

STALE NA SKŁADZIE POSIADAMY:
Drzwi o wymiarze 2 × 0,80 m w świetle futryny
Drzwi o wymiarze 2 × 0,70 m w świetle futryny
Inne wymiary na zamówienie

Poważni reprezentanci rejonowi poszukiwani

ZAKŁADY HOHENLOHEGO

HOHENLOHE-WERKE, Spółka Akcyjna

WEŁNOWIEC, G. Śl.
HOHENLOHEHÜTTE O.S.

TELEFON ZARZĄDU GŁÓWNEGO: KATOWICE, Nr. 440, 447
ADRES DLA DEPEZ: HOHENLOHE WEŁNOWIEC GÓRNY ŚLĄSK

Oddział I. — Węgiel Oddział II. — Metale

Węgiel płomienny z kopalni: Maks —
Wujek — Zjednoczona Hohenlohe-Fanny
Brykiety z kopalni „Wujek“ o znaku H. W.

Firma sprzedawcza:
„FULMEN”

Górnośląski Handel Węgla, Sp. z ogr. odp.
KATOWICE, UL. JULJUSZA LIGONIA Nr. 3, 5, 7.

Blacha cynkowa Cynk H. H. Korona
Cynk Hohenlohe (podwójnie rafin.)
(rafin. i nierafin.) Pył cynkowy
Originalny ołów hutniczy

Oddział III. — Kwasy

Kwas siarkowy (60°) technicznie czysty
Kwasy siarkowe od 92 — 100%
Oleum 12% Oleum 20%

DOSTARCZAMY NASTĘPUJĄCE
PRODUKTY PRZEMYSŁU AZOTOWEGO DLA CELÓW TECHNICZNYCH:

SALETRE AMONOWĄ

SALETRE SODOWĄ
P R Z E M Y S Ł O W A

SALETRE SODOWĄ
R A F I N O W A N A

S A L M I A K

WĘGLAN AMONU

KWAS AZOTOWY

AMONIAK SKROPLONY

WODĘ AMONIAKALNĄ

T L E N

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

PAŃSTWOWA FABRYKA
ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH

W CHORZOWIE
NA GÓRNYM ŚLĄSKU

POLSKA GOSPODARCZA

DAWNEJ

PRZEMYSŁ I HANDEL

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI
WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
Z PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO — C. P.	1631	CLA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO	1648
KONTROLA INWESTYCJI JAKO ŚRODEK OSZCZĘD- NOSCIOWY — KAZIMIERZ GŁHRING	1633	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1649
ŻYCIE GOSPODARCZE:		Konjunktura a taryfy — J. G.	
Walka z bezrobociem — J. R.		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1649
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWO- DAWCZYCH	1637	POCZTA I TELEGRAF	1650
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		KRONIKA BIEŻĄCA:	
GÓRNICTWO WĘGLOWE	1638	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1650
HUTNICTWÓ ŻELAZNE	1640	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	1650
ROLNICTWO	1641	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Konferencja leśna w Ministerstwie Rolnictwa		KREDYT	1651
HANDEL:		SPRAWY WALUTOWE	1652
TRAKTATY I KONWENCJE	1642	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1653
HANDEL ZAGRANICZNY	1642	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Nasz wywóz do Francji — Ł.		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Premje wywozowe na zboże w ciągu roku gosp. 1930/31 — M. Pogorzelski		OGÓLNE	1654
HANDEL WEWNĘTRZNY	1646	FRANCJA	1655
Ruch cen w październiku 1931 r. — D.		STANY ZJEDNOCZONE AM.	1656
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1647	NJEMCY	1656
RYNEK AKCYJNY	1648	SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	1656
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1657

Z PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO

SPADEK FUNTA angielskiego, jak to powszechnie wiadomo, i o czym mieliśmy okazję pisać parokrotnie na łamach naszego wydawnictwa, wpłynął ujemnie na szereg dziedzin gospodarczych świata, a między innymi wprowadził — niezależnie od już trwającego kryzysu — sporo poważnych utrudnień do paru dziedzin polskiego życia gospodarczego. Szczególnie wpływ wciąż utrzymującego się spadku kursu waluty angielskiej uderzył w te dziedziny naszego przemysłu eksportowego, które miały i mają do wykonania umowy na dostawy zagraniczne, opiewające właśnie w funtach angielskich. Do wymienionych dziedzin należy w szczególności przemysł węglowy.

Polski węgiel oddawna konkuruje na rynkach zagranicznych m. in. z węglem angielskim i, trzeba przyznać, że ta walka konkurencyjna, jak dotąd, prowadzona jest z wcale dobrymi wynikami dla interesów polskiego przemysłu węglowego, który — wykorzystawszy w swoim czasie długotrwały strajk w angielskim przemyśle węglowym — dostał się na t. zw. rynki północne (Szwecja, Danja, Norwegja, Finlandja, Estonja, Łotwa), na których, jako poważny i solidny dostawca — zdołał się utrzymać do chwili obecnej, mimo zaciętego przeciwdziałania ze strony eksporterów angielskich.

Oceniając prężność organizacyjną polskiego przemysłu węglowego i wytworzoną sytuację węgla pol-

skiego na rynku międzynarodowym, angielski przemysł węglowy zrozumiał, że należy dążyć do zawarcia międzynarodowego porozumienia węglowego, przyciągając doń w pierwszej linii Polskę. Rozpoczęły się więc, prowadzone w zmiennej atmosferze i w różnych terminach, pertraktacje między przedstawicielami przemysłów węglowych kilku krajów, osiągnięto pewne uzgodnienia, które wszakże mogły być uważane za ledwie za pierwsze kroki do przyszłej konwencji międzynarodowej co do podziału rynków światowej konsumpcji węgla. Należy przypuszczać, że — gdyby nie nastąpiła niespodziewana okoliczność w postaci zachwiania się waluty angielskiej — to międzynarodowe porozumienie węglowe mogłoby nastąpić daleko prędzej, niż stać się to może — i mimo wszystko musi — obecnie. Spadek bowiem funta angielskiego wytworzył dla węgla angielskiego samoczynnie i progresywnie działającą premję eksportową, zwłaszcza wobec utrzymania zbiorowej umowy z robotnikami w przemyśle węglowym angielskim, która to umowa zachowała po dziś dzień stawki zarobków robotniczych z okresu przed spadkiem funta. A więc wytworzyła się stąd w kalkulacji ceny sprzedażnej angielskiego węgla bardzo korzystna marża, która daje możliwość eksporterowi angielskiemu bez jakiegokolwiek z jego strony wysiłku tworzenia rezerw i skutecznego konkurowania z eksporterem polskim, który nie posiada poza sobą żadnych rezerw, a którego kraj utrzymał walutę swą na poziomie parytetu złota.

Oczywiście, polski przemysł węglowy, chcąc utrzymać się w tej konkurencji na rynkach północnych, zmuszony został do przystosowania się w cenach wykonywanych uprzednio zawartych kontraktów funtowych, lecz stąd narażony został na poważne straty, wynikłe ze spadku funta, w którym według nominalnej wartości otrzymuje zapłatę, a które pokrywać musi z rezerw, osiąganych ze sprzedaży krajowej. Rezerwy te wszakże okazały się zbyt szczupłymi, aby można było myśleć o ponoszeniu dalszych — tak wydatnie zwiększonych — strat na eksporcie węgla, a wynikłych wyłącznie z zaskoczenia polskiego przemysłu węglowego przez załamanie się waluty potężnego Państwa Brytyjskiego.

Już bowiem prace Komisji Ankietowej, a potem badania Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen wykazały, że — o ile wszystkie inne dziedziny przemysłu nie tylko się zainwestowały, ale nawet się przeinwestowały, to przemysł węglowy albo czynił wkłady inwestycyjne całkowicie niedostateczne, albo nie inwestował się zupełnie, doprowadzając swój aparat wydobywczy do bardzo niskiego poziomu. Do wytworzenia tej sytuacji dopomogły przemysłowi węglowemu przyrodzone — że użyjemy tego wyrażenia — jego właściwości techniczne, które pozwalają mu na prowadzenie produkcji przy obniżeniu techniki wydobycia do prymitywnych niemal sposobów. W tych więc

warunkach, kiedy przemysł węglowy znalazł się w takiej sytuacji gospodarczej pod względem inwestycji, a do tego zmuszony został jeszcze do prowadzenia walki konkurencyjnej z węglem angielskim z tytułu spadku funta, należało było pomyśleć o nowych źródłach ulżenia sytuacji.

Eksport węgla polskiego — zresztą tak samo i angielskiego — kształtował się zawsze deficytowo, a przyczyną tego była i jest konkurencja i wzajemne „ostrzeliwanie się” przed przystąpieniem do porozumienia i podziału rynków eksportowych przez producentów. Deficyt na eksporcie był wyrównywany przez specjalne kształtowanie nieco wyższej ceny węgla na rynku wewnętrznym, którą konsument płacił na rzecz ogólnego interesu utrzymania bilansu handlowego. Lecz kryzys — a potem spadek funta — poderwały tę kalkulację i wytworzyły przed przemysłem węglowym konieczność szukania nowych źródeł zaradzenia niebezpieczeństwu utraty zdobytych rynków eksportowych, co w konsekwencji pociągnęłoby redukcje bardzo poważnej liczby robotników.

Idąc po drodze najłatwiejszej, przemysł węglowy zwrócił się w tych warunkach o pomoc do Rządu, wysuwając między innymi dezyderat znacznego obniżenia kolejowych taryf eksportowych i obniżek innych pozycji kalkulacyjnych, a, między innymi, wydatnego obniżenia płac robotniczych i obciążeń socjalnych, ulg podatkowych i t. d. Rząd, oczywiście, nie mógł pójść po tej drodze, jak również nie mógł zgodzić się na to, aby straty na eksporcie węgla mogły być przerzucone na Skarb Państwa, uważając, że wynikłe straty muszą być rozłożone na wszystkie zainteresowane w utrzymaniu eksportu czynniki. To też Rząd zaproponował przemysłowi węglowemu udzielenie pożyczki, która zostałaby w następstwie przez przemysł węglowy spłacona. Jednocześnie zaś Rząd zaproponował utworzenie specjalnej Komisji, która opracowałaby sposób spłaty tej pożyczki i która obmyśliłaby utworzenie wewnętrznego funduszu przemysłu węglowego, z którego to funduszu przemysł węglowy mógłby czerpać dalsze zaliczki, m. in. także na potrzeby eksportowe, lecz fundusz ten miałby powstać z własnych źródeł przemysłu węglowego, gdyż zarówno przemysłowcy, jak i robotnicy, są zainteresowani w utrzymaniu eksportu węgla na dotychczasowym poziomie, który pozwala zatrudniać 30.000 robotników.

Po dłuższych pertraktacjach przemysł węglowy te propozycje przyjął — i w następstwie tego została powołana pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego wspomniana Komisja Mieszana, złożona z przedstawicieli Rządu i przemysłu węglowego. Zadaniem tej Komisji właśnie jest skontrolowanie kalkulacji ceny sprzedażnej węgla na rynku wewnętrznym i na rynku eksportowym, a w szczególności stwierdzenie strat, jakie przemysł węglowy po-

nosi w eksporcie węgla specjalnie z tytułu spadku kursu funta angielskiego.

Po dokładnem i obiektywnem zbadaniu wymienionych tutaj spraw, Komisja będzie miała możność przedstawienia Rządowi swych wniosków, który zajmie wobec nich stanowisko. W każdym bądź razie prace Komisji idą w tym kierunku, aby wprowadzić wydatne zmniejszenia wszystkich bez wyjątku składników, wpływających na kalkulację ceny węgla i aby nie dopuścić do przerzucenia strat na eksporcie na jakikolwiek pojedynczy czynnik kalkulacyjny. Mylne są przeto doniesienia prasy, jakoby Rząd zdecydował się już na wysunięcie sprawy wydatnej obniżki płac robotniczych, aby tą drogą stworzyć dla przemysłu węglowego pożądane rezerwy. Sprawa płac robotniczych, oczywiście, musi być również brana w rachubę, lecz pertraktacje na ten temat mogą się odbyć dopiero w terminie rozmów o nową umowę zbiorową między przedstawicielami przemysłowców i organizacji robotniczych. W obecnym okresie Rząd uważa sprawę obniżki płac robotniczych za przedczesną, lecz, mając na uwadze ujawnione tendencje w Zachodniej Europie, a szczególnie obniżki robocizny w Niemczech, musi się z tą sprawą poważnie liczyć od dn. 1 lutego r. p., t. j. od terminu zawarcia ewentualnej nowej umowy zbiorowej. Nic wszakże w tej sprawie Rząd ani nie zdecydował ani nawet nie projektował.

Osiągnięcie w omówiony powyżej sposób oszczędności na wszystkich czynnikach kalkulacyjnych pozwoli przemysłowi węglowemu na stworzenie rezerw własnych, które umożliwią mu utworzenie funduszu wyrównawczego, a z którego mógłby ten przemysł czerpać środki na zneutralizowanie ujemnych skutków spadku funta angielskiego i który to fundusz istniałby tak długo, dopóki zachodziłaby tego potrzeba.

Omawiana sprawa nosi taki charakter w obecnych warunkach, lecz należy mieć nadzieję, że i na rynku węglowym angielskim nastąpią zmiany w postaci żądań

robotniczych co do rewizji ich zarobków w związku ze spadkiem funta, co znowu pociągnęłoby za sobą wyżkę cen towarów rynkowych użytku codziennego i wytworzyłoby z kolei rzeczy dla angielskiego przemysłu węglowego inną konjunkturę eksportową niż ta, którą posiada on obecnie. Gdyby te warunki nastąpiły, to i sytuacja eksportowa polskiego przemysłu węglowego uległaby także poprawie, co musiałoby być wzięte na uwagę przez Komisję Mieszaną w jej pracach.

W każdym bądź razie należy stwierdzić jedno, że polski przemysł węglowy okazuje swą inicjatywę i wolę eksportową i że mimo wytworzonej przez spadek funta angielskiego złej dla niego konjunktury ani nie obniżył dotąd rozmiaru swego eksportu, ani nie obniży go w przyszłości, do czego się zresztą zobowiązał wobec Rządu. Tę aktywność eksportową przemysł węglowy musi podtrzymać samodzielnie, gdyż w obecnej sytuacji skarbowej Rząd, gdyby nawet chciał, nie mógłby przemysłowi węglowemu przyjść z pomocą, nawet drogą pośrednich, czy bezpośrednich premij. Tak więc prace Komisji Mieszanej idą w kierunku wydobycia z przemysłu węglowego własnych źródeł zaradczych i własnej potrzebnej energii.

Z prawdziwą przyjemnością należy podkreślić zdecydowanie polskiego przemysłu węglowego do dalszej walki konkurencyjnej i należy mieć pełną nadzieję, że walka ta zostanie i nadal wygrana, aż do tego czasu, kiedy przemysł węglowy angielski zrozumie, że i we własnym jego interesie leży porozumienie się z polskim przemysłem węglowym w celu uregulowania międzynarodowej eksportowej sprzedaży węgla i nie ponoszenia bezużytecznych dalszych strat, wynikłych li tylko ze złe zrozumianego interesu konkurencyjnego.

W każdym bądź razie nasz przemysł węglowy stworzył sobie dobrą pozycję, na której utrzyma się z łatwością w walce międzynarodowej o podział rynków zbytu aż do zwycięskiego końca.

C. P.

KONTROLA INWESTYCYJ JAKO ŚRODEK OSZCZĘDNOŚCIOWY

Ogólną troską życia gospodarczego jest obecnie sprawa utrzymania i rozwoju polskiego eksportu. Na ten rozwój może wpłynąć w pierwszej linii reorganizacja wewnętrzna polskiego przemysłu w kierunku racjonalizacji produkcji i obniżenia jej kosztów kalkulacyjnych.

W związku z tą sprawą zamieszczamy poniżej artykuł P. Dyr. Kazimierza Gehringa, który porusza bardzo ciekawe zagadnienie oszczędności w prowadzeniu inwestycji. Sądzimy, że ten temat zainteresuje czytelników.

REDAKCJA

PRZED ZROBIENIEM jakiejkolwiek inwestycji w przedsiębiorstwie przemysłowym, czy to wywołanej wymogami normalnego ruchu, czy też pochwycionej celem powiększenia lub rozszerzenia pro-

dukcji, momentem decydującym winna być ocena „gospodarczości” tego zamierzenia. Wysoce niewłaściwa byłaby polityka uzależniania nowych inwestycji nie od ich gospodarczej celowości, a więc rentowności, lecz od innych względów, jak np. łatwości zaciągania coraz to nowych zobowiązań i pożyczek i t. p. Istotnie, widzi się często cały szereg inwestycji, które nie wytrzymują obciążenia finansowych, a zamiast na polepszenie wpływają na pogorszenie stanu danego przedsiębiorstwa.

Naskutek wojny powstała nadprodukcja nie tylko w krajach, uprzemysłowionych już przed wojną, ale w całym szeregu innych krajów, w których naskutek wojny powstały liczne nowe przedsiębiorstwa przemysłowe. Rozpiętość między kosztem produkcji a dochodem ze sprzedaży zmalała wskutek tego ogromnie.

Podczas gdy przed wojną przekroczenie sum, preliminowanych na inwestycje, w większości wypadków zmniejszało co najwyżej zysk, to dzisiaj wobec skurczenia się rozpiętości pomiędzy dochodem a kosztami produkcji przekroczenie takie może doprowadzić do rezultatu końcowego, wyrażającego się nie tylko stosunkowo małym zyskiem, ale nawet wprost stratą. Z tego wynika, że zrównoważenie budżetu przedsiębiorstwa w czasach obecnych jest daleko trudniejsze niż przed wojną.

Nikt nie negował nigdy i nie neguje wartości kontroli osobistej. Dobrzy inżynierowie potrafią, zawarłszy kontrakty na ważniejsze roboty, przeprowadzić nawet większe inwestycje bez szczegółowego opracowania całości, jednak, jak to zwykle w praktyce się dzieje, cały szereg pozycji będzie przy preliminarzu takim pominięty. Prócz tego cały szereg robót oddaje się przedsiębiorcom na zasadzie cen jednostkowych i nie oblicza się zgóry kosztu całości. Inwestycja taka po ukończeniu może przedstawiać równowartość włożonych pieniędzy, ni wiadomo jednak, czy włożony kapitał będzie się rentować.

Przed wojną, z powodu większej rozpiętości pomiędzy dochodem a kosztami produkcji, zasadniczym zadaniem techniki było produkować i produkować dobrze. Dzisiaj zaś zasadniczymi postulatami produkcji są: produkować dobrze, tanio i na czas.

Nie należy również zapominać, że dzisiaj konkurencja ogromnie się zaostrzyła, i że przytem dumpingowy sposób prowadzenia eksportu do Polski przez konkurencję stanowi jeszcze jeden moment, który zmusza nas do nieprzekraczania zgóry preliminowanych kwot na inwestycje, zwłaszcza że bez tego zrównoważenie budżetu przedsiębiorstwa jest niemożliwe.

Dziś sprawa określania „gospodarczości” każdego wydatku staje się sprawą życia i śmierci wszystkich zespołów gospodarczych — zarówno państwowych, jak i prywatnych, i dlatego nowoczesne metody administracji przedsiębiorstw, które umożliwiają i wymagają, jako „conditio sine qua non”, rozważania „gospodarczości” każdego wydatku, a przede wszystkim metody, które chronią przemysł od przeinwestowania — nabierają ogromnego znaczenia dla Państwa i obywateli.

Nauka o administracji przedsiębiorstw nie ma żadnych pretensyj do tworzenia cudownych środków, zapobiegających wszystkim wpływom, jakie ujemnie na życie gospodarcze odbić się mogą. Ma ona natomiast pretensje do uznania (i dowiodła, że te pretensje są uzasadnione), iż ustaliła podstawy do prowadzenia przedsiębiorstw w każdym czasie, a więc w każdej fazie konjunkturalnej, w taki sposób, ażeby czynniki odpowiedzialne mogły ustalać optimum, które w danych warunkach należy uznać za osiągalne.

Pracowników ocenia się więc nie na zasadzie materialnych korzyści, jakie przynosi ich praca, ale na zasadzie tego, w jakich rozmiarach potrafili osiągnąć to optimum, na podstawie którego zostały im postawione konkretne zadania.

Decydując się na zaprowadzenie racjonalnej gospodarki finansowej i związanego z tem planowania wszystkich inwestycji, musimy być przygotowani na konieczność zwiększenia personelu. Na pierwszy rzut oka wydaje się to paradoksalnym — gdy się tylko mówi o oszczędnościach, powiększać personel. Naturalnie mam na myśli tylko te wypadki, gdzie nie da się przetrzymać robót, związanych z planowaniem i kontrolą

inwestycji, na osoby, zajęte przy innych robotach. Dodatkowe bowiem zatrudnienie pewnej liczby ludzi przy planowaniu nie tylko nie powiększy ogólnej sumy wydatków, lecz — przeciwnie — zmniejszy ją, gdyż nie będzie się odładowało niepotrzebnych wydatków, zatrzymywało robót pilnych i koniecznych, na korzyść robót mniej pilnych, będzie mniej przerw, a dzięki lepszemu przygotowaniu robót będą kosztować mniej, wykona się większą ich ilość, a tem samem da się zatrudnienie większej liczbie pracowników.

W obecnej chwili, kiedy wszyscy, zarówno Państwo, jak i przedsiębiorstwa prywatne, a także i jednostki muszą myśleć o najdalej idącym zmniejszeniu budżetów, powinniśmy się zastanowić nad możliwością stosowania takich metod, któreby ograniczyły do minimum konieczność arbitralnych redukcji osobowych, redukcji płac oraz wykonania preliminowanych robót.

Racjonalnie prowadzona kontrola inwestycji musi stale szeregować projektowane inwestycje podług ich ważności, terminów wykonania, terminów płatności, związanych z wykonaniem, wreszcie strat, wynikających z ewentualnego ich odłożenia. Zarazem kontrola inwestycji musi pozwalać na utrzymywanie równowagi budżetowej.

Kontrola inwestycji zapomocą specjalnego sposobu buchalterji jest następująca:

Buchalterja inwestycji składa się z 4 ksiąg: pierwsza książka nazywa się: Saldo-Konti kosztorysów „Ma”. Po zatwierdzeniu kosztorysu przedwstępnego suma zatwierdzona zostaje zapisana na kredyt tego kosztorysu. Robotę, objętą kosztorysem, uważa się jako klienta, któremu otworzono pewien kredyt. W miarę opracowania kosztorysów ramowych i szczegółowych wnosi się te sumy w odpowiednią rubrykę, tak, że zawsze widoczny jest kaźdoczesny stan w całości. Przypuśćmy, że kosztorys przedwstępny opiewał na zł 1 miljn., a po opracowaniu kosztorysów ramowych okazała się potrzeba powiększenia tego kredytu o zł 500 tys., co zatwierdził wydział finansowy. W ciągu pierwszych 3 miesięcy opracowano kosztorysy w szczegółowych np. na zł 700 tys., wówczas Saldo-Konti „Ma” wykazuje, że roboty przygotowane nie są jeszcze ukończone; dopiero po zrobieniu wszystkich kosztorysów szczegółowych przedstawiamy wydziałowi finansowemu ostateczne żądania kredytowe, które z chwilą przyjęcia stają się dla organów technicznych obowiązującymi. Wszelkie przekroczenia są notowane i muszą być rzeczą w zasadzie, jak również srożeńienia i ich przyczyny.

Druża książka nazywa się: Saldo-Konti magazynu „Winien”. Prowadzi się w niej kontrolę wszystkich zapotrzebowań, zamówień i faktur, które obciąża najpród magazyn, a następnie i daną inwestycję. W ten sposób mamy możność kontrolowania obciążenia danych inwestycji już wydanymi zamówieniami.

Trzecia książka nazywa się: Saldo-Konti kosztorysów „Winien”. Na wszystkie roboty, związane z wykonaniem danej inwestycji, piszemy zamówienia wewnętrzne i przy pomocy kartek roboczych i kartek „magazynu wyda” ustalamy koszt tych zamówień, które zapisujemy na ciężar danej inwestycji. Prócz tego prowadzimy w księdze czwartej Salda-Konti magazynu „Ma” ewidencję zapłaconych faktur z zamówień zewnętrznych i weksli oraz wydatków kasowych.

Stosowanie nowoczesnych metod administracji, a więc i kontroli finansowej jest niemożliwe nie tylko bez rozumienia zasad „podziału pracy”, ale i bez chęci za-

stosowania się do wymogów natury psychicznej, bez których rzecz cała jest niewykonalna.

Widzę ogromną przeszkodę w trudnościach, napotykanym w Polsce wszędzie tam, gdzie chodzi o wysiłek zbiorowy. W wielu wypadkach ludzie nawet na wyższych stanowiskach walczą o kompetencję, zamiast podzielić między siebie wykonanie danego zadania. Jeżeli dyrektor naczelny da jakieś zadanie kilku specjalistom do wykonania, to nie ich stopień hierarchiczny, a fachowość określa kompetencję. Powiedzmy dla przykładu, że jest jakaś sprawa, w której mają być zdecydowane kwestje sprzedaży, kwestja elektrotechniczna i kwestje warsztatowe. Odnosi się specjaliści będą mieli głos decydujący każdy w swoim własnym zakresie.

Grono wspólnie pracujących ludzi, dążących ku temu samemu celowi, podzieliwszy się pracą, uznaje kompetencje tego z nich, który na danej rzeczy zna się najlepiej, wybierając najbardziej doświadczonego, jako tego, który decyduje w razie różnicy zdania. Nieumiejętność wsołpracy 2 lub 3 ludzi na stanowiskach równorzędnych dowodzi tylko tego, że nie nadają się do pracy w większych zespołach.

Taką właśnie współpracę miał na myśli Taylor, gdy mówił: „Moi współpracownicy i ja jesteśmy tak ściśle z sobą związani do osiągnięcia celu, któryśmy sobie wytknęli dla poszczególnych poczynań, że zatracamy zupełnie świadomość, kto jest autorem tego lub innego posunięcia”. Taylor powiada dalej: „Jedynym moim życzeniem jest, aby moje poglądy rozpozszeczniały się. Chodzi mi o rzecz samą, pod czyją szatą będą te idee kursowały — to dla mnie obojętne”.

Przeciwnicy metod amerykańskich często powołują się na autoritet znanego w Polsce przemysłowca francuskiego Fayola, który uważał jednolitość rozkazodawstwa za podstawę celowej administracji. W związku z tem rozmawiałem niedawno w Paryżu z Prezesem Francuskiego Komitetu Organizacji P. de Fremenville. P. Fremenville zapewnił mnie, że na krótko przed śmiercią Fayola udało mu się go przekonać o korzyściach przygotowania pracy przez szereg specjalistów, i że styczność robotnika czy urzędnika nie z jednym szefem, a z kilkoma osobami na stanowiskach równorzędnych nie wprowadza żadnego chaosu, o ile posiadają zrozumienie rzeczy. Fayol bardzo żałował, że mimowoli wywołał opozycję przeciwko celowym metodom Taylora. Zresztą system rządzenia, zwany „sztabowo-linjowym”, oparty na podziale pracy, usuwa wszelkie trudności w tym kierunku. Osoby, stojące na najniższym szczeblu hierarchicznym, mają tylko jednego

zwierzchnika, dla którego inni — biuro planowania, a więc sztab — przygotowali wszystkie środki, potrzebne do wykonania instrukcji. Naodwrot — osoby, należące do sztabu, zajmują stanowiska równorzędne i komunikują się między sobą. Szef daje tylko wytyczne i rozstrzyga sprawy sporne, których „sztabowcy” między sobą nie mogli uzgodnić.

Przysłowiową ambicję Polaków możemy wykorzystać dla ułatwienia stworzenia warunków, w których powstaje „przymus naturalny”. Przymus naturalny sprawia np., że w centrali elektrycznej, zasilającej prądem fabryki i mieszkania, w razie potrzeby pilnej reparacji nikt nie opuści swego stanowiska, powołując się na to, iż „zmiana się skończyła”. Dla stworzenia przymusu naturalnego bardzo pomocne są specjalne wykresy graficzne. Kierownicy wiedząc, że każda większa niedokładność będzie im ciągle przypomniana przez taki wykres, wiszący na ścianie, będą się starali unikać tych niemiłych „memento” przez bardziej dokładne przygotowywanie planów i robót.

System kontroli umożliwia wprowadzenie tłumaczenia się z niemożności wykonania tej lub innej części roboty zgodnie z programem, ale stawia jako „conditio sine qua non”, że trudności i przerwy są meldowane natychmiast po ich powstaniu. Unika się w ten sposób fabrykowania usprawiedliwień ad hoc. Usterki stwierdza się zaraz, a nie dopiero w razie skarg lub reklamacyj.

Prowadzenie racjonalnej gospodarki finansowej, zarówno w Państwie, jak i w innych zespołach, musi być oparte na jak najdalej idącym planowaniu i przygotowywaniu wszystkich przewidywanych robót. Nie do pomyślenia jest poza tem racjonalna gospodarka finansowa bez podziału pracy, koordynacji wysiłków i uznania konieczności ustalania odpowiedzialności jednostki. Jednostka musi przyjmować odpowiedzialność osobistą, a nie chronić się za ten parawan, który grozi ruiną każdemu zespołowi, a który nazywa się „łączna odpowiedzialność”.

Największą korzyścią kontroli inwestycji jest to, że podczas gdy w czasach dobrej konjunktury pozwala ona na ustalanie „optimum wyniku”, jakiego właściciele przedsiębiorstwa żądać mogą od swoich kierowników, to w czasach depresji daje możliwość ustalania tego, co w danych warunkach uważać należy za dopuszczalne maksimum strat. Jeżeli te straty są przekroczone, to daje nam jednocześnie odpowiedź, kto ponosi odpowiedzialność, gdyż odpowiedzialność każdego przy stosowaniu systemu „sztabowo-linjowego” jest zgóry ustalana.

Kazimierz Gehring

ŻYCIE GOSPODARCZE

Z KOMITETU EKONOMICZNEGO MINISTRÓW. — Na ostatniem posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów, które odbyło się w dn. 1 grudnia r. b., rozpatrzono cały szereg spraw bieżących, m. in. z dziedziny handlu zagranicznego. Wnioski, uchwalone przez Komitet, znajdują swój wyraz w rozporządzeniach, które wydadzą zainteresowani Ministrowie.

Komitet Ekonomiczny powziął m. in. uchwałę w sprawie wprowadzenia w życie i uwzględnienia w budżecie państwowym subwencji na popieranie i rozbudowę żegluga morskiej, stosownie do przyjętego przez siebie planu w tej dziedzinie z maja r. b., oraz w sprawie reorganizacji Polskiego Transatlantyckiego Tow. Okrętowego w Gdyni, którego utrzymanie Komitet uznał za rzecz konieczną. Zgodnie z wnioskiem, przyjętym

w tej ostatniej sprawie, P. T. T. O. otrzyma w najbliższym czasie wydatniejszą subwencję z funduszków Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Następnie Komitet Ekonomiczny zalecił poszczególnym Ministerstwom wprowadzenie do użytku podległych im urzędów i instytucji państwowych polskie maszyny do pisania „Efka”, wyrobu Państwowej Fabryki Karabinów (F. K.) w Warszawie. Nowe te maszyny krajowej produkcji, których konstrukcja, jakość materiału i sposób budowy zbliżone są do typów najbardziej w Polsce rozpowszechnionych, są owocem kilkunastomiesięcznych studiów Państwowej Fabryki Karabinów. Fabryka ta uruchomiła obecnie ich produkcję, jedyną dziś w kraju, dążąc do zatrudnienia swego personelu w okresie uszczuplonych zamówień wojskowych.

Podkreślić należy, że kapitał prywatny nie zdradzał żadnego poważniejszego zainteresowania tym działem produkcji. Celem pojęcia tego działu wytwórczości, poza ogólnogospodarczym, było: a) utrzymanie pogotowia technicznego Państw. Wytwórni Uzbrojenia, bez wypłacania dotacji skarbowych, b) racjonalne wykorzystanie urządzeń technicznych i wykwalifikowanych kadr pracowników.

NARADY PRZEDSTAWICIELI RZĄDU ZE SFERAMI GOSPODARCZEMI W SPRAWACH BILANSU HANDLOWEGO. — W ub. tyg. dnia w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyły się narady w sprawie państwowej polityki gospodarczej w odniesieniu do całości problemów, związanych z kształtowaniem się na przyszłość naszego bilansu handlowego.

W obradach wzięli udział Panowie Ministrowie: Ferdynand Zarzycki, Jan Piłsudski i Leon Janta-Połczyński, P. Wiceministrowie: Franciszek Doleżał, Wincenty Jastrzębski, Adam Koc, Józef K. Żuchowski, Kazimierz Stamirowski, Stefan Starzyński, Władysław Zawadzki, PP. Dyrektorzy Departamentów: W. Bączyński, F. Hlchen, W. Fabierkiewicz, M. Kandel i Cz. Peche, PP. Naczelnicy Wydziałów: T. Lechnicki i Schätzel z Min. Spraw Zagr., St. Królikowski, W. Wańkiewicz i W. Zwoliński z Min. Przem. i Han., L. Krawulski z Min. Rolnictwa, W. Martin i J. Chrzanowski z Prezydium Rady Ministrów, oraz Sekretarz Ministra Przem. i Han. P. J. Barański. Bank Polski reprezentował P. Dyr. Z. Karpiński, Bank Gospodarstwa Krajowego — P. Wiceprezes Dr. F. Maciszewski i P. Dyr. W. Konderski. Ze strony sfer gospodarczych w obradach uczestniczyli: członkowie Prezydium Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w osobach PP.: Prezesa Cz. Klarnera, W. Fajansa, B. Hersego, St. Laurys ewicza i St. Przanowskiego, Prezydium Centr. Zw. Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w osobach PP.: Prezesa St. Lubomirskiego i E. Natansona oraz PP.: Dr. R. Battaglia, Pos. J. Hołyński, Sen. J. Iwanowski, Prez. J. Jeziorański, Dyr. Jerzy Łempicki, Pos. Dr. P. Minkowski, Prof. St. J. Okolski, Prez. A. Rotwand, Dr. E. Rose, Dyr. Stypiński, Inż. M. Szydłowski, Prof. E. Trepka, Sen. J. Wielowieyski, Prez. A. Wieniawski, Pos. W. Wiślicki i Pos. St. Wartalski.

Obrady zajął Prezes Izby P. Cz. Klarner, poczem obrazowali sytuację naszego handlu zagranicznego i na tem tle zadania państwowej polityki gospodarczej PP.: Dr. Battaglia, Okolski, Dr. Minkowski i Wartalski.

Z ramienia czynników rządowych dłuższe przemówienia wygłosił P. Wiceminister Doleżał. Ostatni zabrał głos Pan Minister Zarzycki, którego ważne oświadczenia w sprawie polityki handlowej zebrani przyjęli z uznaniem.

Kilkogodzinne narady stworzyły dalszy etap dotychczasowej współpracy czynników urzędowych z przedstawicielami sfer gospodarczych w sprawie zadań, jakie stają przed państwową polityką gospodarczą w obecnym czasie.

WALKA Z BEZROBOCIEM. — Zagadnienie sfinansowania akcji pomocy doraźnej dla bezrobotnych, przygotowanej już całkowicie i uruchomionej w wielu miejscowościach przez aparat organizacyjny Naczelnego Komitetu, staje się z każdym dniem coraz bardziej aktualnym. Aktualność tego zagadnienia potęguje się w związku z nadejściem okresu mrozów oraz znacznym wzrostem częściowego bezrobocia, które obniża poziom ogólnych i indywidualnych dochodów robotniczych. Niewątpliwie bowiem prowadzone nader intensywnie prace Rządu i Naczelnego Komitetu do Spraw Bezrobocia w dziedzinie zwiększania stanu zatrudnienia w drodze kasowania godzin nadliczbowych, zamiany pracy młodocianych pracą robotników dorosłych oraz skracania czasu pracy — oprócz skutków dodatnich, wyrażających się już w utrzymaniu w zakładach 25 tys. robotników — pociągają za sobą również wspomniany wzrost bezrobocia częściowego. Oczywiście, z ogólnospołecznego punktu widzenia wzrost bezrobocia częściowego jest mniej szkodliwy aniżeli wzrost bezrobocia całkowitego.

Jeżeli chodzi o to ostatnie, to wzrosło ono według danych P. U. P. o 6.322 osób w porównaniu z najniższym swym poziomem w październiku r. b., mianowicie z 251.304 w dn. 24/X na 259.626 w dn. 28/XI.

Te wszystkie wydarzenia na rynku pracy, w połączeniu z wejściem naszego życia gospodarczego w okres zimowy, jak już zaznaczyliśmy, coraz mocniej naciskają w kierunku rozszerzenia akcji zapomogowej, zarówno ustawowej, jak i doraźnej.

Co do tej ostatniej, powoli wyjaśnia się, że Naczelny Komitet do Spraw Bezrobocia i podległe mu organa wojewódzkie i lokalne liczyć mogą tylko na ofiarności społeczną oraz środki gotówkowe, udzielone im ze źródeł publiczno-prawnych. Zamierzona akcja ściągania zaległych podatków w naturze, pomimo ogłoszenia już odnośnej ustawy i rozporządzenia wykonawczego, nie wydaje się, aby mogła dać w obecnych warunkach szybko poważniejsze rezultaty. Poważnie też możliwości uzyskania środków z tego źródła redukuje okólnik Min. Skarbu z dn. 20/IV r. b. w sprawie ulg w spłacie zaległości podatkowych. Okólnik ten zezwala na spłatę zaległości w podatku gruntowym ratami, mianowicie: $\frac{1}{4}$ do 15/XI 1931, $\frac{1}{4}$ do 15/II 1932; termin płatności pozostałej połowy wogóle nie został określony i stąd mało prawdopodobne jest, aby z tytułu tego podatku były w szerszej mierze uiszczane zaległości w naturze w czasie zimy bieżącej. Płatność rolniczych zaległości podatku majątkowego została odroczone do 1/IV 1932 r. Zaległości z tytułu podatku dochodowego mogą być przez prezesów izb skarbowych odraczane rolnikom nawet do 1/III 1933 r. W tych warunkach trudno jest w okresie bież. zimy spodziewać się znacznych wpływów z zaległości podatkowych na rzecz akcji pomocy bezrobotnym.

Dotychczas ze źródeł prawno-publicznych Naczelny Komitet do Spraw Bezrobocia uzyskał kwotę zł 15 miljon., z czego zł 960 tys. rozdysponowano już, jako pierwszą ratę, dla komitetów wojewódzkich. Dalsze kwoty mają być wpłacane stopniowo, przyczem w tej chwili najbardziej realnie przedstawia się kwota zł 800.000, zadeklarowana przez Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej. Należy tu zauważyć, że ze względu na obecną sytuację budżetową oraz znaczne obciążenie Skarbu

wydatkami na ustawową akcję zasiłkową dla bezrobotnych Skarb Państwa nie znajduje się w łatwym położeniu. Ostatnio, uchwałą Rady Ministrów z dn. 23/XI r. b., powzięta na podstawie art. 6 ustawy skarbowej z dn. 21/III 1931 r., podwyższona została pozycja budżetowa „dopłaty do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, oraz pomoc dla bezrobotnych” o sumę zł 33.900.000. Kwota ta została wstawiona przedewszystkiem na pokrycie niedoborów Funduszu Bezrobocia, następnie zaś na dalszą akcję specjalnej pomocy dla bezrobotnych, prowadzoną przez Min. Pracy i O. S., oraz na a cję łagodzenia skutków klęski bezrobocia, prowadzoną przez Naczelny Komitet.

W tych warunkach wydaje się, że jesteśmy jeszcze daleko od kwoty zł 60 mln., preliminowanej jako przypuszczalny koszt pomocy doraźnej dla bezrobotnych w okresie bież. zimy, to też wysitek Skarbu Państwa musi być wydatniej poparty przez ofiarnność społeczną.

Trudno jest jeszcze zdać sobie sprawę z rozmiarów dotychczasowych wpływów ze źródeł społecznych. Na Zieździe delegatów sekcji finansowych komitetów wojewódzkich, który się odbył w dn. 1 grudnia r. b. pod przewodnictwem Prezesa Naczelnego Komitetu Inż. Cz. Klarnera, stwierdzono, że wszystkie źródła samoopodatkowania się, zaprojektowane przez Naczelny Komitet zostały w mniejszym lub większym stopniu wykorzystane przez komitety lokalne. Nie wszędzie jednak jeszcze ta akcja jest należycie postawiona i wydaje się, że rezultaty, nie wszystkie bowiem jeszcze warstwy ludności wzięły w niej udział. Kupiectwo dopiero w ostatnich dniach podjęło, nie we wszystkich jednakowoż miastach, szerszą działalność agitacyjną. Właściciele nieruchomości jedynie w Poznańskim zgodzili się na dobrowolny podatek w wysokości % od

dochodu brutto. W innych dzielnicach i miastach opodatkowanie właścicieli nieruchomości idzie trudniej. Również wolne zawody rzadko gdzie zadeklarowały stałe opłaty.

Składki i ofiary, które wpłynęły bezpośrednio do Naczelnego Komitetu, wynoszą do dn. 27/XI r. b. sumę zł 169.510, nie licząc ofiar w naturze (ziemiaki, cukier, węgiel, zaofiarowane przez organizacje gospodarcze). Sporządzone ostatnio zestawienie z akcji zbiórkowej przez Wojewódzki Komitet w Łodzi wykazuje, że na terenie tego województwa zebrano dotychczas 21.000 q kartofli, 1.100 q żyta i zł 166.749 w gotówce, ponadto zaś większe ilości pszenicy, drzewa i t. p.

Na terenie woj. śląskiego, gdzie akcja społeczna pomocy dla bezrobotnych prowadzona jest od paru miesięcy, urzędnicy ciężkiego przemysłu wpłacili w czasie od kwietnia do października r. b. zł 850.000, przemysł zaś zaoferował 6 000 t węgla bezpłatnie i zobowiązał się do dostarczenia 120.000 t z ustępstwem 31%.

Pracownicy P. K. P., którzy opodatkowali się na rzecz akcji Naczelnego Komitetu, złożyli w listopadzie r. b., według zestawień Min. Komunikacji, kwotę zł 115.412; kwota ta przypuszczalnie zbierana będzie wśród kolejarzy co miesiąc, do 1/IV 1932 r.

Parę tych ułamkowych informacji, które podajemy w braku zestawień ogólnych, daje już pewien obraz ofiarności społecznej. Trzeba stwierdzić, że największy bodaj udział biorą w niej warstwy pracownicze. Dla wykonania zamierzeń Naczelnego Komitetu zwiększenie stopnia tej ofiarności przez szersze zainteresowanie kwestją bezrobocia innych jeszcze warstw społeczeństwa jest rzeczą konieczną.

J. R.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH W SEJMIE.— Rząd wniósł do Sejmu 4 nowe projekty ustaw (razem 142).

Projekt ustawy w sprawie zmiany art. 7 ustawy z dnia 18 II 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej zmienia dotychczasowe brzmienie tego artykułu w tym sensie, że Rada Opieki Społecznej — organ doradczy i opiniodawczy w zakresie opieki społecznej oraz ustawodawstwa opiekuńczego przy Ministrze Pracy i O. S. — ma być uwzględniana w miarę potrzeby, gdyż w sytuacji obecnej, kiedy z uwagi na kryzys gospodarczy rozbudowa ustawodawstwa opiekuńczego musi być ograniczona, niema konieczności zwoływania Rady Opieki Społecznej — jak dotychczas — „co najmniej 2 razy do roku”.

Projekt ustawy o dodatkowym kredycie na okres budżetowy od 1/IV 1931 r. do 31/III 1932 r. dotyczy zwiększenia w grupie administracji, w części Ministerstwa Pracy i O. S. dz. 8 § 22 — „dopłaty do zabezpieczenia na wypadek bezrobocia oraz pomoc dla bezrobotnych” — wydatków zwyczajnych o zł 33.900.000. Odpowiedni kredyt, ustalony na okres budżetowy 1931/32 wynosił zł 59.000.000, został on zwiększony drogą przeniesienia w budżecie Min. Pracy i O. S. o kwotę zł 12.652.400, wynosił więc łącznie zł 71.652.400. W czasie od 1/IV do 30/XI 1931 r. suma ta została wydana na dopłaty Skarbu Państwa do Funduszu Bezrobocia oraz na akcję specjalnej pomocy dla bezrobotnych. W czasie od 1/XII 1931 r. do końca roku budż. przewiduje się na powyższe cele zł 23.900 tys. Suma ta będzie uzyskana drogą oszczędności w budżetach innych ministerstw. Dla dostarczenia funduszy Naczelnemu Komitetowi do Spraw Bezrobocia przy Prezesie Rady Ministrów — Minister Poczty i Telegrafów wydał szereg rozporządzeń, ustanawiających dopłaty do opłat telefonicznych, telegraficznych, pocztowych i radiofonicznych, a Minister Komunikacji rozporządzenie o specjalnych opłatach przy przewozie osób, bagażu

i wagonowych przesyłek towarowych na rzecz bezrobotnych. Dopłaty te według przewidywań do końca roku budż. wyniosą, pierwsze — zł 8 miljn., drugie — zł 2 miljn., razem zł 10 miljn.; Sumy te będą zarachowane na dochód Skarbu Państwa. Równocześnie projekt przedłożonej ustawy o kredycie dodatkowym podwyższa kredyt Ministerstwa Pracy i O. S. w dziale 8 § 22 o zł 10 miljn. Łączne podwyższenie kredytu tego Ministerstwa o zł 33.900 tys. jest więc konieczne ze względu na ciągłość akcji pomocy bezrobotnym.

Projekt ustawy o opłatach za czynności komorników sądowych w okręgach sądów apelacyjnych: krakowskiego i łódzkiego i sądu okręgowego cieszyńskiego, wniesiony równocześnie z projektem ustawy, zmieniającej ordynację egzekucyjną na obszarze tych sądów — zasadniczo normuje opłaty za czynności komorników według zasad, obowiązujących na obszarze sądów apelacyjnych: warszawskiego, lubelskiego i wileńskiego, z pewnemi jednak odchyleniami.

POSELSKIE WNIOSKI USTAWOWE. — Z nierozpatrzonej, a wniesionych podczas bieżącej sesji wniosków poselskich zasługuje na uwagę wniosek Klubu Parlamentarnego Stronnictwa Ludowego w sprawie projektu ustawy o popieraniu przemysłu ludowego. Projekt przewiduje utworzenie funduszu zasiłkowego dla przemysłu ludowego, powstałego z wstawianych corocznie do budżetu kwot w ciągu 6 lat po zł 500.000. Projekt daje następującą definicję przemysłu ludowego: „Z przemysłu ludowego w rozumieniu ustawy należy uważać wytwarzanie przez lud wiejski przedmiotów użytkowych albo zdobniczych o cechach etnicznych z własnych lub nabytych krajowych surowców, we własnych warsztatach pracy, o ile wytwarzanie to odbywa się samodzielnie przy pomocy członków rodziny bądź ręcznych najemników”. Projekt przewiduje organ doradczy przy Ministrze Przemysłu i Handlu — „Komitet Popierania Przemysłu Ludowego”, mający okazywać inicjatywę w tym względzie przez przedstawianie Ministrowi Przemysłu

i Handlu wniosków i opinii, badanie zagadnienia przemysłu ludowego, jego możliwości rozwojowych, wywozowych i t. d.

Klub Parlamentarny Stronnictwa Ludowego wniósł projekt częściowej zmiany ustawy z dn. 29/X 1920 r. o spółdzielniach. Wobec powtarzających się nadużyć w spółdzielniach, zdaniem wnioskodawców, okazało się nie być zwiększenie odpowiedzialności karnej ludzi, którzy powinni troszczyć się o prowadzenie i rozwój spółdzielni i mają sobie powierzony w tym względzie nadzór. Autorzy wniosku wspominają, że wskutek nadużyć uchwalony w swoim czasie fundusz sanacyjny dla spółdzielni w kwocie 10 miljonów nie spełnił swego zadania, a dziś większość spółdzielni rolniczo-handlowych jest pod bilansem. Prolongowanie pożyczek z tego funduszu nie uratuje sprawy, potrzebne jest zwiększenie sankcji karnych, które — zgodnie z projektem ustawy — objąć mają rewidentów, osoby powołane do prowadzenia rachunkowości spółdzielni, członków zarządu, rady nadzorczej, likwidatorów lub pracowników spółdzielni — w wypadkach świadomego wprowadzania w błąd odnośnie stanu interesów spółdzielni, nadużywania władzy, ew. niespełniania obowiązków kontroli. W ogóle projekt obostrza sankcje karne, przewidziane w ustawie z dn. 29/X 1920 r., wprowadza nowe oraz obostrza kontrole.

Wspomnieć należy o wniosku Klubu Ukraińskiego, dotyczącym odroczenia spłat wszelkich pożyczek i subwencji z funduszy państwowych na odbudowę budynków, zniszczonych wskutek działań wojennych, aż do uchwaleniu ustawy o wypłacie odszkodowań wojennych. Wniosek tłumaczyć należy

ciężką sytuacją na wsi. Jest on prawie identyczny z wnioskiem Klubu Parlamentarnego Stronnictwa Ludowego w tejże materii.

Projekt ustawy Klubu Parlamentarnego Stronnictwa Ludowego w przedmiocie przerechowania i uregulowania depozytów i wkładów, złożonych w sądowych kasach sierocych, ma na celu — według intencji wnioskodawców — naprawienie krzywdy licznych depozytariuszów tych kas na terenie b. zaboru austriackiego. W kasach tych depozytowano przymusowo sumy, należne małoletnim spadkobiercom. Wnioskodawcy w swym projekcie wprowadzają zasadniczą zmianę podstawy wynagrodzenia depozytariuszów przez żądanie przerechowania w złotych polskich w pełnej wysokości i uchylają sprzeczne z projektem postanowienia art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 14/V 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań prywatno-prawnych.

Z wniesionych podczas ubiegłej sesji wniosków poselskich w liczbie 38 — zatwierdzono na plenum 3, odnośnie zaś 6 komisje przygotowały sprawozdania na plenum. Dotyczy to m. in. wniosku Z. P. P. S. w sprawie walki z kryzysem gospodarczym który — ze względu na swój charakter nierealny — komisja proponuje odrzucić; wniosku Z. P. P. S. i Klubu Parlamentarnego N. P. R. o wprowadzenie 40-godzinnego czasu pracy w przemyśle i handlu, który — wobec nieprzyjęcia tej zasady na terenie międzynarodowym — komisja proponuje odrzucić; i wniosek Klubu Stronnictwa Ludowego, dotyczącego uzupełnienia ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych, co do którego komisja proponuje przejście do porządku dziennego, gdyż nie jest on uzasadniony potrzebami życia.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

PRZEMYSŁ WĘGLOWY WE WRZEŚNIU 1931 R. —

Wydobycie węgla kamiennego we wrześniu 1931 r. w porównaniu z sierpniem 1931 r. oraz wrześniem 1930 r. przedstawiało się następująco:

Rejony	do sierpnia 1931		do września 1930	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	+ 100.541	4'02	+ 39.673	1'55
Dąbrowski	+ 47.396	7'75	+ 2.914	0'45
Krakowski	+ 32.343	16'84	+ 22.276	11'02
Ogółem:	+ 180.280	5'46	+ 64.863	1'90

Pewien wzrost wydobywania w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z sierpniem został wywołany głównie zwiększonym

eksportem, gdyż zbyte wewnątrz kraju utrzymał się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Przeciętne dzienne wydobywanie przy większej we wrześniu o 1 ilości dni roboczych (26 wobec 25) wzrosło nieznacznie, bo o 1.855 t, i wyniosło 133.912 t. Zapasy węgla na zwalach kopalniowych wzrosły o 102.304 t i wyniosły w końcu miesiąca 2.292.381 t.

Zmiany w zbytku krajowym i eksporcie we wrześniu w stosunku do sierpnia ilustruje poniższe zestawienie:

Rejony	Zbyte w kraju		Eksport	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	- 68.720	5'65	+ 87.041	7'91
Dąbrowski	+ 43.063	12'87	- 6.025	3'06
Krakowski	+ 17.252	10'43	+ 70	6'64
Ogółem:	- 8.405	0'49	+ 81.086	6'25

Obrotu węgla kamiennego, koksu, brykietów i węgla brunatnego — we wrześniu 1931 r.

Tablica II

(w tonnach)

REJONY WĘGLOWE	Pozostałość z poprzed. miesiąca	Wydobycie (produkcja)	Do dyspozycji ¹⁾	R O Z C H Ó D						Pozostałość na zwalach na następ. miesiąc	
				Z B Y T			Z U Ż Y C I E				
				W kraju	Zagranicę	Razem	Na cele własne	Deputaty	Razem		Ogółem
W ę g i e l k a m i e n n y											
Śląski	1,502.592	2,598.647	4,102.236	1,148.320	1,187.130	2,335.450	162.507	35.583	198.090	2,533.540	1,568.696
Dąbrowski	627.210	658.705	1,284.718	377.681	190.639	568.320	54.644	10.724	65.368	633.688	651.030
Krakowski	60.275	224.354	284.629	182.714	1.125	183.839	23.881	4.254	28.135	211.974	72.655
Ogółem:	2,190.077	3,481.706	5,671.583	1,708.715	1,378.894	3,087.609	211.032	50.561	291.593	3,379.202	2,292.381
K o k s											
Śląski	228.029	125.040	353.051	101.620	44.917	146.537	78	10	88	146.625	206.426
B r y k i e t y											
Śląski	1.050	28.624	29.674	27.466	920	28.386	193	2	195	28.581	1.093
W ę g i e l b r u n a t n y											
Zawiercki	104	3.133	3.237	2.908	—	2.908	195	105	300	3.208	29

¹⁾ Z uwzględnieniem przypisów i skreśleń przy sprawdzaniu zapasów oraz obrotu między kopalniami.

Wydobycie węgla kamiennego — we wrześniu 1931 r.

Tablica I

Rejony węglowe	Wrzesień 1931		Styczeń — wrzesień		
	tonny	1913=100	1 9 3 1		1 9 3 0
			tonny	1913=100	tonny
Śląski	2,588.647	96·90	20,948.528	86·79	20,574.697
przec. dzienna	99.948	92.55	93.104	86·21	91.03 ⁹
Dąbrowski	658.705	115·91	5,043.482	98·67	4,902.775
przec. dzienna	25.335	109.60	22.415	96·97	21.694
Krakowski	224.354	136.61	1,584.142	107·17	1,489.370
przec. dzienna	8.629	130.49	7.041	116·47	6.591
Ogółem:	3,481.706	101·97	27,576.152	89·75	26,966.842
przec. dzienna	133.912	97.23	122.561	88.99	119.322

Zbyt węgla kamiennego — we wrześniu 1931 r.

Tablica III

(według odbiorców)

Rodzaj odbiorców	Wrzesień 1931	Styczeń — wrzesień			
		1931		1930	
		tonn	%	tonn	%
I.—Przemysł					
Metalurgiczny:					
żelazny	87.966	903.661	6·64	1,027.405	7·34
innych metali	50.074	534.366	3.93	682.260	4.87
Kośmiarnie	172.425	1,368.690	10·06	1,659.727	11·86
Brykociarnie	28.326	235.749	1·73	144.576	1·03
Gazownie	25.067	227.568	1·67	208.943	1·49
Górnictwo (kopalnie rud i kopalnie nie maące węgla własnego ¹⁾)	4.358	57.123	0·42	98.027	0·70
Naftowy	9.491	82.420	0·61	104.620	0·75
Solny	8.440	83.228	0·61	92.992	0·66
Cementowy, ceramiczny oraz cegielnie i wapienniki	69.972	553.101	4.07	705.124	5.04
Obróbczy (metalowy i inny)	7.493	84.646	0·62	129.693	0.92
Chemiczny	34.936	287.703	2.12	359.291	2.57
Garbarski i przetworów zwierzęcych	3.734	21.377	0·16	17.832	0·13
Rolniczy (przetwórczy rolny, browary, młyny i gorzelnie)	68.401	579.731	4.26	552.375	3.95
Cukrowniczy	49.734	356.842	2·62	394.533	2.82
Papierniczy	19.853	209.851	1·54	236.383	1·69
Wiókienniczy	65.032	529.318	3·89	447.900	3·20
Inne gałęzie	134.574	1,211.235	8.90	1,375.909	8.83
Razem przemysł¹⁾:	839.756	7,326.616	53.85	8,237.590	58.85
II.—Inni odbiorcy					
Koleje żelazne	297.229	2,510.832	18·46	2,535.591	18·11
Żegluga	1.470	10.030	0.07	10.153	0.07
Institucje miejskie (elekrownie, tramwaje, wodociągi i inne prócz gazowni)	53.864	348.627	2·56	320.278	2.29
Wojskowość	44.045	210.937	1.77	246.981	1.76
Institucje państw.	19.172	98.671	0.73	79.145	0.57
Opał domowy ²⁾	232.063	1,481.413	10·89	1,242.974	8.88
Pośrednicy	220.559	1,588.298	11.67	1,325.278	9.47
Razem inni odbiorcy²⁾:	868.402	6,278.808	46.15	5,760.400	41.15
Ogółem w kraju:	1,708.198	13,605.414	100.00	13,997.990	100.00

¹⁾ Bez zużycia na cele techniczne kopalni²⁾ Bez zużycia na deputaty.

Spadek zbytu krajowego został wywołany głównie zmniejszeniem się dostaw dla kolei. Poza tem sytuacja na wewnętrznym rynku węglowym kształtowała się podobnie, jak w sierpniu; nastąpił spadek zapotrzebowania na sortymenty przemysłowe wskutek ograniczenia ruchu w różnych gałęziach przemysłu, oraz pewne ożywienie w zbycie gatunków opałowych, spotęgowane dość nagle oziębieniem się w drugiej połowie miesiąca. Ogólna depresja gospodarcza oraz trudności na rynku pieniężnym i kredytowym sprawiły, iż zwykle sezonowe ożywienie nie zdołało przybrać większych rozmiarów.

Co się tyczy sytuacji na rynkach zagranicznych, to ogólny eksport uległ pewnej poprawie, przyczem nastąpiła pewna zmiana na lepsze w ustosunkowaniu się eksportu do państw konwencyjnych do wywozu na wolne rynki. Z grupy państw konwencyjnych najsilniej uwydatnił się wzrost wysyłek do Austrii i Węgier, co pozostaje w związku z gromadzeniem zapasów zimowych. Również nowej poprawy doznał eksport do państw północnych i do Włoch. Natomiast eksport do Francji we wrześniu wskutek ograniczeń przywozowych osiągnął zaledwie ok. 40% wywozu sierpniowego. Ogółem wzrost eksportu wynosi 6.25%.

Eksport węgla kamiennego — we wrześniu 1931 r.

Tablica IV

KRAJE	Wrzesień 1931	Styczeń — wrzesień			
		1931		1930	
		tonn	%	tonn	%
I.—Rynki konwencyjne					
Austria	188.971	1,324.606	12.68	1,402.680	15.42
Węgry	42.635	275.875	2.64	321.414	3.53
Czechosłowacja	59.402	554.961	5.31	543.857	5.88
Niemcy	553	2.770	0.03	2.065	0.02
Jugosławia	4.705	43.589	0.42	60.631	0.76
II.—Rynki północne					
Szwecja	314.054	2,299.816	22.02	2,164.884	23.80
Norwegia	79.194	584.875	5.60	410.060	4.51
Dania	174.032	1,345.287	12.88	1,142.576	12.56
Finlandja	81.523	435.535	4.17	320.288	3.52
Łotwa	54.509	327.210	3.13	459.054	5.05
Litwa	11.095	73.902	0.71	62.404	0.69
Estonia	4.065	34.483	0.33	6.633	0.07
Klajpeda	8.978	40.699	0.39	17.430	0.19
Z. S. R. R.	6.000	72.894	0.70	29.831	0.33
Islandja	10.806	31.841	0.30	29.697	0.33
III.—Inne rynki europejskie					
Francja	50.032	933.278	8.93	606.004	6.66
Włochy	94.877	680.589	6.52	341.585	3.75
Rumunia	5.870	33.320	0.32	56.339	0.62
Szwajcaria	9.982	51.580	0.88	99.666	1.10
Holandja	14.935	101.029	0.97	44.320	0.49
Belgia	61.309	195.533	1.87	33.272	0.37
Hiszpania	—	29.978	0.29	2.255	0.02
Portugalia	1.500	1.550	0.01	—	—
IV.—Rynki pozaeuropejskie					
Turcja Azjatycka	4.500	12.000	0.11	—	—
Egipt	2.050	7.975	0.08	—	—
Algier	—	59.132	0.57	19.387	0.21
Brazylja	—	13.128	0.12	9.357	0.10
V.—W. M. Gdańsk					
W. M. Gdańsk	33.279	224.983	2.16	193.304	2.13
VI.—Węgiel okrętowy					
Węgiel okrętowy	60.038	612.129	5.86	716.300	7.88
Ogółem:	1,378.894	10,444.577	100.00	9,095.292	100.00

¹⁾ Szczegółowe dane, dotyczące stanu zatrudnienia, wydajności pracy i zarobków robotniczych, publikuje kwartalnik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej „Praca i Opieka Społeczna”

Liczbę czynnych kopalń węgla kamiennego we wrześniu ilustruje następujące zestawienie:

Rejony	Wrzesień:		
	Sierpień 1931	1930	1931
Śląski	46	53	46
Dąbrowski:			
głębokie	18	18	18
płytkie	9 27	12 30	9 27
Krakowski	8	8	8
Ogółem:	81	91	81

W związku z polepszeniem sytuacji górnictwa liczba przeciętnie zatrudnionych robotników wzrosła o 422, t. j. 0,40%, i wynosiła 106 875. Również wzrosła liczba wszystkich dniówek odrobionych o 60 361, czyli o 2,53%, wynosząc 2 441 570; liczba dniówek zwykłych odrobionych zwiększyła się o 86 584, czyli o 3,79%, i wynosiła 2 372 158. Natomiast spadła o 26 223, t. j. o 2,66%, liczba dniówek nadliczbowych, wynosząc 72 412. Jednocześnie wzrosła o 30 832 czyli o 8,21%, liczba dniówek opuszczonych, wynosząc 406 508, do czego przyczynił się przeważnie wzrost liczby dniówek, opuszczonych z przyczyn niezależnych od robotnika (t. zw. świętówek), których liczba wynosiła 182 691 — więcej w porównaniu z sierpniem o 21 791, t. j. 13,54%. Na jednego przeciętnie zatrudnionego robotnika przypada we wrześniu dniówek zwykłych odrobionych 22,20 wobec 21,47 w sierpniu, dniówek nadliczbowych 0,68 wobec 0,93 i dniówek opuszczonych 3,80 wobec 3,53.

Przeciętne wydobycie węgla na jedną robotniko-dniówkę wynosiło we wrześniu: w rej. śląskim 1,546 kg, w rej. dąbrowskim 1,136 kg i w rej. krakowskim 1,221 kg, przeciętnie zaś dla całego Państwa 1,424 kg, czyli w stosunku do poprzedniego miesiąca wzrosło o 39 kg.

Przeciętne całkowite zarobki dorosłych mężczyzn na jedną dniówkę opłaconą uległy bardzo nieznacznym wahaniom; w rej. śląskim wynosiły we wrześniu zł 10 55 wobec zł 10 53 w sierpniu, w rej. dąbrowskim zł 9 02 wobec zł 9 14 i w rej. krakowskim zł 8 37 wobec zł 8 39 w poprzednim miesiącu.

Przeciętny miesięczny dochód dorosłego mężczyzny w miesiącu sprawozdawczym wzrósł z powodu większej ilości dni pracy i wynosił w rej. śląskim zł 252 33, w rej. dąbrowskim zł 210 93 i w rej. krakowskim zł 201 69.

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W LISTOPADZIE 1931 R. — przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

Kraje	Listopad			Październik	Listopad	Wzrost (+) lub spadek (-) w % do października 1931
	1928	1929	1930			
Rynki konwencyjne — ogółem	519	523	369	347	331	- 16
Rynki środkowo-europejskie	466	473	339	301	288	- 13
Austria	304	308	224	211	231	+ 20
Węgry	75	82	49	17	3	- 14
Czechosłowacja	87	82	66	73	54	- 19
Niemcy	—	1	—	—	—	—
Inne rynki konwencyjne	53	50	30	45	43	- 3
Gdańsk	31	40	25	36	30	- 6
Jugosławia	22	10	5	10	13	+ 3
Rynki pozakonwencyjne — ogółem	652	690	701	917	1 022	+ 105
Rynki północne	519	514	547	763	855	+ 92
Szwecja	249	205	226	294	385	+ 91
Norwegia	45	45	58	97	103	+ 6
Dania	157	165	151	218	228	+ 10
Finlandja	57	39	64	72	45	- 27
Łotwa	27	44	32	46	58	+ 12
Litwa	5	6	11	15	8	- 7
Estonja	4	2	1	4	14	+ 10
Kłajpeda	4	8	1	13	8	- 5
Z. S. R. R.	—	—	—	4	—	- 4
Islandja	—	—	5	—	6	+ 6
Inne rynki europejskie	99	172	152	148	166	+ 18
Francja	35	76	102	45	66	+ 21
Włochy	23	60	27	51	77	+ 26
Rumunia	15	11	5	4	2	- 2

Szwajcaria	11	13	12	11	11	—
Holandja	8	12	1	11	10	- 1
Belgia	7	—	5	26	—	- 26
Rynki pozaeuropejskie	5	4	—	6	1	- 5
S'any Zjedn.	2	—	—	—	—	—
Algier	3	—	—	6	1	- 5
Brazylja	—	4	—	—	—	—
Węgiel okrętowy	42	60	83	70	44	- 26
Ogółem:	1 213	1 273	1 153	1 334	1 397	+ 63

Przeładunek węgla w portach:

w Gdańsku	520	473	517	546	558	+ 12
w Gdyni	147	232	246	457	435	- 22
w innych	—	—	—	—	—	—
Razem:	667	705	763	1 003	993	- 10

Eksport węgla kamiennego w listopadzie, pomimo mniejszej o 2 ilości dni roboczych (25 wobec 27) w porównaniu z miesiącem poprzednim, wzrósł o 63 tys. t, wynosząc 1 397 tys. t.

Wzrost eksportu dotyczył obydwu eksportujących rejonów węglowych, przy czym z rej. śląskiego wywieziono 1 166 tys. t, t. j. o 48 tys. t więcej, z rej. dąbrowskiego 230 tys. t, a zatem o 16 tys. t więcej w porównaniu z październikiem, natomiast wywóz z rej. krakowskiego zmniejszył się o 1 tys. t i wyniósł ok. 1 tys. t.

Z powyżej wymienionych ilości na rynki konwencyjne wywieziono 331 tys. t, t. j. o 16 tys. t mniej niż w październiku, przy czym spadek eksportu dotyczył Czechosłowacji, Węgier i W. M. Głańska, natomiast wywóz do Austrii i Jugosławii wzrósł.

Eksport na rynki pozakonwencyjne zwiększył się o 105 tys. t i wyniósł 1 022 tys. t, z czego na rynki północne wywieziono 855 tys. t, t. j. o 92 tys. t więcej. Na inne rynki europejskie 166 tys. t, a zatem o 18 tys. t więcej w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na rynki pozaeuropejskie eksport dość znacznie spadł, głównie wskutek zmniejszenia wysyłek do Algieru. Wywóz węgla okrętowego w listopadzie w porównaniu z październikiem zmniejszył się o 26 tys. t i wyniósł 44 tys. t.

Udział wymienionych rynków w ogólnym eksporcie polskiego węgla w listopadzie w porównaniu z październikiem przedstawiał się następująco (w %):

	Październik	Listopad
Rynki konwencyjne	26 01	23 70
Rynki północne	57 20	61 20
Inne rynki europejskie	11 09	11 88
Rynki pozaeuropejskie	0 45	0 07
Węgiel okrętowy	5 25	3 15

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę w listopadzie przy 25 dniach roboczych wynosiła ok. 56 tys. t, a zatem ok. 6,5 tys. t więcej niż w październiku. Wysyłka ta z rej. śląskiego wynosiła ok. 47 tys. t, czyli o ok. 5,5 tys. t więcej niż w październiku, z rej. dąbrowskiego zaś ok. 9 tys. t, t. j. o 1 tys. t więcej w porównaniu z miesiącem poprzednim.

Przeładunek węgla w portach w miesiącu sprawozdawczym zmniejszył się o 10 tys. t i wyniósł 993 tys. t, z czego na Gdańsk przypada 558 tys. t, t. j. o 12 tys. t więcej, a na Gdynię 435 tys. t, czyli o 22 tys. t mniej w porównaniu z miesiącem poprzednim.

HUTNICTWO ŻELAZNE

KOMISJA DLA ZBADANIA SYTUACJI HUTNICTWA.

Dewaluacja funta angielskiego, w której to walucie zawierane były przez huty polskie transakcje eksportowe z Z. S. R. R., spowodowała zahamowanie tego eksportu oraz silne pogorszenie sytuacji finansowej hut. Związany głównie z tem spadek zatrudnienia hut skłonił zarządy hut do wystąpienia do komisarza demobilizacyjnego z wnioskiem zwolnienia wielu tysięcy robotników. Celem zbadania obecnego położenia hutnictwa oraz ustalenia opinii, w jakich rozmiarach redukcje byłyby usprawiedliwione — wyjechała z polecenia Pana Ministra Przemysłu i Handlu na Śląsk specjalna komisja z Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen pod przewodnictwem Dyrektora Instytutu P. Prof. Lipińskiego, przy udziale poza tem Kierownika Sekcji

Badania Cen P. Pomorskiego i Kierownika Oddziału Wymiany tej Sekcji P. Straucha.

Jednocześnie prowadzone są przez Rząd prace, zmierzające do ustalenia środków zwiększenia zatrudnienia hut i w ten

sposób zapobiegnięcia wzrostowi bezrobocia na tym odcinku. Obecna sytuacja budżetowa Państwa oraz ogólnogospodarcza nasuwa przy rozwiązywaniu powyższego zagadnienia bardzo poważne trudności.

ROLNICTWO

POD REDAKCJA MINISTERSTWA ROLNICTWA

OBRADY OPINJODAWCZEJ KOMISJI GOSPODARCZEJ PRZY MINISTERSTWIE ROLNICTWA. — W dniach 1 i 2 b. m. odbyły się w Min. Rolnictwa pod przewodnictwem P. Ministra L. Janta-Polczyńskiego obrady opiniodawczej komisji gospodarczej. W obradach brali m. in. udział PP.: Minister Skarbu J. Piłsudski, Minister Reform Rolnych L. Kozłowski, Wiceministrowie Sieczkowski i Koc, Wiceprezes B. G. K. Maciszewski, Wiceprezes P. B. R. Anusz, następnie przedstawiciele organizacji gospodarczych, instytucji, jak również liczni urzędnicy.

Pierwszy dzień obrad poświęcony był następującym sprawom: zagadnienie zniżki cen inwentarza, projekt ustawy standaryzacyjnej dla artykułów rolniczych, kwestja surowców krajowych dla niektórych przemysłów. Drugi dzień obrad zajęła sprawa konwersji długów rolniczych. Referaty, poświęcone problematowi konwersji długów rolniczych oraz zmianie przepisów o postępowaniu upadłościowym i egzekucji w rolnictwie, wygłosili PP.: Sen. Jan Stecki oraz Prof. St. Schmidt.

Bardziej szczegółowe sprawozdanie z konferencji wraz z uchwałami zamieścimy w następnym zeszycie.

KONFERENCJA LEŚNA W MINISTERSTWIE ROLNICTWA. — W dn. 21/XI r. b. odbyła się w Min. Rolnictwa pod przewodnictwem Dyr. Dep. Ekon., P. A. Rose, konferencja, poświęcona wysłuchaniu opinii przedstawicieli własności leśnej w sprawie aktualnych problemów państwowej polityki leśnej i drzewnej, będących przedmiotem rozważanej uprzednio przez Ministerstwo uczestnikom konferencji specjalnej ankiety drzewnej. W konferencji wzięli udział przedstawiciele Zrzeszenia Związków Właścicieli Lasów, Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych, zainteresowanych Ministerstw oraz Banku Gospodarstwa Krajowego. W ciągu całodziennego dyskusji przeprowadzono analizę obecnego położenia na rynku drzewnym oraz ocenę dotychczasowej polityki państwowej na tym odcinku, ponadto ustalono dezideraty na rok przyszły z zakresu polityki eksportowej, rozszerzenia wewnętrznego rynku zbytu dla drewna ze szczególnym podkreśleniem ważności problemów budownictwa drewnianego oraz dostaw kolejowych. Ponadto zwrócono uwagę na większe niż dotąd uwzględnienie interesów produkcji surowca leśnego w polityce celnej, taryfowej i kredytowej oraz na konieczność wprowadzenia zmian w zakresie opodatkowania lasów.

Szczegółowe postulaty opracowane zostały w uchwałach, powziętych na konferencji. Uchwały te są następujące:

1. — **Polityka celna.** — Konferencja stwierdza, że polityka celna Rządu winna być oparta na założeniu, iż Polska jest krajem, eksportującym drewno, a zatem granice Polski winny być otwarte dla wywozu a zamknięte dla przywozu drewna.

1) W związku z tem Konferencja stwierdza, że wszelkie ograniczenia wywozu drewna w formie ceł wywozowych, o ile celem ich nie jest poparcie istniejących organizacji eksportowych, winny być zniesione, a z drugiej strony import surowca drzewnego we wszystkich postaciach, jak również import półfabrykatów w postaci listew bukowych do mebli gętych, winien być uniemożliwiony w drodze wprowadzenia prohibicyjnych ceł przywozowych w odpowiednio ustalonej wysokości; cło przywozowe winno obejmować również t. zw. tranzyt uszlachetniający;

2) odnośnie do zagadnienia obrotu drewnem olchowym i osikowym, Konferencja stwierdza, że polityka Rządu winna opie-

rać się na tych samych zasadach ogólnej polityki celnej w zakresie drewna; wobec tego surowiec olszowy i osikowy nie powinien również podlegać żadnym ograniczeniom cełowym przy wywozie; ograniczenia w stosunku do olszyny są tem mniej uzasadnione, że istniejący w kraju przemysł, surowcem tym zainteresowany, jest w stanie przerobić załdwie część wyprodukowanego materiału, oraz że wszelkie utrudnienia wywozowe, stosowane do olszyny formierowej, w praktyce ciążyą w równej mierze i na olszynie, nie nadającej się do fabrykacji dykt; ze względu na bliski termin wygaśnięcia rozporządzenia z dn. 21/X r. b., regulującego cło wywozowe na olszynę, Konferencja podkreśla konieczność wydania już w najbliższych dniach nowego rozporządzenia w tym przedmiocie, celem niedopuszczenia do wejścia w życie ceł prohibicyjnych, które w razie braku innego przepisu prawnego nabrałyby mocy obowiązującej; przejściowe chociażby zahamowanie eksportu olszyny przyczynić się musi niezawodnie do zupełnej dezorganizacji rynku tego sortymentu drewna; odnośnie drewna osikowego obciążenie wywozu jakimkolwiek celem jest tem więcej nieuzasadnione, że przemysł zapłacony zarówno w Polsce, jak i zagranicą, znajduje się w tych samych rękach.

2. — **Polityka podatkowa.** — 1) Konferencja uznaje za konieczne zniesienie progresji przy podatku gruntowym;

2) uznaje interpretację art. 15 o podatku dochodowym, zaliczającym wszystkie nadzwyczajne wyroby leśne przez władze skarbowe, za błędną i uważa, że te wyroby nadzwyczajne, które noszą charakter zmniejszenia substancji majątkowej (wyrobów wskutek parcelacji, regulacji serwitutów, klęsk żywiołowych i działań majątkowych), nie powinny podlegać podatkowi dochodowemu;

3) uważa, że w przyszłej ustawie o podatku dochodowym winien być: a) przyspieszony wyrob drzewostanów opodatkowany według stałej najniższej skali, jednak w żadnym wypadku nie wyżej niż renta z lasu, b) podatek winien być pobierany nie od absolutnej wysokości dochodu, lecz opierać się na oprocentowaniu kapitału zakładowego;

4) w zakresie podatku od spadku i darowizn Konferencja uważa konieczne wydatne zmniejszenie skali, przyczem spadki i darowizny pomiędzy krewnymi I i II stopnia winny być wolne od podatku, szacowanie zaś obiektów leśnych dla celów tego podatku winno być dokonywane jedynie na podstawie ich rentowności;

5) wyraża deziderat, aby dla przemysłu drzewnego, przetwarzającego własny surowiec, zastosować analogiczne ulgowe stawki podatku przemysłowego, jak dla gorzelni i cukrowni;

6) domaga się wyjaśnienia ze strony Min. Skarbu, że właściciele lasów, którzy jedynie ładują drzewo na własnych czasowych placach przy kolei, nie powinni być pociągani do wykupywania świadectw przemysłowych;

7) domaga się wywarcia nacisku na władze samorządowe i instytucje ubezpieczeń socjalnych o zredukowanie do minimum świadczeń ze strony własności i przemysłu leśnego;

8) prosi Pana Ministra Rolnictwa o zwołanie wspólnej międzyministerialnej konferencji Min. Rolnictwa i Min. Skarbu z udziałem przedstawicieli właścicieli lasów, celem przedyskutowania całego zagadnienia opodatkowania lasów.

3. — **Polityka taryfowa.** — 1) Konferencja stwierdza, że rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 13 X r. b. wstępnie, dotychczas wywozu materiałów taryfych przez granicę lądową, zamiast oczekiwanych ulg taryfowych wprowadza w niektórych relacjach faktyczną podwyżkę taryfy kolejowej na drewno tarte; w związku z tem Konferencja wyraża pogląd, że taryfa wywozowa na materiały tarte przez granicę lądową winna być skonstruowana w ten sposób, aby stawki taryfowe wkraczały istotną obniżką 20% w stosunku do zasadniczych stawek, które obowiązywały przed dn. 1/XI r. b.;

2) poza tem Konferencja stwierdza, że należałoby włączyć do taryfy portowej PD I także drewno okrągłe, tak, aby taryfa na drewno obce nie była niższa od taryfy na drewno polskie, jak to ma miejsce obecnie;

3) Konferencja stwierdza, że taryfy kolejowe na eksport olszy i osiki, a zwłaszcza kopalniaków nie powinny być wyższe niż obecna taryfa przy przewozach wewnętrznych do krajowych zakładów przetwórczych;

4) Konferencja stwierdza, że wobec katastrofalnego spadku cen i utrudnionej konkurencji na rynku angielskim, należałoby dążyć do dalszego obniżenia taryf na eksport drewna przez porty, bądź też wprowadzić premjowanie tego eksportu.

4. — Polityka kredytowa. — Konferencja uznaje za konieczne:

1) równomierne traktowanie właścicieli lasów z przemysłowcami przy projektowanej ustawie o kredycie zastawowym na drewnie;

2) rozszerzenie kredytów budowlanych B. G. K. i P. B. R. na budownictwo drewniane;

3) liberalniejsze traktowanie przez B. G. K. kredytu t. zw. „leśnego” czy „drzewnego” przez wydatniejsze udzielanie tego kredytu w czasie kampanji wyrobki i zwozki drewna, a nieudzielanie li tylko pożyczek na konwersję dawnych.

5. — Organizacja eksportu drewna. — Konferencja stwierdza, że:

1) organizacja eksportu drewna dla wywarcia należytego wpływu na całokształt polityki drzewnej Państwa, powinna w większej niż dotąd mierze uwzględniać wagę interesów producenta; jako producent powinien mieć możliwość wejścia do organizacji ten, kto produkuje na eksport, choćby osobście swoją produkcją nie handlował; reprezentacja interesów przemysłu i produkcji leśnej powinna być stworzona na zasadzie paritetu; należy wprowadzić ściśle określone pojęcia eksportera, stosując jako miernik ilość roczną eksportowanego towaru i kupiecką solidność firmy eksportującej;

2) należy stworzyć własną ekspozyturę organizacji eksportowej w Gdyni;

3) w działalności komitetów eksportowych wystrzegać się należy zbytej biurokracji;

4) powinien być stworzony celowy podział kompetencji między Min. Rolnictwa a Min. Przemysłu i Handlu;

5) prócz materiałów tarych iglastych i papierówki należałoby włączyć do organizacji eksportowej sleepry z uwagi na konieczność wprowadzenia znakowań polskich sleeprów i obrony przed mieszaniną ich z rosyjskimi;

6) poza tem w interesie należytego uregulowania zagadnień eksportowych Konferencja uważa za niezmiernie pożądaną ścisłą współpracę prywatnej własności leśnej z Min. Rolnictwa, jako przedstawicielem państwowej własności leśnej, tak jak to ma miejsce w innych działach interesów, dotyczących produkcji leśnej;

7) w najbliższej przyszłości, prócz ułatwiania zbytu na rynkach odbiorczych i starań o kredyt dla drzewnictwa, organizacje eksportowe powinny: a) dążyć do osiągnięcia całkowitych lub częściowych porozumień międzynarodowych, choćby z określeniem kwot wozowych dla państw eksportujących, tylko bowiem drogą porozumień międzynarodowych uda się przywrócić równowagę między produkcją a konsumpcją; b) czynić wszelkie wysiłki, aby zwiększyć kontyngent importowy Polski do Francji; c) nie zaniedbywać prac nad przygotowaniem standaryzacji i nad możliwością wprowadzenia kryteriów jakościowych przy eksporcie; popierać ulepszenia techniczne w przemyśle drzewnym.

Konferencja zwraca uwagę na palącą konieczność przystąpienia do prac nad organizacją eksportu mebli giętych w skali krajowej i międzynarodowej z wyzyskaniem do celów organizacyjnych udzielanego obecnie zwrotu cel od wywozu mebli giętych.

6. — Sprawa dostaw kolejowych. — Konferencja stwierdza, że zakupy materiałów drzewnych, dokonywane przez

instytucje państwowe, a zwłaszcza przez koleje państwowe, wywierają wielki wpływ na kształtowanie się cen drewna zarówno na rynku wewnętrznym, jak i na ceny, osiągnięte przy eksporcie, a tem samem w znacznym stopniu warunkują rentowność produkcji leśnej.

W związku z tem Konferencja stwierdza, że przeprowadzone przez koleje państwowe w dn. 15/X r. b. przetargi nieograniczone na podkłady kolejowe stały się terenem spekulacji pośredników, którzy, obniżając cenę podkładów sosnowych i dębowych poniżej kosztów produkcji, powodują spadek cen drewna na rynku krajowym i w eksporcie.

Konferencja wyraża pogląd, że Min. Rolnictwa, którego zadaniem jest obrona produkcji leśnej, powinno poczynić wszelkie starania w kierunku zmiany przez Rząd dotychczasowego systemu zakupów materiałów drzewnych dla instytucji państwowych, a zwłaszcza kolei państwowych, i nadania im takiej formy, która nie dopuszczałaby do rozwijania szkodliwej dla produkcji drzewnej spekulacji, w szczególności zaś winno się domagać unieważnienia przetargu z dn. 15/X r. b.

7. — Zniesienie utrudnień w rozwoju budownictwa drewnianego. — Konferencja stwierdza, że walka z kryzysem w leśnictwie wymaga większego niż dotąd poparcia budownictwa drewnianego celem rozszerzenia rynku wewnętrznego na drewno.

Dla osiągnięcia tego celu należałoby:

1) znowelizować rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 16/I 1928 r. w ym kierunku, aby wznoszenie budynków drewnianych w gminach miejskich i uzdrowiskach było dozwolone we wszystkich dzielnicach pod warunkiem zachowania przepisów o bezpieczeństwie pożarowym;

2) znowelizować rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 22/IV 1927 r. o rozbudowie miast tak, aby warunki finansowania domów drewnianych były ustalane tak samo, jak dla domów murowanych, ponieważ banki, udzielające pożyczki, są tak samo zabezpieczone od strat, posiadając polisę oraz scesję ewentualnego wynagrodzenia strat;

3) poza finansowaniem należy wskazać następujące środki forsowania budownictwa drewnianego: a) budowę szkół powszechnych z drzewa, b) zwolnienie od podatku przemysłowego przedsiębiorstw, budujących i produkujących standaryzowane mieszkalne domy drewniane lub ich części, w drodze noweli do ustawy z dn. 15 VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, czy też w trybie rozporządzenia wykonawczego, wydanego na mocy uprawnień, przewidzianych dla Ministra Skarbu przez projekt rządowy noweli do tej ustawy (art. 94); c) szersze wykorzystywanie przez Radę Ministrów uprawnień, wynikających z art. 14 ustawy o rozbudowie miast, do bezpłatnego odstępowania gruntów państwowych, zbędnych dla Państwa, gminom miejskim, a to w celu dalszego odstępowania tych gruntów również bezpłatnie lub na warunkach ulgowych dla potrzeb budownictwa drewnianego.

8. — Ustawa o wykonywaniu zawodu leśnika. — Konferencja uznaje, że tendencja do wykonywania niektórych czynności techniczno-leśnych, w szczególności sporządzania planów gospodarczych przez leśników ukwalifikowanych, jest objawem, poź danym z punktu widzenia rozwoju leśnictwa, ustawowe ograniczenia jednak prawa wykonywania tych czynności jedynie do osób, posiadających ustalone kwalifikacje fachowe, nie jest właściwe.

Zarówno w interesie ewolucyjnego rozwoju leśnictwa drogą wolnej selekcji sił, w niem pracujących, jak i w interesie nieograniczania prawa własności, należy ingerencję Państwa w tej sprawie ograniczyć do utrzymania szkolnictwa, zapewniającego leśnictwu dopływ kwalifikowanych sił techniczno-leśnych.

HANDEL

TRAKTATY I KONWENCJE

ROKOWANIA HANDLOWE Z AUSTRJĄ. — Dn. 30 ub. m. wyjechała z Warszawy do Wiednia delegacja polska do rokowań o rewizję traktatu handlowego z Austrią. Przewodniczącym delegacji jest P. W. Wańkowicz, Nacz. Wydz. w Ministerstwie Przem. i Handlu, członkami — Radcowie: P. St. Stoga oraz St. Konopski. Ponadto w skład delegacji wchodzi PP.: L. Krawulski, Nacz. Wydz. w Min. Rolnictwa, oraz Staude, Nacz. Wydz. w Min. Skarbu; wezmą oni udział w rokowaniach w miarę ich rozwoju.

Na pierwszy plan w rokowaniach będzie wysunięta kwestja eksportu do Austrii polskiej nierogacizny, ostatnio ponownie zagrożonego przez dalsze ograniczenia austriackie w związku z scentralizowaniem obrotu bydłem w t. zw. Viehverkehrstele.

HANDEL ZAGRANICZNY

NASZ WYWÓZ DO FRANCJI. — Rynek francuski w ostatnich latach począł odgrywać w naszym wywozie znaczenie coraz poważniejsze. Podczas gdy w latach 1928—1929 udział

procentowy grupy państw „środkowo-europejskich” (Niemcy, Czechosłowacja i Austria) wynosił przeciętnie 55,4% ogólnego naszego wywozu, grupy państw północnych (Dania, Wielka Brytania, Szwecja, Norwegia, Holandia) — przeciętnie 21,1%, a grupy „zachodniej” (Francja, Szwajcaria, Belgia, Włochy, Hiszpania i Portugalia) — ok. 7,3%, to ostatnio sam wywóz do Francji wyniósł już ok. 7% naszego ogólnego wywozu, t. j. tyle, ile przed 3 lata wywóz do wszystkich państw Europy Zachodniej razem. Było to wynikiem wyraźnego przesuwania się kierunków naszego wywozu z rynków środkowo-europejskich (których udział w ogólnym wywozie spadł w r. b. do 33,4%) na inne — dalej terytorjalnie położone — rynki europejskie. Wywóz do Francji wynosił w wartości swej według naszych statystyk w 1929 r. ok. 2 60 miljn., w 1930 r. — 2 75 miljn., za 8 miesięcy r. b. — również 2 75 miljn., co pozwalało przypuszczać, że, wzrastając w ten sposób, osiągnie w r. b. ok. 2 90 miljn.

W II połowie r. b. jednak ze strony Francji nastąpiło stopniowo w ciągu 4 miesięcy (lipiec-październik) całkowite przesunięcie systemu polityki handlowej od względnego liberalizmu do pełnego protekcjonizmu, opartego na szeroko zastosowanym systemie administracyjnych zakazów przywozu. Nie będziemy na tem miejscu wchodzić w przyczyny, jakie skłoniły Francję do zajęcia tego właśnie stanowiska. Powiemy tylko pokrótce, iż wzmógł się przywóz do Francji z całego szeregu krajów (Polska nie była w tym wypadku wyjątkiem) miał swe źródło w sytuacji na międzynarodowym rynku kapitałów, wywołującym znaczny napływ ich do Francji i w konsekwencji wysoki w stosunku do innych krajów poziom cen. Ponieważ jednak francuskie czynniki decydujące uznały, iż stałe powiększanie się salda ujemnego w bilansie handlowym Francji, które oceniano na 1931 r. w wysokości ok. 15 miljard. fr., może zachwiać całą sytuacją finansową kraju, przeto zdecydowały one — zwłaszcza pod naciskiem opinii publicznej w obliczu zbliżających się wyborów parlamentarnych — na politykę restrykcyjną w stosunku do przywozu. Trzeba powiedzieć od razu, że skutki polityki tej były dla naszego wywozu do Francji szczególnie katastrofalne.

Wywóz nasz do Francji, jak wogóle nasz wywóz do krajów wysoko uprzemysłowionych — posiadał charakter mało różniczkowanego wywozu surowcowo-rolnego. Według statystyk francuskich na 1930 r., węgiel stanowił w nim ok. 28% wartości, drzewo — ok. 23%, produkty rolnicze, wyszczególnione w statystyce — ok. 19%. W ten sposób zakazy przywozu, wprowadzane przez Francję, uderzały za każdym razem w bardzo znaczne odsetki naszego ogólnego przywozu, jak to się okaże z poniższego, bardziej szczegółowego zestawienia:

1. — W wywozie węgla zaczęliśmy wchodzić na rynek francuski dopiero od 1927 r. (wywóz z 1926 r. z uwagi na panujący strajk angielski nie może być uważany za normalny). W 1927 r. wywieźliśmy do Francji 193 1 tys. t węgla, w 1928 r. — 395 9, w 1929 r. — 763 1, w 1930 r. — 921 6 i wreszcie za 8 miesięcy r. b. 883 5 tys. t. Dn. 10 VII r. b. wyszedł we Francji dekret, kontyngentujący przywóz węgla i wyznaczający dla poszczególnych krajów importujących kontyngenty w wysokości przeciętnego przywozu za 3 lata od 1928 r. do 1930 r. W ten sposób dla Polski otrzymano kontyngent, ograniczający nasz wywóz węglowy do Francji do 560 tys. t rocznie. Ponieważ, jak wynika z liczb wywozu na 1931 r., wywóz ten mógłby osiągnąć w r. b. wysokość ok. 1 200 tys. t, zarządzenia kontyngentowe francuskie w tej dziedzinie zredukowały nasze możliwości wywozowe o przeszło połowę.

2. — Wywóz drzewa rozpoczął się na rynek francuski, jeśli mówić o zorganizowanym i normalnym jego rozwoju, dopiero w 1930 r. W 1930 r. wywieźliśmy drzewa ok. 130 tys. t, w 1931 r. za pierwsze 8 miesięcy — ok. 178 tys. t. Dekret francuski, kontyngentujący przywóz drzewa do Francji, ukazał się dn. 5 IX z jednoczesnym ustaleniem dla poszczególnych krajów

chwilowo kontyngentów na podstawie przeciętnego przywozu ich w latach 1925 — 1929. Przeciętna dla Polski, ustalona w ten sposób, wyniosła 133 3 tys. t, co w stosunku do naszych możliwości wywozowych w r. b., obliczanych na ok. 260 tys. t, stanowi zmniejszenie o ok. 50%.

3. — W dziedzinie artykułów rolnych protekcyjne zarządzenia francuskie zostały wprowadzone bądź w ostatnich czasach, bądź częściowo nawet jeszcze w I połowie r. b. Tak naprzykład:

a) wywóz mąki żytniej, który rozpoczął się do Francji z końcem 1930 r. i osiągnął w styczniu r. b. 32 tys. t, w lutym — 4, w marcu — 3 5 tys. t, został przez podwyższenie cła francuskiego na ten produkt z 35 fr. na 70 fr. przecięty całkowicie — tak, iż od czerwca ustał zupełnie;

b) wywóz chmielu, który ostatnio rozwijał się do Francji coraz pomyślniej, został przerwany niemal całkowicie przez podniesienie cła francuskiego ze 125 fr. na 400 fr. przy jednoczesnym wyznaczeniu ogólnego kontyngentu dla najwyższych gatunków chmielu (świadczenia standaryzacyjne i t. d.) w wysokości 9 tys. q po ciele 200 fr.; ponieważ jednocześnie cały niemal ten kontyngent, bo 8 tys. q, przyznany został na przywóz chmielu czeskosłowackiego, chmiel polski ma obecnie we Francji minimalne tylko możliwości zbytu;

c) gorzej jeszcze przedstawia się sprawa z przywozem zwierząt żywych; rozróżnić tutaj należy przywóz koni rzeźnych, który chwilowo (jakkolwiek ze znacznymi utrudnieniami administracyjnymi) jest do Francji jeszcze otwarty i odbywa się nadal, oraz przywóz bydła, baranów i trzody chlewnej; przywóz tych zwierząt do Francji z Polski wogóle dotychczas jeszcze nie odbywał się, gdyż zawarta między obu krajami konwencja weterynaryjna z dn. 24 IV 1929 r. nie weszła jeszcze w życie; należało się jednak spodziewać, iż po wejściu jej w życie, co miało nastąpić w najbliższych tygodniach, wywóz nasz będzie mógł być rozpoczęty; tymczasem okazuje się, iż dekretem z dn. 30 X r. b. Francja skontyngentowała przywóz żywca, wyznaczając poszczególnym krajom importującym kontyngenty na podstawie przywozu ich w latach ubiegłych; w ten sposób wywóz polski skazany jest po wejściu w życie konwencji weterynaryjnej na korzystanie z drobnego ułamka ogólnego kontyngentu, przeznaczonego dla tych krajów, które wogóle indywidualnych kontyngentów nie uzyskiwały; należy zaznaczyć przytem, iż wywóz baranów do Francji zakazowi chwilowo jeszcze nie podlega;

d) Francja wprowadziła również w początkach listopada kontyngenty na mięso świeże i chłodzone z tem jednak, iż określenie kontyngentów dla poszczególnych krajów dokonane zostało tylko do dn. 1 I 1932 r. a więc na niecałe 2 miesiące; specjalnie interesujący nas wywóz do Francji mięsa baraniego ujęty został w ramy ogólnego miesięcznego kontyngentu w wysokości 3 000 q, z czego Polsce przyznano miesięcznie 550 q; o rozmiarach zmniejszenia przywozu do Francji przez skontyngentowanie go świadczyć może fakt, iż przeciętny przywóz miesięczny do Francji wynosił w r. b. przed wydaniem zakazu ok. 6 25 tys. q miesięcznie, z czego Polska przywoziła ok. 1 15 tys. q; chwilowo zatem wywóz nasz w tej dziedzinie jest ograniczony do połowy, a o losach jego na 1932 r. brak wszelkich informacji;

e) jednocześnie skontyngentowany został ważny dla nas przywóz jaj do Francji; tutaj ograniczenia są bodaj największe, wyznaczony został (również tylko do końca r. b.) miesięczny kontyngent ogólny w wys. 5 000 q, co w porównaniu z przeciętnym przywozem francuskim w r. b. (22 7 tys. q) stanowi zmniejszenie przeszło czterokrotne; w stosunku do Polski, która w r. b. wywoziła do Francji przeciętnie po 4 7 tys. q jaj miesięcznie, wyznaczony został kontyngent 1 tys. q miesięcznie, czyli tutaj ograniczeni zostaliśmy mniej więcej do 1/5 niemal naszego poprzedniego wywozu;

f) zakazane zostało do przywozu również i masło, którego wywóz nasz do Francji był względnie niewielki, ale w każdym razie wyniósł według statystyk francuskich w ciągu 9 miesięcy r. b. ok. 1.220 q; obciążenie — mimo niewyznaczenia dla Polski żadnego określonego kontyngentu przywozowego (a właściwie — właśnie dlatego) należy się liczyć również z bardzo poważnym utrudnieniem wywozu produktu tego na rynek francuski;

g) w dziedzinie wywozu wędlin przywóz t. zw. kiełbasy krakowskiej (asymilowanej pod względem celnym w myśl postanowień konwencji handlowej polsko-francuskiej z dn. 24/IV 1929 r. do salami, mortadeli i in. wędlin włoskich) odbywał się do II połowy listopada bez przeszkód; niemniej jednak określony został już na grudzień kontyngent ogólny na wszystkie tego rodzaju wędliny w wysokości 1.000 q. na I kwartał 1932 r. zaś (jeden z pierwszych kontyngentów na rok przyszły, który już został ogłoszony) — 3.000 q; jest rzeczą zrozumiałą, iż wobec bardzo silnego przywozu włoskiego w tej pozycji oraz dość znacznego importu z Niemiec, Danji i innych państw, udział Polski w kontyngencie tym będzie minimalny i uniemożliwi rozszerzenie tego wywozu do Francji, jak się tego spodziewał nasz przemysł wędliniarski;

h) w zakresie drobiu wreszcie, gdzie również poczęliśmy stawiać na rynku francuskim dopiero pierwsze kroki, kontyngent ogólny, wprowadzony przez Francję, wynosi miesięcznie dla żywego drobiu 2.000 q, dla bitego 1.500 q; Polska tutaj uzyskać może tylko bardzo niewielkie ułamki dla swego przywozu.

Biorąc ogólnie, dotychczasowy system kontyngentów francuskich uderzył, jak powiedzieliśmy, szczególnie silnie Polskę. W tych pozycjach, gdzie w latach poprzednich istniał przywóz z Polski do Francji, kontyngenty wyznaczone opierają się na przeciętnej z lat ubiegłych, sięgającej nieraz (jak przy drzewie) głęboko wstecz, i dlatego silnie redukują wzrastający dotychczas stale nasz wywóz do Francji, który zarówno w drzewie, jak i w węglu osiągnął w 1931 r. maksimum swego rozwoju. W artykułach rolnych, gdzie częściowo uwzględniano przy określaniu liczb kontyngentów przywóz w 1931 r., obliczone one zostały po bardzo silnym jego zmniejszeniu, dochodzącym (jak w wypadku kontyngentu na jaja) do 1/3 przywozu z tego roku. W rezultacie zarówno jeden, jak i drugi system obliczania kontyngentu szczególnie niekorzystnie odbił się na naszym wywozie, zwłaszcza jeśli dodamy do tego fakt uniemożliwienia nam wskutek kontyngentowania wywozu bydła i świń żywych, który rozpocząłby się niewątpliwie po wejściu w życie konwencji weterynaryjnej.

Według sumarycznych obliczeń zakazami przywozu oraz dotychczasowymi podwyżkami celnymi na produkty rolne dotknięte zostało ok. 70% naszego wywozu do Francji. Przepuszczalny spadek wartości naszego wywozu w 1932 r. wyniesie w stosunku do jego wartości w 1931 r. (o ile kontyngenty ustalone nie zostaną zmniejszone, na co się przy drzewie podobno zanoszą) ok. 40 — 45%. W tych warunkach równowaga naszego obrotu z Francją musi zostać podważona. Nie można mieć żadnych złudzeń co do tego, iż wszystkie zarządzenia francuskie bynajmniej nie są skierowane specjalnie przeciwko Polsce, ale że wywołują one z ogólnej psychozy protekcyjnej francuskich sfer gospodarczych, które chcą zarządzeniami restrykcyjnymi oderwać się od wzmożonego przywozu zagranicy i utrzymać w ten sposób w obliczu szalejącego kryzysu światowego względnie dotychczas niewielki rozmiar jego dzielenia we Francji. Fakt jednak pozostaje faktem i polityka handlowa Polski musi liczyć się, iż rynek, na którym pokładaliśmy znaczne nadzieje po zakończeniu się dla naszego wywozu rynków środkowo-europejskich, z kolei sam się odgradza od przywozu zagranicznego.

Ł.

PREMJĘ WYWOZOWE NA ZBOŻE W CIĄGU ROKU

GOSP. 1930/31. — W tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 20 (tr. 793) zestawiliśmy eksport zboża premjowanego do marca 1931 r. Dalsze miesiące roku gospodarczego wykazywały znacznie zmniejszone natężenie wywozu, bądź wskutek wyczerpania się podziży, bądź też wskutek trudności na rynkach zbytu, szczególnie odnośnie mąki. Jednocześnie została obciążona premia na mąkę od maja 1931 r. do zł 10 za 100 kg mąki pełnej (zamiast zł 12) i zł 8 za 100 kg mąki pośledniej (zamiast zł 9).

Ogólny eksport w ciągu miesięcy kwiecień-lipiec przedstawiał się, jak następuje (w tonnach):

	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec
Zyto	8.107	2.439	8.464	1.952
Pszenica	786	20	192	1.809
Jęczmień	1.315	124	259	1.168
Mąka pełna	1.038	—	50	60
Mąka śrutowa	4.817	766	843	1.233
Siód	61	—	—	—
Kasza jęczm.	—	—	—	—

Przez cały rok gospodarczy 1930/31 (1/VIII 1930—31/VII 1931) w porównaniu z okresem 1929/30 (15/XI 1929—1/VIII 1930) wywieźliśmy ogółem zbóż i produktów przemiału (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Zyto	237.960	224.981
Pszenica	48	38.641
Jęczmień	140.532	122.794
Owies	54.960	—
Mąka	12.845	82.598
Siód	480	1.509
Kasza jęczm.	30	135

Widać z tego zestawienia olbrzymie zwiększenie w 1930/31 r. wywozu pszenicy, bardzo znaczne zwiększenie wywozu mąki i siódu, podczas gdy wywóz żyta utrzymał się prawie na jednakowym poziomie, jęczmień zaś wykazał pewne zmniejszenie. Owies, jak wiadomo, w 1930/31 r. nie był objęty premjami.

Żyto wywożone było w ciągu miesięcy kwiecień-lipiec do następujących krajów (w tonnach):

	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec
Danja	4.686	2.429	—	370
Belgia	664	—	—	710
Szwecja	80	—	—	—
Niemcy	—	—	60	—
Czechosłowacja	—	—	8.44	872
Palestyna	10	10	—	—
W. port Gdańsk	50	—	—	—
Port Syczcin	1.809	—	—	—
Port Hamburg	808	—	—	—

Przez ten cały okres żyto wywoziły wyłącznie Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe. Jeśli chodzi o kierunki wywozu żyta, to dominował tu wywóz przez porty polskie. Mianowicie odprawiono przez poszczególne urzędy celne:

	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec
Gdynia	4.997	1.843	—	—
Gdańsk	493	616	—	1.080
Międzychód	2.617	—	—	—
Zebrzydowice	—	—	3.622	—
Leszno	—	—	4.782	767
Łęka	—	—	60	—
Rawicz	—	—	—	105

Porównując eksport żyta przez oba lata gospodarcze według krajów, otrzymujemy następujące liczby (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Anglia	555	—
Austria	775	—
Belgia	15.439	30.279
Czechosłowacja	1.821	9.710
Danja	50.414	100.025
Estonja	20.510	1.540
Finlandja	12.811	12.548
Francia	1.648	6.647
W. port Gdańsk	6.915	3.424
Hamburg port w.	—	808
Holandja	18.105	16.463
Łotwa	20.451	1.541
Meksyk	5	—
Niemcy	75.778	12.722
Norwegja	3.206	9.621

Palestyna	10	90
Portugalia	—	1.868
Szczecin port	—	9.906
Szwajcaria	1.105	—
Szwecja	4.053	7.789
Kraj nieoznaczony	4.361	—

Skonstatować należy znaczne przesunięcie się kierunków wywozu. Podczas gdy w 1929/30 r. 31·8% przypadło na Niemcy, to w r. następnym udział Niemiec zmniejszył się do 5·6%, z Hamburgiem i Szczecinem (które są punktami tranzytowymi) do 10%. Danja natomiast zwiększyła swój udział z 21·2% na 44·4% i stoi na pierwszym miejscu w wywozie żyta z Polski. Poza to zwiększył się udział Belgii z 6·5% do 13·4%. Są to główne rynki zbytu żyta polskiego. Dalej idzie Holandia z 7·7% wzgl. 7·3%, Finlandja 5·4% wzgl. 5·6%. Łotwa i Estonia przestały zupełnie odgrywać rolę w polskim eksporcie w 1930/31 r., podczas gdy w r. ub. pierwsza figurowała z 8·9% i druga z 8·9%.

Dalej stwierdzić należy zwiększenie się wywozu przez porty polskie, mianowicie dzięki wykorzystaniu Gdyni, która w 1929/30 r. zupełnie nie brała udziału w wywozie żyta. Główne kierunki wywozu w obu latach przedstawiały się, jak następuje:

	1929/30		1930/31	
	tonn	%	tonn	%
Gdańsk	106.347	44·7	110.703	49·1
Gdynia	—	—	25.414	11·2
Szczecin	108.148	45·5	76.785	34·1
Królewiec	1.016	0·04	—	—
Granice lądowe	22.449	9·5	12.079	5·6

Ekspert żyta z poszczególnych dzielnic (przez firmy, domicylowane w tych dzielnicach) daje następujący obraz:

	1929/30		1930/31	
	tonn	%	tonn	%
Woj. zachodnie	114.659	48·2	60.605	26·9
„ centralne	45.939	19·3	10.209	4·5
„ południowe	3.676	1·5	150	0·0
W. M. Gdańsk	34.538	14·5	39.524	17·5
Państw. Zakł. Przem. Zboż.	39.148	16·5	114.494	51·1

Udział P. Z. P. Z. był w roku ostatnim daleko żywszy i objęły one przeszło połowę całego wywozu żyta.

Ekspert pszenicy utrzymywał się w okresie kwiecień-lipiec 1931 r. w niewielkich rozmiarach i wynosił do poszczególnych krajów (w tonnach):

	Kwieciec	Maj	Czerwiec	Lipiec
Holandja	—	—	—	1.166
Danja	—	—	—	70
Belgia	45	—	—	273
Niemcy	367	220	177	120
W. Port Gdańsk	11	—	15	—
Port Szczecin	363	—	—	—

Ekspert pszenicy za cały 1930/31 r. wyniósł ogółem 38.681 t (w roku ub. — tylko 48 t na Łotwę) i był skierowany do następujących krajów:

	Tonn	%		Tonn	%
Anglja	8.132	21·0	Holandja	4.121	10·6
Belgia	3.487	9·0	Łotwa	133	—
Czechosł.	15	—	Niemcy	5.393	13·8
Danja	14.675	38·7	Szczecin-port	1.573	4·1
Finlandja	90	—	Szwecja	502	—
Gdańsk-port	559	—			

Pszenicę wywożono głównie przez porty polskie, a mianowicie: przez Gdańsk 23.679 t (61·2%), przez Gdynię 208 t (0·5%); przez Szczecin wywieziono 12.511 t (32·3%), a przez granicę lądową 2.490 t (6·0%).

Ekspoterami były głównie firmy z województw zachodnich (45·8%), W. M. Gdańska (28·4%) oraz P. Z. P. Z. (17·3%).

Jęczmień wywożono w okresie kwiecień — lipiec tylko w minimalnych ilościach (tonn):

	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec
Belgia	1.186	28	200	1.150
Łotwa	15	30	15	17
Niemcy	115	66	44	—

Ekspert jęczmienia w ostatnich 2 latach kierował się do następujących krajów (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Anglja	1.170	943
Austria	91	30
Belgia	23.288	68.588
Czechosłowacja	90	210
Danja	48.208	10.409
Estonja	1.155	287
Finlandja	535	475
Francja	45	4.654
W. Port Gdańsk	9.635	2.855
Holandja	12.176	4.080
Łotwa	409	2.405
Niemcy	30.302	15.711
Norwegia	1.115	675
Szczecin-port	—	11 410
Szwajcaria	4.974	—
Szwecja	1.474	60
Nieoznaczone	5.917	—

Jak widzimy, na czoło importerów wysunęła się Belgja, pochłaniając 55·7% całego wywozu Polski (w 1929/30 r. tylko 16·4%). Niemcy wykazały zmniejszenie udziału z 21·6% na 12·8% (plus 9·2% do Szczecina na tranzyt), Danja — z 34·4% na 8·3%, Holandia — z 8·7% na 3·3%.

Przez Gdańsk wywieziono 83.752 t, t. j. 68·1%, gdy w 1929/30 r. 94.356 t (67·4%). Przez Szczecin poszło 35.924 t (29·3%) wobec 37.788 t (27·0%) w 1929/30 r. Znikł zupełnie wywóz przez Królewiec (w r. ub. 0·6%). Przez Gdynię jęczmienia nie wywożono zupełnie.

Wywóz przez firmy z poszczególnych dzielnic był następujący: z woj. zachodnich 74.191 t (w 1929/30 r. — 76.401 t), t. j. 60·3%, z W. M. Gdańska 29.825 t (15.500 t), t. j. 24·3%, z woj. centralnych i przez P. Z. P. Z. 6.547 t¹⁾ (19.069 t), t. j. 10%, i z woj. południowych 29.825 t (19.069 t), t. j. 5·4%.

Mąka wykazała gwałtowne załamanie się eksportu z powodu zmniejszenia premji oraz utracenia 2 głównych rynków zbytu: francuskiego i finlandzkiego, gdzie wprowadzono restrykcje przywzowowe. Ekspert mąki pełnej w ciągu ostatnich 4 miesięcy był następujący: w kwietniu 1.038 t (do Danji 160, do Francji 155, do Algieru 75, do Niemiec 60, do Belgji 60, do Szczecina-portu 300, do Hamburga-portu 105, do Gdańska 80 i t. d.), w maju 50 t i w czerwcu 60 t (prawie wyłącznie do Danji).

Ekspert mąki śrutowej stał na wyższym poziomie, ale wykazuje załamanie analogiczne (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Anglja	60	—
Belgia	15	—
Czechosłow.	119	74
Danja	45	—
Finlandja	695	225
Francja	15	90
Gdańsk-port	1.185	301
Holandja	30	—
Niemcy	284	—
Norwegja	688	60
Szczecin-port	1.680	15
Szwecja	—	—
	4.817	766
		843
		1.233

Nie posiadamy danych dla całego roku 1930/31 co do eksportu mąki pełnej i śrutowej, ponieważ zróżniczkowanie zwrotu ceł nastąpiło dopiero od listopada 1930 r. Operować przeto będziemy dla porównania eksportu mąki w obu ostatnich latach danymi ogólnymi. Ekspert ten kształtował się według krajów w obu latach w następujący sposób (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Algier	—	235
Anglja	929	3.234
Austria	350	30
Belgia	60	2.495
Czechosłowacja	15	1.294
Danja	1.391	8.638
Egipt	16	39
Finlandja	2.545	7.230
Francja	—	10.323
Gdańsk-port	278	16.340
Hamburg-port	—	105
Holandja	402	1.753
Łotwa	120	505
Niemcy	3.070	14.566

¹⁾ W tem P. Z. P. Z. 6.177 t, czyli 5% całego wywozu.

Norwegia	1.465	8.927
Palestyna	7	404
Saary obszar	—	510
Stany Zjedn. Am.	—	3
Szczecin-port	—	506
Szwajcaria	15	—
Szwecja	1.305	730
Turcja	—	30
Włochy	88	120
Nieoznaczone	45	—

Na podstawie posiadanych danych nie da się przy mące dokładnie ustalić wywozu przez porty, gdyż mąkę odprawia się w licznych wewnętrznych urzędach celnych. W każdym razie większość wywozi się przez Gdańsk, który odprawił 33.441 t. Przez Gdynię przeszło zaledwie 295 t mąki.

Z poszczególnych województw wywieziono: zachodnich — 47·7% (w 1929/30 r. 50·8%), centralnych, wschodnich i przez P. Z. P. Z. 34·9%¹⁾ (27·9%), południowych 11% (11·4%) i z W. M. Gdańska 6·4% (10·4%).

Słodu wywieziono tylko 60·8 t w kwietniu. Przez cały rok słód wywożono (w tonnach):

	1929/30	1930/31
Austria	—	15
Belgia	165	216
Dania	—	20
Estonia	—	30
Finlandja	45	161
Francja	—	265
Gdańsk-port	60	210
Holandja	75	60
Łotwa	—	40
Niemcy	90	422
Norwegia	30	40
Szwecja	—	30
Nieoznaczone	15	—

Kaszy jęczmiennej wywieziono 25 t do Niemiec, 105 t do Danji i 5 t do Finlandji, razem 135 t.

Ogólny koszt zwrotów ceł wyniósł według faktycznego wywozu w 1929/30 r. zł 23.304.124, w 1930/31 r. zaś zł 29.905.470. Sumy te rozpadają się na poszczególne gatunki zbóż i przetworów (w zł):

	1929/30	1930/31
Żyto	14.277.600	13.498.854
Jęczmień	5.623.272	4.911.776
Owies	2.198.416	—
Pszenica	2.868	2.320.842
Mąka	1.156.077	8.976.691
Słód	43.236	181.116
Kasza jęczm.	2.655	16.200
Suma	23.304.124	29.905.479

	Wskaźnik Artykuły		W t e m:			W t e m:					
	ogólny	rolne	prod. roślinne	spożywcze: zwierzęce	Artykuły przemysł.	drzewo	artykuły włókienn.	węgiel	metale	różne	Artykuły kolonialne
X 1930	78·4	64·3	54·0	82·4	90·5	95·6	75·9	121·0	87·1	100·0	89·6
I 1931	71·6	56·9	51·5	66·2	84·1	81·8	65·5	121·0	84·5	96·6	90·6
II "	72·1	58·2	52·6	67·7	83·9	80·4	66·8	121·0	85·5	93·1	90·2
III "	72·5	59·8	57·1	64·8	83·4	76·9	68·4	121·0	83·7	92·3	84·1
IV "	74·1	64·5	70·3	58·5	82·1	74·1	66·1	121·0	82·4	93·2	82·1
V "	74·8	66·8	73·1	60·1	81·3	78·8	63·3	121·0	80·9	93·4	81·5
VI "	73·2	63·8	68·1	59·3	80·8	76·9	62·2	121·0	82·2	92·4	81·4
VII "	70·3	58·8	56·0	63·6	80·1	74·1	61·0	121·0	82·7	91·9	81·4
VIII "	68·9	58·3	54·8	64·2	77·8	69·9	58·0	121·0	82·1	89·2	81·4
IX "	66·6	56·2	53·3	61·3	76·0	68·0	56·0	121·0	80·4	87·5	76·3
X "	66·9	55·6	56·6	55·3	76·0	68·0	56·1	121·0	79·9	88·0	73·9

Ceny artykułów rolnych obniżyły się w październiku w mniejszym stopniu niż we wrześniu (0·5% wobec 3·6%).

Decydującym był tu spadek cen produktów w zwierzęcych, które już we wrześniu obniżyły się o 4·5%, a w październiku spadły gwałtownie — o 9·8%. Obniżyły się zwłaszcza — w związku z olbrzymimi utrudnieniami, na jakie napotyka nasz eksport — ceny trzody chlewnej, poza tem zaś bydła i mięsa. Ceny masła, po przejściowej niższej, nieco podniosły się, ale pozostawały — wbrew tendencji sezonowej — wciąż niskie. Ceny

Na poszczególne miesiące 1930/31 r. przypada (w zł):

Sierpień 1930	4,679.040	Luty 1931	3,379.687
Wrzesień "	4,939.933	Marzec "	2,950.868
Październik "	4,731.494	Kwiecień "	1,151.574
Listopad "	2,578.141	Maj "	225.714
Grudzień "	2,397.589	Czerwiec "	602.204
Styczeń 1931	1,892.186	Lipiec "	374.650

Przez cały rok znajdowało się w obiegu zaświadczeń Min. Przem. i Handlu, na których podstawie stosuje się zwrot ceł, na ogólną sumę ok. zł 40·8 miljn. Wykorzystanie ogólne zaświadczeń wynosi zatem 75%. Z poszczególnych artykułów wykorzystanie zaświadczeń jest różne i wynosi: dla żyta 88·6%, jęczmienia 58·8%, pszenicy 47·4%, mąki 75·9%, słodu 66·1%, i kaszy jęczmiennej 18·5%.

M. Pogorzelski

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W PAŹDZIERNIKU 1931 R. — Sezonowe ożywienie w handlu jest w r. b. znacznie mniejsze niż normalnie, a nawet niż w tym samym czasie r. ub., kiedy już rozmiary ożywienia były zredukowane. Ożywienie wykazują takie działy handlu detalicznego, jak włókienniczy, obuwniany, futrzany i t. p.; obroty artykułami spożywczymi i monopolowymi skurczyły się.

Hamująco na obroty towarowe oddziaływała w dalszym ciągu raczej pogłębiająca się niż słabnąca ciasnota na rynku pieniężnym. W związku z tą ciasnotą i postępującym od dłuższego czasu spadkiem cen wyrobów przemysłowych uległa pogorszeniu wypłacalność.

Siła nabywcza ludności wiejskiej nie uległa poprawie, chociaż ceny zbóż zwykowały. Jednocześnie bowiem obniżyły się silnie ceny produktów hodowlanych, a poza tem tylko pewna część warsztatów rolnych dokonywała sprzedaży zbóż po wyższej cenie.

Sytuacja ludności miejskiej uległa pogorszeniu wskutek postępującego spadku zarobków (zniżki płac — aczkolwiek o charakterze indywidualnym), częściowo tylko łagodzonego zniżką kosztów utrzymania.

Możliwość zbytu zagranicą z dnia na dzień pogarszały się — nie tylko pod wpływem dewaluacji kilku walut, ale również wskutek ostrych zarządzeń prohibicyjnych szeregu państw w stosunku do importu.

Ceny wykazały w październiku dalszy — choć mniejszy nieco — spadek, wywołany głównie gwałtowną zniżką cen artykułów hodowlanych, a częściowo i spożywczych kolonialnych. Dotyczy to zarówno cen hurtowych, jak i detalicznych, przy czym spadek cen detalicznych był tym razem większy niż hurtowych.

Ruch wskaźników cen hurtowych — ogólnego, jak i poszczególnych grup towarowych — ilustruje następujące zestawienie:

jaj zwykowały dość poważnie, ale w słabszym stopniu niż w tym sezonie w latach ubiegłych.

Grupa roślinnych produktów spożywczych wykazała w październiku — po 4 miesiącach dość znacznego spadku — poważny wzrost o 6·1%, osiągając poziom wyższy od zesiorocznego. Mianowicie, zgodnie zresztą z tendencją cen światowych, podniosły się dość silnie ceny zbóż, a za nimi i ceny przetworów. Ceny żyta i pszenicy zrównały się pod koniec miesiąca. Ceny jęczmienia — przy dobrej sytuacji eksportowej — zwykowały stosunkowo najsilniej.

Ceny artykułów przemysłowych po długim okresie stałej zniżki w październiku wykazały pełną stabilizację.

¹⁾ W tem połowa przypada na P. Z. P. Z.

W grupie drzewnej zniżkowały ceny drewna użytkowego. Zbyt pogorszył się, a zwłaszcza wywóz. Pewnej poprawie uległ zbyt (a częściowo i ceny) kopalniaków oraz drzewa opałowego. We wskaźniku Gł. Urz. Stat. wahania cen w październiku nie znalazły jeszcze wyrazu.

W grupie włókienniczej nastąpiła lekka wyżka cen (o 0'1%), spowodowana wzrostem cen surowca, a przede wszystkim bawełny; ceny wełny kształtowały się w różnych gatunkach niejednolicie. Mimo wyżki (względnie stabilizacji) cen surowca — ceny półfabrykatu, t. j. przędzy, zniżkowały. Również zniżkowo kształtowały się ceny tkanin, co nie znalazło jednak naogół wyrazu w cennikach oficjalnych.

Ceny węgla — przy zwiększonym zbycie — pozostawały niezmiennione.

W grupie metali ceny żelaza pozostawały wciąż bez zmiany (lekko zniżkowała cena blachy żelaznej ocynkowanej), natomiast dość poważnie spadły ceny cynku, ołowiu i cyny, naskutek czego ogólny wskaźnik grupy obniżył się o 0'6%.

W grupie „różnych” artykułów przemysłowych poziom ogólny cen podniósł się o 0'6% — dzięki mianowicie wyżce cen niektórych artykułów chemicznych (kwas siarkowy, terpentyna) oraz skór surowych bydłowych; inne gatunki skór surowych oraz skóry gotowe zniżkowały w cenie.

Ceny kolonialnych produktów spożywczych, które już we wrześniu silnie zniżkowały (o 6'3%), w październiku obniżyły się znów (o 3'2%) — dzięki dalszej niżce cen herbaty i kawy. Ceny ryżu lekko wzrosły.

Ruch cen w ciągu roku — od października 1930 r. do października 1931 r. — wykazał zniżkę ogólnego poziomu cen o 15'1%, przyczem ceny artykułów rolnych obniżyły się o 13'5%, a ceny artykułów przemysłowych o 16'0%, czyli że rozpiętość między cenami artykułów rolnych i przemysłowych nieco zmalała. Jeżeli weźmiemy pod uwagę poszczególne grupy towarów, widzimy, że wśród artykułów przemysłowych ceny węgla pozostały niezmiennione, ceny metali obniżyły się tylko o 8'3%, ceny „różnych” o 12'0%, natomiast ceny drzewa aż o 28'8%, a ceny materiałów włókienniczych — o 26'1%. Widzimy więc wielką rozbieżność w ruchu cen przemysłowych. Z artykułów rolnych — produkty roślinne wykazały w ciągu roku wyżkę cen o 4'8%, a ceny produktów zwierzęcych zniżkę — o 32'6%. A więc poprawie sytuacji zbytu ziemopłodów towarzyszy gwałtowne pogorszenie się sytuacji zbytu produktów hodowlanych.

Ceny detaliczne, zniżkujące od czerwca, we wrześniu obniżyły się w dalszym ciągu o 2'2%.

Ruch wskaźników cen detalicznych (w Warszawie) przedstawia się następująco:

	Wskaźnik cen (1927 = 100)		
	IX 1931	X 1931	X 1930
Wskaźnik ogólny	84.4	82.5	99.0
Artykuły rolne	73.7	70.2	87.5
„ przemysł.	94.7	94.7	111.3
Żywność	75.6	72.3	88.7

Jak widzimy, zniżka cen detalicznych była wyłącznie wynikiem zniżkowego ruchu cen żywności. W grupie artykułów żywnościowych zniżkowały silnie ceny: mięsa, wędlin, słoniny i t. p., natomiast zwyżkowały ceny: chleba, kaszy, masła i t. p.

Ruch cen detalicznych w ciągu roku, t. j. od października 1930 r. do października 1931 r., wykazuje spadek o 16'7%, przyczem ceny artykułów rolnych obniżyły się o 19'8%, a ceny artykułów przemysłowych tylko o 14'4%.

Koszty utrzymania (w Warszawie) obniżyły się w październiku o 1'5%, (wskaźnik 86'8). Obniżyły się mianowicie koszty żywności o 3'5%.

D.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 16 do 30 listopada r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T.

	16 — 22/XI		23 — 30/XI		+ wzrost — zmniejszenie %
	zł	§	zł	§	
Pszenvica					
Warszawa	28.47	3.20	28.75	3.23	+ 0.9
Poznań	25.42	2.85½	25.64	2.88	+ 0.8
Lwów	25.70	2.88½	25.92	2.91	+ 0.8
Przeciętna	26.53	2.98	26.77	3.00½	+ 0.9
Żyto					
Warszawa	27.17	3.05	27.25	3.06	+ 0.7
Poznań	25.90	2.91	27.12½	3.04½	+ 4.7
Lwów	26.00	2.92	26.69½	3.00	+ 2.8
Przeciętna	26.35	2.96	27.02	3.03½	+ 2.5
Owies					
Warszawa	25.12½	2.82	24.70	2.77½	— 1.6
Poznań	24.87½	2.79	25.53½	2.87	+ 2.6
Lwów	26.20	2.94	25.06	2.81½	— 4.3
Przeciętna	25.40	2.85	25.10	2.82	— 1.1
Jęczmień browarowy					
Warszawa	27.75	3.11½	27.10	3.04	— 2.3
Poznań	28.12½	3.16	28.35	3.18	+ 0.8
Lwów	24.25	2.72	24.25	2.72	—
Przeciętna	26.71	3.00	26.56½	2.98	— 0.5
Jęczmień zwykły					
Warszawa	25.25	2.83½	24.55	2.76	— 2.7
Poznań	23.61	2.65	23.64	2.65½	+ 0.1
Lwów	20.58	2.31	19.83	2.23	— 3.6
Przeciętna	23.15	2.60	22.67	2.54½	— 2.0

— Na rynku zbóż chlebowych nie przyniósł okres sprawozdawczy (od 23 do 28 listopada) poważniejszych zmian; dający tendencję spokojnej większość cen na giełdach warszawskiej, poznańskiej i gdańskiej utrzymała się na dotychczasowym poziomie. Niewielką zniżkę w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazuje na giełdzie poznańskiej pszenica, która na giełdzie gdańskiej wraz z żytem nieznacznie się poprawiła, poza tem na dwóch pierwszych z wyższej wymienionych giełd nieco słabiej kształtowały się ceny jęczmienia oraz owsa; ceny przetworów bez zmiany. Pozostałe giełdy prowincjonalne przy niewielkich obrótach miały tendencję spokojną.

Rynek kasz i grochów miał ostatnio nieco wyższe obroty; ceny kasz, szczególnie jęczmiennych, uzyskały wyżki.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 29.00 — 29.50 (29.00 — 29.50), — zbierana 28.00 — 28.50 (28.00 — 28.50), żyto 27.00 — 27.50 (27.00 — 27.50), jęczmień brow. 26.50 — 27.50 (27.00 — 28.00), — przemiałowy 24.00 — 24.50 (25.00 — 25.50), owies jednolity 25.50 — 26.50 (25.50 — 26.50), — zbierany 23.00 — 24.00 (23.25 — 24.25), mąka pszenna luksusowa 48.00 — 55.00 (48.00 — 55.00), — pszenna 4/0 43.00 — 48.00 (43.00 — 48.00), — żytnia pyłowa 42.00 — 45.00 (42.00 — 45.00), — sitkowa 32.00 — 33.00 (32.00 — 33.00), — razowa 32.00 — 33.00 (32.00 — 33.00), — otręby pszenne szale 18.50 — 19.00 (18.50 — 19.00), — pszenne średnie 17.50 — 18.00 (17.50 — 18.00), — żytnie 18.00 — 18.50 (18.00 — 18.50).

— Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco skład: kasza pszenna manna 52.00, — gryczana palona cała 50.00, — w połówkach 45.00, — biała cała 48.00, — w połówkach 44.00, kasza krakowska maczek „0” 67.00, — „00” 75.00, — „000” 80.00, kasza jagłana zagraniczna I gat. 68.00, — II gat. 55.00, — krajowa I gat. 56.00, kasza owsiana 65.00, płatki owsiane 72.00, kasza jęczmienna łamana 45.00, pęczak 45.00, kasza perłowa 65.00, mączka kartoflana 43.00, groch łuskany cały 65.00, — w połówkach 50.00, — Wiktorja 41.00 — 42.00, — polny 33.00, fasola biała olbrzymia 70.00, — drobna biała 40.00, ryż Burma 68.00, — Siam 100.00, — Patna 110.00 — 115.00.

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 25.00 — 25.50 (25.75 — 26.25), żyto 27.25 (27.00 — 27.25), jęczmień brow. 27.50 — 29.00 (27.50 — 29.00), — przemiałowy 64 do 66 kg 22.25 — 23.25 (22.50 — 23.50), — 68 kg 23.75 — 24.75 24.00 — 25.00, owies 25.00 — 25.50 (25.50 — 26.00), mąka pszenna 65% -owa wraz z workiem 38.25 — 40.25 (38.25 — 40.25), — żytnia 65% -owa wraz z workiem stand. 39.75 — 40.75 (39.75 — 40.75), otręby pszenne grube 17.50 — 18.50 (17.50 — 18.50), — pszenne średnie 16.50 — 17.50 (16.50 — 17.50), — żytnie 18.00 — 18.50 (17.50 — 18.25).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica (zależnie od gatunku) 14'75—15'75 (14'25—15'25), żyto 16'25 (15'25), jęczmień najlepszy 16'00—17'25 (16'00—17'25), — średni 14'50—15'50 (14'50—15'50), — przemiałowy 14'50, owies 14'00—14'50, otręby pszenne 11'00 (11'00). — żytnie 11'00—11'50 (11'00).

PASZA

— Rynek paszy wykazuje ostatnio niewielkie stosunkowo zmiany; słabiej nieco kształtowały się ceny siana, mocniej natomiast słomy, otrąb i makuchów, tych ostatnich w związku z mocną tendencją na rynkach zagranicznych.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg — dostawa wozowa (w nawiasach podane są ostatnie notowania): siano zwykle średnie 13'00—14'00 (15'00), siano koniczynowe 17'00—18'00 (17'00), słoma prosta 11'00—12'00 (10'00—11'00); franco wałon stacja załadowania: siano zwykle 8'00—9'00 (8'50—9'50), słoma 5'00—5'50; franco skład Warszawa (detal.): mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 50% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 38'00—39'00 (35'00—36'00), kuch sojowy śrutowy 46% w workach brutto 36'00—37'00 (36'00—37'00), makuchy słonecznikowe w taflach 26'00—27'00 (25'00—26'00), — mielone 27'00—28'00 (26'00—27'00), — lniane 31'00—32'00 (31'00—32'00), — mielone 32'00—33'00 (32'00—33'00), rzepak ekstraktowy (śrut rzepakowy) w taflach 22'00—23'00 (20'00—21'00), — mielony wraz z workiem 23'00—24'00 (21'00—22'00), mączka mięsokostna 40'00—45'00 (40'00—45'00), — zagraniczna 60'00—65'00 (60'00—65'00); parytet wagon Warszawa: kuchy lniane 27'50—28'50, — rzepakowe 21'50—22'50 (17'00—18'00), — słonecznikowe 40—44% 24'00—25'00, otręby pszenne szale 18'50—19'00 (14'00—14'50), — pszenne średnie 17'50—18'00 (13'00—14'00), żytnie 18'00—18'50 (12'00—12'50).

LENI KONOPIE

— W związku z wzmocnieniem tendencji na rynkach zagranicznych, ceny lnu kształtowały się zwykle; obroty niewielkie. Ceny konopi bez zmiany.

Lublin. — Ceny orientacyjne — w \$ za 100 kg loco granica (w nawiasach podane są ostatnie notowania): len czesany I gat. 19'50—20'00 (18'00), — II gat. 15'60—16'00 (15'00), — III gat. 12'50—13'00 (12'50), pakuły lniane I gat. 10'00—10'50 (9'50—10'00), — II gat. 5'50—6'00 (5'50); parytet Lublin: len czesany I gat. 18'00—18'50 (16'00—16'50), — II gat. 14'00—14'50 (13'00—13'50), — III gat. 11'00—11'50 (11'00), pakuły lniane I gat. 8'50—9'00 (7'50—8'00), — II gat. 4'00—4'50 (3'50—4'00).

NAWOZY SZTUCZNE

Kałowiec. — Ceny nawozów azotowych Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie od 1 listopada r. b. do 15 czerwca 1932 r. — w zł za 1 kg przy przesyłkach całowagonowych za gotówkę franco stacja odbiorcza na terenie Rzplitej Pol. i W. M. Gdańska (I cena na listopad, II — na grudzień, III — na styczeń, IV — na luty, V — na okres marzec — czerwiec): azotniak mielony 20—22% 1'56, 1'59, 1'62, 1'65, 1'68, za 100 kg: azo niak mielony 15'5% 24'20, 24'65, 25'10, 25'55, 26'05, azotniak mielony 19% nieolejowy. 29'65, 30'20, 30'75, 31'35, 31'90, wapnamon 15'5% 24'20, 24'65, 25'10, 25'55, 26'05, saletrzak 15'5% 26'60, 27'10, 27'60, 28'15, 28'65, nitrofos 15'5% 26'60, 27'10, 27'60, 28'15, 28'65, saletra sodowa 15'5% 35'20, 35'75, 36'45, 37'10, 37'80.

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

UCHYLENIE CŁA WYWOZOWEGO NA MAKUCHY. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 101, poz. 776, ukazało się rozporządzenie, uchylające cło wywozowe na makuchy. Cło wywozowe od makuchów, wprowadzone rozporządzeniem z dn. 12/X 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 89, poz. 784), miało na celu zapewnienie krajowej hodowli dostatecznej ilości pasz treściwych, których brak w tym właśnie okresie czasu dawał się odczuwać.

Wobec niemożności ulokowania w następnych latach na rynku wewnętrznym nadwyżki wytwórczości makuchów, powstałej wskutek ograniczonej pojemności rynku wewnętrznego, zaszła konieczność ułatwienia ich wywozu. To też na podstawie uwagi do poz. 223 tar. celnej, przewidzianej w rozporządzeniu z dn. 12/X 1928 r., udzielane były pozwolenia na bezcłowy wywóz makuchów.

W 1929 r. wprowadzono rozporządzeniem z dn. 25/IX („Dz. Ust. R. P.” Nr. 68, poz. 524) zmianę do poz. 223, a mianowicie ustanowiono cło wywozowe w wysokości zł 10, jak poprz. dnio

RYNEK AKCYJNY

za okres od 23 do 28 listopada 1931 r.

— Słabsza tendencja cechowała okres sprawozdawczy na giełdzie warszawskiej. Zainteresowanie akcjami zmniejszyło się, jak również i obroty niemi. Gros tranzakcji przypada nadal na akcje Banku Polskiego. Kursy większości notowanych akcji kształtowały się niżkowo w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego.

W grupie akcji bankowych sytuacja nie uległa zmianie; do notowań dochodziło jedynie akcjami Banku Polskiego — kurs nadal bez zmiany. Z pośród akcji przedsiębiorstw chemicznych dość ożywione były obroty akcjami S. A. Eksploatacji Soli Potasowych, które w okresie sprawozdawczym uzyskały dalszą poważną poprawę zł 7'00 na akcji, powracając do swego dawnego, przez długi czas ustabilizowanego kursu zł 90'00. Poza tem notowano akcje Spiessa — po kursie dotychczasowym. Kurs akcji Warsz. Tow. Fabryk Cukru kształtował się niżkowo — strata wynosi zł 1'00. Grupa akcji przedsiębiorstw metalurgicznych była mało ożywiona; rzadziej ostatnio notowane akcje Lilpopa cenione były o zł 1'25 poniżej notowań z przed dwóch tygodni, Ostrowiec zaś stracił większość swej wyżki, osiągniętej w tygodniu poprzednim. Z akcji pozostałych przedsiębiorstw notowano jedynie akcje Haberbuscha i Schielego — również po kursie obniżonym (— zł 1'00).

Na giełdach prowincjonalnych zainteresowanie akcjami było w okresie sprawozdawczym nadal nieznaczne. Nieliczne tranzakcje zawierane były naogół po kursach, mało odbiegających od ostatnich notowań.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 28/XI
		w zł		
Bank Polski	zł 100	110'00	110'00	110'00
S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	zł 100	90'00	83'00	—
Spiess	zł 100	33'00	33'00	33'00
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	zł 100	18'50	18'50	—
Lilpop	zł 25	12'00	12'00	—
Ostrowiec — serja B I—III em.	zł 50	31'00	31'00	31'00
Haberbusch i Schiele	zł 100	52'00	52'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były zupełnie notowane.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego): Tesp — 90'00 — 83'00 (80'00).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 108'00 — 107'00 (108'00), Herzfeld i Victorius — 12'00, Unja — 15'00.

od makuchów lnianych i rzepakowych, lecz tylko na okres czasu od 1 grudnia do czerwca każdego roku. I to jednak ograniczenie działania cła okazało się nie wystarczające, wobec czego zostało ono zawieszono rozporządzeniem z dn. 28/I 1930 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 7, poz. 56) do dn. 31/V 1930 r. włącznie, t. j. do końca okresu jego obowiązywania, p aktywnie zatem rozporządzeniem tem zapewniono bezcłowy wywóz makuchów do dn. 1/XI 1930 r.

Następnymi rozporządzeniami bezcłowy wywóz makuchów został przedłużony do dn. 1/XII 1931 r.

Wobec tego, iż nadal nie przewiduje się potrzeby ograniczenia wywozu makuchów, że zaszłyby więc potrzeba ponownego zawieszania tego cła, zostało ono całkowicie uchylone.

ORZECZENIA TARYFIKACYJNE RADY TOWAROZNAWCZEJ. — Na posiedzeniu Rady Towaroznawczej przy Min. Skarbu w dn. 24/XI r. b. po przeprowadzonej dyskusji postanowiono cłi:

1) pierścienie w kształcie krótkich rurek, wykonane z szarawej masy ceramicznej stopionej, t. zw. „kwasoodporne pierścienie Raschiga”, służące do wypełnienia urządzeń technicznych — ze względu na materiał oraz przeznaczenie — w/g poz. 73 p. 3, przewidującej przyrządy fabryczne z masy kamionkowej kwasoodpornej;

2) lampki katodowe wszelkie, używane w radjotechnice oraz lampy prostownicze, wobec jednej zasady ich budowy—w/g poz. 169 p. 20 lit. d, przewidującej lampki katodowe radjotechniczne;

3) żywice syntetyczne t. zw. „Alkydale”, otrzymywane przez działanie bezwodnika kwasu ftalowego na kwas oleinowy i glicerynę, nadchodzące w stanie stałym lub ciastowatym, bez domieszki innych produktów — w/g poz. 87 p. 5 lit. b, przewidującej surogaty gum lub żywic, w stanie zaś gęstego płynu, t. j. z domieszką większej lub mniejszej ilości rozpuszczalnika — w/g poz. 112 p. 25 lit. c, przewidującej osobno niewymienione produkty chemiczne organiczne;

4) cegły, sporządzone z magnezytu, nawet z nieznaczną ilością

krzemionki — w/g poz. 72 p. 7, przewidującej cegły magnezytowe;

5) liczniki energii elektrycznej, kombinowane z ogranicznikami prądu lub z aparatami względnie przyrządami elektrotechnicznymi innego rodzaju, jako stanowiące objekty, posiadające cechy przewidziane dwiema pozycjami taryfy celnej — w/g poz. 169 p. 15 lit. odp. tar. celnej, obejmującej ograniczniki i inne aparaty i przyrządy elektrotechniczne;

6) części kołowców ze stali, nawet nieobrobione, wobec zaznaczenia w odnośnej pozycji „we wszelkim stanie” — w/g poz. 173 p. 7, przewidującej części kołowców metalowe — bez względu na stopień wykończenia;

7) maszyny do pisania podrózne „Portable”, nadchodzące w specjalnych futerałach, których spód często służy za pod tawę do umieszczenia maszyny do pisania w podróży, na zasadzie przytoczonych właściwości oraz uwagi 4 do poz. 169 — w/g poz. 169 p. 9, przewidującej maszyny do pisania, przyjmując za sztukę maszynę łącznie z futerałem.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

KONJUNKTURA A TARYFY. — Taryfy kolejowe, będące jednym ze składników ceny towaru, muszą z natury rzeczy być w ścisłym związku ze stosunkami konjunkturalnymi. Przy spadku cen, zjawisku, nieodłącznym od konjunktury niepomyślnej, taryfy mogą i powinny być odpowiednio obniżone, zato w okresach konjunktury dobrej i wzroście cen taryfy mogą i powinny być poddawane rewizji w kierunku pewnej ich zwyżki, aby w ten sposób nie tylko skompensować ofiary kolei, ponoszone w okresie poprzednim, ale i stworzyć pewne rezerwy finansowe na okres następnej zniżkowej fali konjunkturalnej.

Tak się przedstawia założenie teoretyczne stosunku pomiędzy konjunkturą a taryfami i jako takie cieszy się powszechnym uznaniem. Nieco inaczej przedstawia się sprawa w zastosowaniu praktycznym.

Według wykresu, ułożonego przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, wskaźnik cen hurtowych surowców i półfabrykatów przemysłowych wykazuje wzniesienie się ponad przeciętną ceną w okresie od połowy 1927 r. do początku 1930 r., spadek zaś od tej ceny przeciętnej — od marca 1930 r. do chwili obecnej. Jeżeli okres drugi możemy z dostatecznym uzasadnieniem uważać za okres konjunktury niepomyślnej, to okres pierwszy uznać możemy za okres konjunktury dobrej. Jakże układał się stosunek naszych taryf kolejowych do obu tych, tak odmiennych stanów konjunktury?

Jeżeli chodzi o okres drugi, okres spadku cen, to widzimy w nim całkowite zrealizowanie pierwszej części założenia teoretycznego, mianowicie obniżenie taryfy P. K. P. w przystosowaniu do warunków konjunkturalnych wytwórczości i zbytu. W okresie od 1 października 1930 r. do chwili bieżącej wydano do obowiązującej taryfy towarowej 3 osobne dodatki, a od stycznia r. b. — wobec zaniechania ze względów oszczędnościowych wydawania dodatków — poświęcono zmianom taryfy towarowej kilka zeszytów „Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych”. Zmiany te dotyczyły zniżki taryf na szereg poważnych artykułów przewozu kolejowego, że wymienimy tu: drzewo tarte i celulozowe, chmiel, ziemia i gliny farbiarskie, farby, cetrata, ryby morskie i słodkowodne, zboże w ziarnie, cukier

i melas, cynk surowy i walcowany, wełna i bawełna, wyroby żelazne, kaolin i glina porcelanowa, sole potasowe, owoce i jagody, warzywa świeże i solone, maszyny rolnicze, papier, smoła węgłowa, obrzynki skór, ruda żelazna, nasiona traw, szkło i wyroby i t. p.

Widzimy z wykazu powyższego, w jak szerokim zakresie korzystał z ulg taryfowych zarówno przemysł, handel, jak i rolnictwo krajowe w okresie ciężkiej dla siebie konjunktury.

Jakże przedstawia się sprawa kompensat dla kolei w okresie konjunktury dobrej dla wytwórczości krajowej, w okresie wysokich cen?

Porównanie taryf za okres prawie trzyletni, bo od 1/I 1927 r. do 1/X 1929 r. nie wykazuje ani jednej zwyżki taryfowej, która by dotknęła poważniejszą pod względem przewozowym pozycję. Natomiast w tym samym czasie, w okresie wysokich cen i dobrej konjunktury, dokonano zniżenia taryf, i to daleko idącego, dla najpoważniejszych artykułów eksportu masowego, jak węgiel oraz półwyroby i wyroby żelazne

Tak od dn. 1/III 1927 r. zniżono taryfę na wywóz węgla przez Gdańsk i Gdynię z zł 12 do zł 9·2 za tonnę, od dn. 15/X tegoż roku zastosowano dalszą zniżkę tej taryfy do zł 7·7 za tonnę, wreszcie od dn. 15/XII — do zł 7·2 za tonnę. Równocześnie, od dn. 1/X 1927 r. zniżono wywozową taryfę na żelazo i stal surowe z VIII kl. do IX kl., na wywóz półwyrobów żelaznych i szyn — z VI — VIII kl. do VII — IX kl., na wywóz wyrobów gotowych — z V — VI kl. do VI — VII kl., czyli przeciętnie o 25%.

Tak się przedstawiają rekompensaty dla kolei w okresie dobrej konjunktury wzamian za zniżki w okresie kryzysów: walutowego w 1925 r. i gospodarczego w 1930/31 r. Do tego dodać należy, że zniżki wyżej wymienione dotknęły taryf, wyrażonych w złotych obiegowych, a więc o 60% niższych od poziomu, ustalonego w taryfie z 1924 r. w złotych w złocie, którą to stratę skompensowano w 1926 r. zaledwie w 20% przez rycałtowe podwyższenie schematów taryfowych.

J. G.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

LINJA OKRĘTOWA GDYNIA-KARLSKRONA. — Jak doniosła prasa, w Göteborgu odbyło się niedawno konstytucyjne zebranie polsko-szwedzkiej linii okrętowej, mającej utrzymać komunikację na odcinku Gdynia—Karlskrona. Ze strony szwedzkiej zostało w celu uruchomienia tej linii utworzone

specjalne towarzystwo z kapitałem zakładowym 70 tys. Kor. szw., z czego 34 tys. Kor. pokrywa Svenska Amerika Linien, resztę zaś w równych częściach po 12 tys. Kor. m. Karlskrona oraz zainteresowane towarzystwa kolejowe.

Na nowej linii kursować będzie S/S. Borgholm, który będzie

przebywał odległość do Gdyni w ciągu 16½ godzin, wykonując na miesiąc 2-3 przejazdy. Pierwszą podróż z Karlskrony do Gdyni statek rozpocznie dn. 7 b. m.

Utworzenie nowej regularnej linii, łączącej południową Szwecję z Gdynią, jest faktem pomyślnym dla dalszego rozwoju działalności portu gdyńskiego.

RYNEK FRACHTOWY. — W ub. tygodniu notowano dalsze kurczenie się i brak popytu na tonnaż na głównych rynkach powrotnych.

Rynek australijski, pomimo że stawki frachtowe pozostały bez zmian, poszukiwał tonnażu na połowę stycznia. Przerwa w frachtowaniu zboża do Szanghaju spowodowana została przypuszczalnie niepewnością w związku z przeciągającą się sprawą zatargu mandżurskiego.

Na rynku La Platy stawki frachtowe spadły o sh 1 na tonnie. Średniego typu statki frachtowano z portów górnego biegu rzeki do Kontynentu po sh 16 na listopad i grudzień. W związku z zapowiedzianą zmianą w ograniczeniach giełdowych, spodziewana jest poprawa obecnej wyjątkowo niepomyślnej sytuacji.

Rynek czarnomorski wykazuje kompletny zastój. Rynek dunański był mało ożywiony pod wpływem spadku cen na zboże i kukurydzę. Stawki bez zmian, sh 15/6 do rejonu Antwerpia/Hamburg. Ogółem na rynku tym zakontraktowano w ub. tygodniu 8 statków o łącznym tonnażu 37.500 t.

Na angielskim rynku węglowym notowany słaby popyt na tonnaż.

W związku z zamrożeniem zatoki Botnickiej i portów fińskich daje się zauważyć pewne ożywienie na rynku bałtyckim w frachtowaniu resztek drzewa fińskiego i szwedzkiego z tegorocznej kampanii. Frachty, aczkolwiek nieznacznie, zwiększały.

Chociaż eksport węgla ilościowo raczej się zwiększył, specjalnie do Szwecji, nie wykazał w frachtach żadnej poprawy. Pozornie wyższe frachty nie przekroczyły notowań z przed spadku funta. Orientacyjne stawki frachtowe Gdynia/Gdańsk na węgiel: do Sztokholmu za ok. 2.700-tonnowy statek Kor. 420 do 450, do Gefle 2.700 t Kor. 455, Norrköping Kor. 450, Gothenburg Kor. 435. Do Francji utrzymały się na poziomie ub. miesiąca, przyczem naogół utrzymały się również na poziomie wartości złotych z przed okresu spadkowego, a mianowicie: Rouen 2.600 t sh 5/3 do 5/4½ w złocie, Caen-Rouen, 2 porty, sh 5/4½ w złocie, Dieppe sh 4/9—5 w złocie; do Włoch G. S. S. L. sh 6/9—7 w wartości papierowej.

Na skutek przymrozków zaniechano dalszego eksportu kartofli. Pozostałe zapasy zabezpieczono w magazynach do wiosny. Orientacyjne stawki: Londyn — linjowe, Cardiff 15, Hull 15.

Eksporterzy zboża wysyłają w dalszym ciągu mniejsze partje zboża do Danji i Kontynentu na stare kontrakty.

Kilka dużych statków odeszło z cukrem do Holandji, przyczem stawki były wyjątkowo niskie, wahać się pomiędzy Hfl. 2'60 do 2'90 za tonnę bez kosztów wyładunku dla armatora

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

WYCOFANIE Z OBIEGU POCZTOWYCH ZNACZKÓW WARTOŚCI 25. — Z powodu ujawnienia wyrobu fałszywych znaczków pocztowych opłaty wartości 25, Ministerstwo Poczty i Telegrafów zdecydowało się wycofać znaczki te z obiegu. Co też zostało uczynione rozporządzeniem Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 28/XI r. b. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 103, poz. 797); rozporządzenie to weszło w życie dn. 3 b. m.

Rozporządzenie przewiduje, że 25-groszowe znaczki pocztowe z godłem Państwa tracą ważność z dniem 3/XII r. b., lecz do dn. 20/XII r. b. będą przyjmowane za imiennem pokwitowaniem do wymiany przez urzędy i agencje pocztowe. Wzamin za przedstawione znaczki zostaną wydane inne — równej wartości; nastąpi to po stwierdzeniu autentyczności znaczków nie później jak w miesiąc po przedstawieniu ich do wymiany.

CZĘŚCIOWA ZMIANA TARYFY TELEFONICZNEJ. — W „Dz. Ust. R. P.”, Nr. 103, poz. 796, ukazało się rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów z dn. 17/XI r. b., zmieniające częściowo taryfę telefoniczną, obowiązującą na sieciach, eksploatowanych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną.

Wprowadzone zmiany zmierzają w kierunku różniczkowania opłat za abonamenty telefoniczne w zależności od miejscowości w daleko większym stopniu, niż to miało miejsce dotychczas. W ten sposób § 7 taryfy telefonicznej, ogłoszonej w „Dz. Ust. R. P.” Nr. 49, poz. 411, otrzymuje nowe brzmienie oraz 3 odrębne tabele stawek zamiast jednej. Dotychczasową stawkę kwartalną (pierwsza liczba oznacza abonament prywatny, druga — zbiorowy, trzecia — publiczny — w *z*), mianowicie 60, 84, 108 — zachowują następujące miejscowości: Lwów, Sosnowiec z zagłębem węglowym (Będzin, Dąbrowa, Czeladź, Grodziec, Kazimierz—Niemce, Sławków, Strzemieszyce i Żabkowice). W innych miejscowościach wynosi ona: w Lublinie, Białymstoku, Borystawiu z zagłębem naftowym (Drohobycz, Truskawiec i Schodnica), w Pabjanicach i Zgierzu — odpowiednio *z* 48, 69, 90; na podmiejskich centralach pod Łodzią: Konstantynów, Lutomerz, Aleksandrów, Stryków, Tuszyn i Ruda Pabjanicka — odpowiednio *z* 39, 54 oraz 69.

Jak widzimy, nowe rozporządzenie wprowadza w szeregu miejscowości znaczną obniżkę dotychczasowej taryfy.

Nowe przepisy wchodzi w życie z dniem 1/I 1932 r.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWA:

Zmiana rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 26/VII 1927 r. o odpowiedzialności Skarbu Państwa za przesyłki pocztowe, telegramy i rozmowy telefoniczne w obrocie wewnętrznym — ust. z dn. 5/XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 103, poz. 788).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Częściowa zmiana taryfy telefonicznej, obowiązującej na sieciach, eksploatowanych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną — rozp. Ministra Poczty i Tel. z dn. 17/XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 103, poz. 796 — szczegóły p. wyżej).

Wycofanie z obiegu pocztowych znaczków opłaty wartości 25 — rozp. Ministra Poczty i Tel. z dn. 28/XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 103, poz. 797 — szczegóły p. wyżej).

Stawki podatku spożywczego od wina i miodu syconego — rozp. Ministra Skarbu z dn. 23 XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 103, poz. 798).

Wykonanie ustawy o uiszczaniu niektórych zaległych podatków w naturze na cele bezpośredniej

pomocy bezrobotnym — rozp. Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Op. Społ. Spr. Wewn., Rolnictwa oraz Przem. i Han. z dn. 16/XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 104, poz. 806 — szczegóły p. zesz. 47/1931, str. 1582).

Wykonanie ustawy z dn. 22/X 1931 r. w sprawie zwolnienia od podatku cukru, przeznaczonego na dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i ochronkach — rozp. Ministra Skarbu z dn. 21/XI 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 204, poz. 807).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

9 grudnia:

— „Galicyjskie Karpackie Naftowe Towarzystwo Akcyjne, dawniej Bergheim et Mac Garvey”, S. A. — o godz. 11 w lokalu S-ki we Lwowie, pl. Marjański 8.

6 grudnia:

— „Orzeł” Polski Przemysł Obuwniczy i Towarzystwo Handlowe, S. A. — o godz. 16 w lokalu S-ki w Krakowie, ul. Librowszczyzna 3.

13 grudnia:

— **Spółka Akcyjna Wydawniczo-Drukarska „Rom”**, S. A. — o godz. 19 w lokalu S-ki w Wilnie, ul. Cerkiewna 2.

14 grudnia:

— **„Karbid Wielkopolski”**, S. A. w Bydgoszczy — o godz. 12 w sali posiedzeń Banku M. Stadhagen w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 64.

— **„Kujawskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Wagańcu”**, S. A. — o godz. 14 min. 30 w lokalu S-ki w Wagańcu.

15 grudnia:

— **„Lubońska Fabryka Drożdży, dawniej G. Sinner w Luboniu”**, S. A. — o godz. 17 min. 30 w sali posiedzeń Banku Kwilecki, Potocki i S-ka w Poznaniu, al. Marcinkowskiego 11.

— **Towarzystwo Akcyjne Pabjanickiej Fabryki Wyrobów Bawełnianych „Krusche i Ender”**, S. A. — o godz. 10, w Pabjanicach, ul. Zamkowa 3.

— **Spółka Akcyjna Przemysłu Elektrycznego „Czechowice”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Czechowicach.

— **Zakłady Amunicyjne „Pocisk”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mińska 25.

— **Hurt. Zrzesz. Papierników „Sami Sobie” obecnie Towarzystwo Handlu Art. Piśmienniczo-Techniczno-Kreślarskimi i Kancelaryjnymi St. Miernicki i S-ka**, S. A. — o godz. 20 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Skorupki 14.

— **Składy Towarowe „Warrant”**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Piotrkowska 56.

— **„Towarzystwo Listwin-Ludwipol”**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Świętokrzyska 28.

— **„Zakłady Hohenlohego—Hohenlohe-Werke”**, S. A. — o godz. 12 w lokalu S-ki w Welnowcu, Górny Śląsk.

— **„Sieć Elektryczna Zagłębia Krośnieńskiego”**, S. A. — o godz. 10 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. Fredry 9.

— **„Powszechny Bank Związkowy w Polsce”**, S. A. — o godz. 11 w lokalu Banku w Warszawie, ul. Zgoda 11.

16 grudnia:

— **„Kolej Lokalna Lwów—Jaworów”**, S. A. — o godz. 10 w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyr. Okr. Kolei Państw., IV p., pokój 453) we Lwowie.

— **Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Wełnianych i Gumowych F. W. Schweikerta w Łodzi**, S. A. — o godz. 16 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Piotrkowska 147.

— **„Odlew”, Fabryka Maszyn Rolniczych w Krakowie**, S. A. — o godz. 17 w sali Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1.

— **Fabryka Chustek Fantazyjnych i Wyrobów Włókienniczych „Toga”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. ks. Mackiewicza 5.

— **Spółka Akcyjna Warszawskiej Odlewni i Fabryki Maszyn „Metallum”**, S. A. — o godz. 19 w lokalu firmy „Odlewnia Żelaza Władysław Ambrożewicz i S-ka” w Warszawie, ul. Kolejowa 37/39.

17 grudnia:

— **„Ziarno” Polska Wytwórnia Chleba Zdrowia i Młyńców w Krakowie**, S. A. — o godz. 16 w sali obrad Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie, ul. Długa 1.

— **„Nowy Dwór” P. Górski i E. Morawski**, S. A. — o godz. 19 w lokalu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie, ul. Czackiego 3.

— **„Karwice—Ozierańska Cukrownia i Rafinerja”**, S. A. — o godz. 17 w Warszawie, ul. Chmielna 27 m. 9.

— **„K. Buszczyński i Synowie”, Hodowla Nasion**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mazowiecka 1.

— **„Bank Budowlany”**, S. A. w likwidacji — o godz. 14 w sali konferencyjnej Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie, pl. Napoleona 7.

— **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Artur Goldstadt”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Niecała 1.

18 grudnia:

— **„Karwice—Ozierańska Cukrownia i Rafinerja”**, S. A. — o godz. 17 w Warszawie, ul. Chmielna 27 m. 9.

— **„Motor Polski”**, S. A. — o godz. 11 w lokalu S-ki w Żninie.

— **Fabryka Wag „W. Hess”**, S. A. — o godz. 15 w lokalu S-ki w Lublinie, ul. Lubartowska 50.

— **„Jurata” Uzdrowisko na Półwyspie Hel**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Marszałkowska 7, m. 1.

— **„Standard-Nobel w Polsce”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, al. Jerozolimka 57.

— **„Siew”, Hodowla Roślin we Włoszanowie**, S. A. — o godz. 18 w lokalu T-wa Asekuracyjnego „Snop” w Poznaniu, ul. Pocztowa 10.

— **Pierwsza Krajowa Fabryka Manometrów, Termometrów i Przyborów Laboratoryjnych „Henryk Nauman”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Włocławku, ul. Kaliska 21.

— **„Kilim Polski”**, S. A. — o godz. 18 w Warszawie, ul. Sosnowa 9 m. 5.

— **„Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego d. Magister Klawe”**, S. A. — o godz. 16 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Karolkowa 22/24.

— **„Powszechno Towarzystwo Powiernicze”**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Królewska 16.

— **„Technika Gorzelnicza”**, S. A. — o godz. 18 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Wronia 69.

19 grudnia:

— **„Spółka Akcyjna Browaru w Częstochowie, dawniej K. Szwede”**, S. A. — o godz. 20 w lokalu S-ki w Częstochowie, ul. Ogrodowa 18/22.

— **„Rola”**, S. A. w likwidacji — o godz. 15 w sali Hotelu Francuskiego w Gostyniu.

— **„Kolej Lokalna Łupków—Cisna”**, S. A. — o godz. 9 w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyr. Okr. Kolei Państw. IV p., pokój 453) we Lwowie.

— **„Zakłady Przemysłowe Inż. Fr. Pałaszewski”**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Zakątna 39.

— **„Artigraph” Zakłady Przemysłowe dla Wyrobu Reklam Artystycznych i Opakowań z Papieru i Blachy w Krakowie**, S. A. — o godz. 11 w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział w Krakowie.

— **„Bolesław Kotkowski i S-ka”, Zakłady Graficzne**, S. A. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Juliusza 18.

— **Zjednoczone Zakłady Chemiczne „Zagożdżon”**, S. A. — o godz. 16 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Grójecka 56.

— **Towarzystwo Budowlano-Przemysłowe „Centrum”**, S. A. w Warszawie — o godz. 18 w kancelarii Adw. Kuratowskiego w Warszawie, ul. Trębacka 10, m. 3.

— **„Ekonomja”, Spółka Akcyjna Gospodarstwa Krajowego**, S. A. — o godz. 16 w Warszawie, ul. walecka 11-a.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

KREDYT

EMISYJNY KREDYT HIPOTECZNY. — Wyczerpanie kapitałowe naszego kraju po okresie wojny i inflacji sprawia, że panuje u nas wciąż brak kredytu długoterminowego, a poza tem jego silna drożyzna, która uniemożliwia często korzystanie z tego kredytu. Działalność emisyjna instytucji kredytu długoterminowego zaczęła rozwijać się silniej od 1927 r., wykazując

jednak wciąż poważne wahania — zależne od warunków lokalnych. Po roku 1928, kiedy przyczyny specjalne, jak przeznaczenie na kredyt długoterminowy większych sum z pożyczki stabilizacyjnej, większe dotacje rządowe, oraz łatwiejsze warunki zbytu papierów na rynkach zagranicznych — spowodowały silny wzrost działalności emisyjnej instytucji kredytu długoterminowego, w 1929 r. następuje obecnie poważny spadek tej działalności, lecz do poziomu dość znacznie wyższego niż w 1927 r.

Rok 1930 przynosił z kolei lekki wzrost kredytów emisyjnych, wywołany już tylko przyczynami koniunkturalnymi. Mianowicie, w I połowie 1930 r. nastąpiło znaczne upłynnienie rynku pieniężnego; odpływ sum zaangażowanych w procesie produkcji i wymiany, wobec znacznej ich redukcji, ograniczenie do minimum działalności inwestycyjnej, stopniowe upłynnianie rezerw kasowych Skarbu, likwidacja zapasów towarowych — wszystko to przy dalszym przyroście wkładów i trwającym jeszcze w I połowie r. ub. przyplwywie krótkoterminowych lokat zagranicznych przyczyniło się do odprężenia na rynku pieniężnym i stworzenia wolnych kapitałów, wywołało spadek stawek procentowych, podniesienie się kursów papierów i ogólną poprawę na rynku kapitałów. To koniunkturalne ożywienie w 1930 r. na rynku kapitałów pozwoliło na zbyt większej ilości listów zastawnych i zwiększenie kredytów emisyjnych; ustąpiło ono jednak już w II połowie r. ub. wobec zacieśnienia się rynku pieniężnego. W r. b. wzmagająca się ciasnota na rynku pieniężnym, jak również niekorzystna sytuacja na rynkach międzynarodowych oraz trudności budżetowe Państwa — sprawiają, że działalność emisyjna instytucji kredytu długoterminowego wybitnie kurczy się.

Liczbowa ta sytuacja kredytu emisyjnego przedstawia się następująco: w 1928 r. wydano 21.894 pożyczek hipotecznych w listach zastawnych i obligacjach na sumę zł 358.3 miljn., w 1929 r. już tylko 13.881 pożyczek na zł 241.0 miljn., w 1930 r. — znowu więcej — 14.608 pożyczek na zł 253.1 miljn., w 1931 r. w ciągu 3 kwartałów — zaledwie 5.447 pożyczek na zł 159.0 miljn. (zł 211.9 miljn. w stosunku rocznym).

Podział udzielonych kredytów według rodzajów instytucji udzielających przedstawia się następująco:

	1 9 3 0		3 kwartały 1931	
	liczba pożyczek	tys. zł	liczba pożyczek	tys. zł
Ogółem:	14.608	253.104	5.447	158.959
Towarzystwa kredytowe ziemskie	352	36.456	370	25.209
Towarzystwa kredytowe miejskie	1.157	63.734	724	43.753
Tow. Kredyt. Przemysłu Polskiego	5	538	6	694
Banki państwowe	12.854	139.845	4.303	80.968
Bank Gospod. Krajow.	1.620	73.280	1.136	60.747
Państw. Bank Rolny	11.234	66.565	3.167	20.221
Prywatne banki hipotecz.	240	12.531	44	8.335

Jak widzimy, osłabła w r. b. działalność wszystkich instytucji kredytu długoterminowego — z wyjątkiem Tow. Kred. Przemysłu Polskiego; zwłaszcza silnie osłabła działalność banków państwowych, gdzie jednak szczególnie wydatnie zmniejszyły się tylko kredyty emisyjne Państw. Banku Rolnego. Na stosunkowo wysokim w porównaniu z r. ub. poziomie utrzymuje się działalność towarzystw kredytowych; tu zniżka wynosi — jak dotychczas — mniej więcej 8%.

Kredyty emisyjne banków państwowych odgrywają wciąż dominującą rolę. Stanowiły one w 1930 r. przeszło 55% ogółu kredytów, a w okresie 3 kwartałów r. b. niespełna 51%. Drugą z kolei pozycję stanowią towarzystwa kredytowe miejskie (12 towarzystw) — ok. 25% w 1930 r., trzecią — towarzystwa kredytowe ziemskie (3 towarzystwa), czwartą — banki hipoteczne (2); bardzo nieznaczny udział ma Tow. Kredytowe Przemysłu Polskiego, obsługujące w zakresie kredytu inwestycyjnego przemysł.

Pożyczki hipoteczne w listach zastawnych i obligacjach według celów można zgrubsza uszeregować następująco (w miljn. zł):

	1930
Dla rolnictwa	117.5
na majątki ziemskie (B. G. K., banki prywatne i tow. kred. ziemskie)	51.0
na kupno gruntu (P. B. R.)	26.1
„ inwestycje rolne (P. B. R.)	16.3
meljoracyjne (P. B. R.)	24.1
Komunalne B. G. K.)	8.9
Na nieruch. miejskie (B. G. K., tow. kredyt. miejskie)	124.0
w tem:	
budowlane	58.3 ¹⁾
Przemysł (B. G. K. i Tow. Kred. Przem. Polskiego)	2.7

¹⁾ W tem zł 50.3 miljn. — w listach zastawnych z konwersji kredytów budowlanych, a tylko zł 8.0 miljn. w obligacjach budowlanych.

Jak widzimy, emisyjny kredyt hipoteczny rolniczy stanowił w 1930 r. tylko 46% ogólnej sumy kredytów, kredyt miejski zaś 49%, przyczem blisko połowę tego kredytu stanowiły pożyczki na cele budowlane. Kredyt emisyjny dla samorządów stanowił bardzo niewielki odsetek, jeszcze mniejszy — kredyt dla przemysłu.

Omawiane pożyczki hipoteczne są wydawane w różnej walucie, choć już obecnie ogromna większość opiewa na złote lub złote w zlocie. Ilustruje to poniższe zestawienie (w tys. zł):

	1930	3 kwart. 1931
Pożyczki w złotych	57.5	42.7
„ w złotych w zlocie	146.1	82.3
„ w dolarach	49.0	33.3
„ w funtach szterl.	0.5	0.7

Pożyczki w złotych i w złotych w zlocie stanowią w r. b. więcej niż 3/4 ogólnej sumy kredytów w listach zastawnych i obligacjach; prawie całą resztę stanowią pożyczki w dolarach, gdyż pożyczki w funtach szterlingach (tylko Tow. Kred. Przemysłu Polskiego) stanowią zaledwie ułamek procentu ogólnej sumy.

Oprocentowanie listów zastawnych i obligacji waha się w granicach od 7% do 10%. Podział pożyczek według stopy procentowej przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	1930	3 kwart. 1931
10%-owe	2.7	2.3
8%-owe	99.6	73.4
7 1/2%-owe	7.3	1.6
7%-owe	143.5	81.6

Jak widzimy, znaczna przewaga w r. ub. pożyczek 7%-owych w r. b. zmniejszyła się, choć emisje te są w dalszym ciągu największe i stanowią w r. b. nawet nieco więcej niż połowę ogólnej sumy kredytów emisyjnych. Wśród pozostałych pożyczek dominują 7 1/2%-owe, inne stanowią bardzo mały odsetek.

Oprocentowanie listów zastawnych nie daje jeszcze, oczywiście, pojęcia o rzeczywistym oprocentowaniu pożyczek. Jest ono znacznie wyższe, gdyż kurs giełdowy listów zastawnych i obligacji jest poważnie niższy od nominalu. Dlatego też niezmiernie duże znaczenie ma podnoszenie się kursów papierów tych na giełdzie; powoduje ona potaniecie zbyt drogiego, jak dotychczas, kredytu hipotecznego. Pod tym względem 1930 r. przedstawiał się korzystnie: wskaźnik kursów listów zastawnych, obliczony przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, wzrósł w ciągu roku z 84.6 do 92.3 (1927 r. = 100), jednak w ciągu 3 kwartałów w r. b. znowu się o ok. 5 punktów obniżył.

S.

SPRAWY WALUTOWE

UMOWA ROZRACHUNKOWA W OBROTACH PIENIĘŻNYCH Z AUSTRJĄ. — Przepisy dewizowe, obowiązujące od kilku tygodni w Austrii, utrudniają, a w licznych wypadkach nawet uniemożliwiają eksporterom polskim inkasowanie na'eżności od dłużników austriackich, podczas gdy dłużnicy polscy, wobec nieistnienia w Polsce reglamentacji obrotów dewizowych z zagranicą, spłacają bez ograniczeń swe zobowiązania wobec Austrii. Z takiego stanu rzeczy wynika faktyczne uprzywilejowanie dłużników austriackich na niekorzyść eksporterów polskich. Pragnąc stan ten zlikwidować i oprzeć obroty pieniężne z Austrią na zasadzie wzajemności, Bank Polski zawarł z Bankiem Narodowym Austriackim umowę kompensacyjną, której najważniejsze postanowienia są następujące:

Obywatele polscy, mający z jakiegokolwiek tytułu zobowiązania wobec wierzycieli austriackich, składają sumę długu w złotych do Banku Polskiego na rachunek Austriackiego Banku Narodowego, celem przekazania austriackiemu wierzycielowi; analogicznie dłużnicy austriaccy wpłacają swe zobowiązania wobec wierzycieli polskich w szylingach do Austriackiego Banku Narodowego na rachunek Banku Polskiego. Wymienione banki zawiadamiają się nawzajem o przyjętych wpłatach, polecając wypłacenie ich równowartości w walucie kraju wierzyciela. Wypłata ta następuje jednak tylko o tyle, o ile na rachunku przekazującego banku znajduje się wystarczające pokrycie. Zawarta umowa ma na celu ochronę interesów polskich eksporterów, na rzecz których będą używane wpływy wpłacane

przez obywateli polskich tytułem przekazów do Austrii; umowa będzie przeto mogła spełnić swe zadanie wówczas, gdy wszystkie przekazy pieniężne, dokonywane z jakiegokolwiek tytułu z Polski do Austrii, bez względu na walutę, na jaką opiewają, będą przeprowadzane przez rachunek kompensacyjny w Banku Polskim. Przekazy do Austrii, podlegające wykonaniu w wymieniony sposób, przyjmują, począwszy od 1/XII r. b., oddziały Banku Polskiego oraz instytucje bankowe, zajmujące się operacjami zagranicznymi.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIĘŁDA WARSZAWSKA

za okres od 23 do 28 listopada 1931 r.

— Dla walut panowała w okresie sprawozdawczym nadal tendencja słaba. Mimo chwilowej zwwyżki w połowie okresu sprawozdawczego olbrzymia większość kursów wykazuje straty w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego; szczególnie silnie obniżył się kurs funta szterlinga (o $\mathcal{Z}$ 1'94 na £ 1), poza tem niżej cenione były dolary, franki francuskie i szwajcarskie, belgi, korony czeskosłowackie, liry włoskie oraz guldeny gdańskie, a jedynie floreny holenderskie uzyskały nieznaczną poprawę.

Popyt na dolary gotówkowe uległ silnemu zmniejszeniu; kurs ich obniżył się nieznacznie — do $\mathcal{Z}$ 8885 za \$ 1. Nieco większa niżka miała miejsce na rynku prywatnym, gdzie kurs w ostatnim dniu tygodnia osiągnął $\mathcal{Z}$ 8886 na \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut była w okresie sprawozdawczym naogół znacznie niższa od przeciętnej ostatnich tygodni; banki prywatne nadal brały dość znaczny udział w dostarczaniu pokrycia.

		Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 28 XI
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'921	8'92	—
" " " telegr.	\$ 1	8'928	8'927	8'927
Funty szterlingi	£ 1	32'85	31'40	31'45 -31'40
Franki francuskie	100 fr.	34'96	34'90	34'90
Franki szwajcarskie	100 fr.	173'19	172'75	173'19
Belgi	100 blg.	124'16	123'90	124'00
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'43	26'42	26'42
Liry włoskie	100 lir.	46'05	46'00	—
Floreny holenderskie	100 fl.	358'85	358'15	358'75
Guldeny gdańskie	100 guld.	173'60	173'60	—

W dziale papierów lokacyjnych państwowych sytuacja nie uległa w okresie sprawozdawczym większym zmianom; zainteresowanie nadal nie było zbyt wielkie, kursy zaś — przy tendencji niejednorodnej — wykazują przeważnie nieznaczne wahania w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Większość papierów tej grupy uzyskała niewielkie poprawy, a mianowicie: 3% Pożyczka Budowlana + $\mathcal{Z}$ 0'50, 4% Pożyczka Dolarowa + $\mathcal{Z}$ 0'35, 10% Pożyczka Kolejowa + $\frac{1}{2}\%$ oraz 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki + $\mathcal{Z}$ 0'25; silniej zwyżkowały jedynie serie tej ostatniej pożyczki — o $\mathcal{Z}$ 3'25. Z pozostałych 6% Pożyczka Dolarowa straciła 1%, 7% Pożyczka Stabilizacyjna $\frac{3}{4}\%$, bez zmiany zaś pozostały kursy 5% Pożyczki Konwersyjnej, 5% Pożyczki Konwersyjnej Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych.

Dla listów w zastawnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja nieco słabsza; wszystkie notowane papiery wykazują zniżkę w porównaniu z notowaniami okresu poprzedniego, przeważnie niezbyt wielką, nie przekraczającą 1%. Jedynie 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Częstochowy straciły całkowicie zysk okresu poprzedniego, zniżkując o $4\frac{1}{4}\%$. Z pośród listów zastawnych w walucie obcej nadal notowane były jedynie 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r.; straciły one w rezultacie tygodniowym $\frac{1}{2}\%$.

Obroty obligacjami były nadal niewielkie i dotyczyły tylko 8% Obligacji Polskiego Banku Komunalnego III em. — kurs bez zmiany, oraz rzadziej ostatnio notowanych VI 6% Obligacji Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r., których kurs nieco się podniósł.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Kurs w dn. 28 XI
3%	Pożyczka Budowlana	$\mathcal{Z}$ w zł. 50	32'00	31'50	31'75
4%	" Dolarowa	\$ 5	43'00	42'50	42'60
4%	Pożyczka Inwestycyjna	$\mathcal{Z}$ w zł. 100	79'50	78'75	79'50
4%	" " (serie)	$\mathcal{Z}$ w zł. 100	87'50	85'00	87'50
5%	Pożyczka Konwersyjna	$\mathcal{Z}$	42'00	41'75	—
5%	" Konwers. Kol.	$\mathcal{Z}$	36'00	36'00	—
6%	Pożyczka Dolarowa	\$	63'00	61'00	61'00
7%	" Stabilizacyjna ¹⁾	\$	60'50	57'00	-57'50 -57'00
10%	" Kolejowa	fr. w zł.	105'25	105'00	105'00
7%	L. Z. Państ. Banku Roln.	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7%	L. Z. Banku Gosp. Kraj.	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7%	Obl. Kom. " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8%	Obl. Bud. " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	93'00	93'00	—
8%	Obl. Polskiego Banku Komunalnego	$\mathcal{Z}$ w zł. 1924	93'00	93'00	—
4 $\frac{1}{2}\%$	L. Z. T-wa Kred. Ziems.	$\mathcal{Z}$	43'00	42'25	42'50
7%	L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	\$	60'00	59'50	—
5%	L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	$\mathcal{Z}$	51'20	50'60	—
8%	" " " " " "	$\mathcal{Z}$	66'50	64'30	65'00 -64'30 -65'00
8%	" " " " " Częstochowy	$\mathcal{Z}$	59'00	57'50	—
8%	" " " " " Kalisza	$\mathcal{Z}$	61'00	61'00	—
8%	" " " " " Lublina	$\mathcal{Z}$	57'50	57'50	—
8%	" " " " " Łodzi	$\mathcal{Z}$	63'00	61'75	62'00 -61'75
8%	" " " " " Piotrkowa	$\mathcal{Z}$	58'00	58'00	—
10%	" " " " " Radomia	$\mathcal{Z}$	67'00	66'75	—
10%	" " " " " Siedlec	$\mathcal{Z}$	65'50	65'50	—
VI 6%	Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	$\mathcal{Z}$	39'00	39'00	—

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	Gdańsk ²⁾	Berlin ²⁾	Wiedeń ²⁾	Paryż ²⁾	Zurych ²⁾
1931 23/XI	57'49—57'60	47'25—47'45	—	287'50	57'50
24/ "	57'49—57'61	" "	79'46—79'94	286'50	57'40
25/ "	57'50—57'62	" "	79'41—79'89	—	57'80
26/ "	57'51—57'62	" "	" "	—	57'60
27/ "	—	" "	" "	287'00	57'75
28/ "	—	" "	—	—	57'70
1931 23/XI	Londyn ³⁾ 34'00	Praga ²⁾ 377'75	New-York ²⁾ —	Amsterdam ²⁾ —	—
24/ "	33'00	—	—	—	—
25/ "	—	377'75	11'25	—	—
26/ "	32'50	"	—	—	—
27/ "	32'00	"	—	—	—
28/ "	31'00	—	—	—	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIĘŁDACH ZAGRANICZNYCH⁴⁾

	9—14/XI	16—21/XI	23—28/XI
(maksymum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New-York			
6% dolarowa			
1920	59—58—58 (17.000)	58 $\frac{7}{8}$ —57—57 (32.000)	59—59—39 (17.000)
8% Dillon			
1925	62—58—58 (42.000)	62 $\frac{7}{8}$ —60—62 $\frac{1}{8}$ (94.000)	62 $\frac{3}{4}$ —61 $\frac{1}{4}$ —61 $\frac{1}{4}$ (70.000)
7% stabilizac.			
1927	58—57—58 (138.000)	58 $\frac{3}{8}$ —57—57 (175.000)	57 $\frac{3}{4}$ —56 $\frac{5}{8}$ —57 $\frac{1}{2}$ (163.000)
7% Warszawy			
1928	42 $\frac{1}{2}$ —42—42 $\frac{1}{2}$ (24.000)	43 $\frac{7}{8}$ —42—42 (65.000)	43 $\frac{7}{8}$ —42—43 (40.000)
7% śląska			
1928	44—43—43 (59.000)	45—43 $\frac{3}{4}$ —43 $\frac{3}{4}$ (51.000)	43—42—42 (39.000)

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Za $\mathcal{Z}$ 100.

³⁾ Za £ 1.

⁴⁾ Kursy — w %-ach nominału; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

London 7% stabilizac. 1927	71°60—64°60 —70°10	74°35—68°85 —72°35	72°25—66°25— —67°25	Paryz 7% stabilizac. 1927	71°90—70°30	74°45—70°85	70°65—65°45
Zurich 7% stabilizac. 1927	57°50—55°00	58°00—57°75	58°00—55°00	Medjolan 7% włoska 1924	97°00—96°50 —96°70	96°70—96°00 —96°00	95°80—95°00 —95°00

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

KOMITET EKSPERTÓW.—Stosownie do postanowień układu haskiego z dn. 20/1 r. ub., zwanego planem Younga. Rząd niemiecki zwrócił się w dn. 19 ub. m. do Banku Rozrachunków Międzynarodowych i Rządów, które układ haski podpisały, z prośbą o zwołanie Komitetu Ekspertów, mającego zbadać sytuację gospodarczą Niemiec i w wypadku, jeżeli dalsze dokonywanie transferu spłat reparacyjnych okazałyby się groźnym dla waluty oraz gospodarki niemieckiej, zaproponować zainteresowanym Rządowi ulgi w regulowaniu warunkowej części tych spłat. Zwołanie Komitetu Ekspertów należy do kompetencji B. R. M. Komitet ten składa się z 7 członków, mianowanych przez prezydentów banków emisyjnych: Anglii, Belgii, Francji, Japonii, Niemiec, Stanów Zjedn. i Włoch, którzy mają prawo kooptacji jeszcze 4 członków, znawców rozpatrywanych zagadnień. B. R. M. porozumiał się już z poszczególnymi bankami emisyjnymi, i eksperci zbiorą się w Bazylei zapewne już 7 b. m.; ze strony Banku Angielskiego delegowany został Sir Walter Layton, redaktor naczelny „The Economist”, ze strony Banku Francji P. Rist, ze strony Federal Reserve Bank of New York P. Walter Steward, ze strony Banku Rzeszy P. Karl Melchior. Zadaniem Komitetu jest wszechstronne zbadanie, czy zachodzą okoliczności, przewidziane w planie Younga i, w wypadku pozytywnym, opracowanie propozycji odroczenia płatności warunkowej transzy spłat reparacyjnych w całości lub częściowo (transza bezwarunkowa, w Niemczech zwana „niechroniona”, kompetencji Komitetu nie podlega); propozycja ta przedłożona zostanie konferencji zainteresowanych Rządów, która dopiero po weźmie uchwały wiążące.

Prośba Rządu Rzeszy połączona jest z dłuższym memorjałem, omawiającym wypadki, zaszłe od podpisania układu haskiego, których ocena doprowadziła Niemcy do wniosku, iż regularne uiszczanie reparacji jest niemożliwe dla nich i szkodliwe dla gospodarstwa światowego. Memorjał kończy się następującym passusem: „Składając tę deklarację o niemożności dokonywania transferu, Rząd niemiecki pragnie zaznaczyć, że nie odpowiada ona obecnej sytuacji. Od czasu ustanowienia planu Younga sytuacja gospodarcza w całym świecie, a zwłaszcza w Niemczech, uległa głębokim zmianom, wskutek pozbawionego precedensów kryzysu. Ponieważ Plan Younga zaleca specjalnemu komitetowi doradczemu zbadanie sytuacji pod każdym względem,

komitet powinien zbadać zagadnienie w jego całości, biorąc pod uwagę wszelkie oddziaływające elementy i mianowicie również to, że kwestją niemieckich długów prywatnych winna być uregulowana w czasie właściwym, przed końcem lutego 1932 r., przez porozumienie, działające między wierzycielami zagranicznymi a dłużnikami niemieckimi”.

Ustęp ten zastępuje na szczególną uwagę, podkreśla on bowiem tezę niemiecką, stwarzającą iunctim między długami prywatnymi i publicznymi. Prasa niemiecka, a również angielska i amerykańska, opierając się na tym tekście, przewidywały, że równocześnie z pracami Komitetu Ekspertów prowadzone będą pertraktacje, dotyczące kredytów prywatnych, przy czym sugerowano, że w obu wypadkach występować będą te same osoby; w konkluzji należałoby mniemać, że oba zagadnienia zostaną rozwiązane jednocześnie i w ściślejszej ze sobą łączności. Jak wiadomo, teza francuska kwestję długów prywatnych traktuje jako zupełnie niezależną od reparacji, przynajmniej tym ostatnim prawo pierwszeństwa. Tem niemniej pisma niemieckie zwracały uwagę, że tekst memorjału Rzeszy był w drodze długotrwałych pertraktacji i zupełnie ściśle uzgodniony z Rządem francuskim, wnosząc ślad, że Francja godzi się na faktyczne rozszerzenie kompetencji Komitetu Ekspertów.

Wyjaśnieniem sytuacji w tym względzie była mowa parlamentarna Premiera Laval'a w dn. 27 ub. m., a zwłaszcza jego odpowiedź na interpelację Dep. Bluma. P. Laval przypomniał ustęp memorandum niemieckiego, stwierdzający, że długi prywatne winny być uregulowane przez porozumienie między wierzycielami i dłużnikami, przyznał, iż eksperci przy ocenie sytuacji Niemiec mogą brać pod uwagę kwestję tych długów, oświadczając jednak następnie, że na końcowej konferencji Rządów reprezentanci Francji nie zgodzą się na rozpatrywanie zagadnienia długów prywatnych.

Okazuje się więc, że rozbieżność też niemieckiej i francuskiej nie została w żadnym stopniu wyrównana, a — co za tem idzie — przebieg prac Konferencji Ekspertów przedstawia się zupełnie niejako. Dalszym skomplikowaniem sytuacji jest, że Niemcy oczekują od ekspertów wniosków o charakterze trwałym, a nie tymczasowym, rokując też nadzieję, że wnioski te będą mogły dotyczyć również bezwarunkowej transzy reparacji. Premier Laval oświadczył zaś wobec Parlamentu, co następuje: „Zgodzimy się na nowy układ tylko na określony przeciąg czasu, na okres depresji gospodarczej. Zgodzimy

się na redukcję naszych reparacji tylko w tym wypadku, jeżeli conajmniej ekwiwalentne redukcje będą zastosowane do długów wojennych”.

Sprawa długów niemieckich uważana jest za kluczową dla uzdrowienia światowego rynku finansowego. Uwagi powyższe wskazują, iż małe są nadzieje, aby przy obecnym stanie poglądów mogła ona być rozwiązana w sposób, odpowiadający potrzebom. Zwrócić należy uwagę, że stanowisko Francji oznacza uzależnienie kwestii długów prywatnych od rozwiązania zagadnienia reparacji, tę zaś ostatnią sprawę wiąże z zagadnieniem rewizji długów wojennych. W konsekwencji zaś punkt ciężkości wydaje się przesuwać do Stanów Zjedn., mówiąc ściślej do zbliżających się obrad Kongresu, który — nota bene — nie ratyfikował jeszcze memorjum Hoovera.

J.

SKUTKI ZNIŻKI FUNTA W EUROPIE. — Spadek funta wywołał głębokie reperkusje w całej niemal Europie. Wypadek ten wpłynął niewątpliwie poważnie na przyszły rozwój stosunków gospodarczych i finansowych na kontynencie, to też interesujący jest przegląd bezpośrednich skutków załamania się waluty angielskiej.

W Niemczech fluktuacje funta dotyczą bezpośrednio 18% przywozu i 22% wywozu Rzeszy. Nadwyżka niemieckiego bilansu handlowego z W. Brytanią wynosiła w r. ub. RM 819 miljn., a w I półroczu r. b. RM 428 miljn., z czego RM 269 milin. dla kolonii i dominjów. To też znika dewiza brytyjskiej jest zdaniem pierwszorzędnej wagi dla gospodarki niemieckiej. W szczególności wzmógł się przywóz przez Hamburg węgla angielskiego, na co kopalnie niemieckie odpowiedziały niżką płac robotniczych, wynoszącą 7%, przy czym Rzesza przejęła z tej niżki 3 25%, zobowiązując się wpłacać zamiast robotników składki ubezpieczeniowe od bezrobocia. Przemysł metalowy i mechaniczny mniej obawia się bezpośredniej konkurencji brytyjskiej. Notowania zmieniono jednak w handlu zagranicznym wyrobami metalowymi z funtów szterlingów na dolary. Przemysł włókienniczy, a w szczególności bawełniany, wełniany i jedwabny, znalazł się bezpośrednio w krytycznym położeniu, wobec możliwości wzrostu konkurencji angielskiej oraz spadku wywozu na rynki angielskie. Poważne komplikacje wynikły w obrotach handlowych. Kontrakty jednak wykonywane są na dotychczasowych podstawach, a klienci angielscy i skandynawscy niejednokrotnie występują z pro-

pozycjami rozdziału strat pomiędzy kontrahentów.

Mniej poważne były następstwa spadku funta w Austrii. Przywóz angielski wyniósł w r. ub. 84 miljn. szyl., a wywóz austriacki 93 miljn., tak że korzyści i straty w obrotach handlowych mniej więcej się wyrównują.

Natomiast Belgia srodze ucierpiała wskutek spadku funta. Przywóz angielski do Belgii wynosił w r. ub. 2.831 miljn. fr. belg., wywóz zaś do Anglii 4.888 miljn. fr. Najbardziej dotknięty jest przemysł metalowy, który w ciągu 8 miesięcy r. b. wywiózł do Anglii produktów za 800 mi jn. fr. Również wysoce dotknięty jest przemysł włókienniczy, w szczególności okolic Gandawy, wywozący 70% swej produkcji do Imperjum Brytyjskiego. Poza tem przemysł belgijski ma szczególne powody obawiać się wprowadzenia w Anglii systemu protekcjonistycznego.

Spadek funta oddziałal na niektóre dziedziny życia gospodarczego Francji w sposób katastrofalny. Bezpośrednio dotknięte zostały: przemysł włókienniczy, a w szczególności jedwabniczy, metalowy, konfekcyjny, galanterijny oraz wszystkie gałęzi przemysłów luksusowych. Ponadto spadły dochody z turystyki wskutek całkowitego zniknięcia turystów angielskich. Poważne straty poniósł handel towarami kolonialnymi, surowcami włókienniczymi oraz artykułami metalurgicznymi. Tak np. obroty wełną zostały całkowicie zahamowane.

Przemysł hiszpański nie odczuł wcale niżki funta. Natomiast pociągnęła ona groźne konsekwencje dla rolnictwa hiszpańskiego, a w szczególności dla wywozu win, owoców i jarzyn. Sam wywóz pomarańcz do Anglii wynosi 325 miljn. pesetów złotych.

Szczególnie dotkliwie odczuły spadek funta państwa skandynawskie, głównie Norwegia i Danja. Waluta Danii spadła o ok. 20%, a trudności gospodarcze wzmożyły jeszcze przejściowe zachwianie się najpoważniejszego banku królestwa — Handelsbanku. Kupcy duński ponoszą poważne straty, gdyż zawierali kontrakty w dewizach zagranicznych. W Norwegii szczególnie dotknięty jest handel, gdyż wywóz do Anglii stanowił 40% ogólnego wywozu Norwegii. Większość wielkich przemysłów norweskich (drzewny, papierniczy, mineralny, rybacki) posiadał wierzytelności, ustalone w funtach. Norwegia jest jednym z krajów najbardziej dotkniętych kryzysem angielskim.

Spadek funta pociągnął za sobą, jak wiadomo, spadek korony szwedzkiej. Odbiło to się również na innych krajach, a w szczególności na Finlandji, która mimo to jednak utrzymała swą walutę. Bank Finlandji wprowadził system kompensacyjny przy zakupie dewiz, przerzucając część strat, poniesionych przez eksporterów, na importerów. Najbardziej dotknięte są przemysły drzewny i papierniczy.

Portugalia zależy finansowo od Anglii, to też spadek funta wstrząsnął życiem finansowym i gospodarczym kraju. Bank Portugalji utrzymał walutę portugalską al pari wobec funta. Większość zagranicznych transakcyj handlowych została zahamowana.

Poważniejszych strat wskutek spadku funta nie poniosły Jugosławia, Turcja, Czechosłowacja, Bułgaria i Rumunia. W szczególności Bułgaria i Rumunia wyciągają nawet korzyści z nowej sytuacji,

bądź jako dłużnicy, bądź jako importerzy. Turcja oparła swoją walutę na franku francuskim.

Ujemny wpływ spadku funta nie był zbyt wielki we Włoszech. Poważne straty poniosła jedynie część arystokracji i plutokracji, lokująca swoje majątki w funtach. Bank włoski poniósł straty w wysokości około 240 miljn. lir., przy aktywach ok. 8 milj. lir. Mimo pewnej chwiejności lira sytuacja finansowa Włoch jest nęcgół zdrowa. Spadek funta spowoduje jednak przypuszczalnie zmniejszenie obrotów handlowych i zaostrzenie kryzysu.

Poważne straty poniosły natomiast Grecja i Węgry. Grecja żyła głównie z kredytów angielskich. Bank Grecji zmopolizował wszystkie operacje walutowe, co oczywiście wpłynęło na poważne zahamowanie transakcyj handlowych. Na Węgrzech spadek funta zaostrzył sytuację walutową i przyczynił się do utrzymania ograniczeń dewizowych. Szereg wielkich domów handlowych poniósł wskutek spadku funta poważne straty.

Dr. B. Rm.

FRANCJA

DOPIWY KAPITAŁÓW. — Zmniejszony nieco przypływ w początkiem r. b. złota i kapitałów do Francji, w ostatnich kilku miesiącach przybrał znowu na sile. Zaostrzający się kryzys zaufania na świecie, którego następstwem był masowy odpływ kapitałów z Niemiec, następnie zaś z Anglii, a ostatnio ze Stanów Zjednoczonych, pchnął nowe masy złota w kierunku Francji, uważanej ze względu na swą siłę polityczną i gospodarczą oraz stabilizację stosunków wewnętrznych za prawdziwie schronienie kapitalistów zagranicznych.

Szczególnie charakterystyczny jest odpływ złota ze Stanów Zjednoczonych. W ciągu ostatnich kilku miesięcy zapas złota Banku Francji wzrósł o przeszło 4 milj. fr. — z niespełna 60 milj. do około 64 milj. fr. Oczekiwania należy ponadto dalszego dopływu złota w postaci zarówno wycofywania ulokowanych zagranicą kapitałów francuskich, jak i ucieczki kapitałów zagranicznych.

Dopływ złota do Francji, jakkolwiek z jednej strony zapewniający jej bezpieczeństwo finansowe i wzmacniający jej prestige — z drugiej strony jest uważany przez sfery gospodarcze Francji za niepożądany. Po pierwsze powoduje on bowiem pewną inflację obiegu pieniężnego, która przyczynia się do wysokiego poziomu cen francuskich, utrudniając przez to sanację bilansu handlowego, z drugiej strony obniża oprocentowanie kapitału do śmiesznie niskich granic, sprawiając, iż leżą one bezużytecznie, niemal bez zysku.

To też obecnie projektowane jest w sferach miarodajnych użytkowanie choć części nagromadzonych we Francji kapitałów w sposób inwestycyjny, umożliwiający równocześnie złagodzenie wzrastającego ostatnio przesilenia. W tym celu zamierzone jest wypuszczenie wewnętrznej pożyczki w wysokości kilku milj. fr. której wpływy zostałyby obrócone na wielkie roboty publiczne, o znaczeniu gospodarczym i socjalnym. Tak więc poważniejsze sumy, wynoszące po kilkadziesiąt milionów, mają być przeznaczone na budowę dróg, elektryfikację, budowę kanałów, ulepszenie portów, budowę szpi-

tali, sanatorjów i t. p. Miarodajne sfery oczekują, iż prace te umożliwią przewyciężenie zaostrzającego się przesilenia.

Dr. B. Rm.

WZROST BEZROBOCIA. — J. sienne miesiące przynoszą ze sobą coraz silniejszy wzrost bezrobocia, które osiąga liczby od szeregu lat nienotowane we Francji. Dane oficjalne wykazują w dn. 14/XI liczbę całkowitych bezrobotnych 71.462 wobec 62.028 w tygodniu poprzednim. W analogicznym okresie r. ub. notowano jedynie 2.841 bezrobotnych, w czasie kryzysu 1926/27 r. — 8.927 bezrobotnych, a w czasie kryzysu 1920/21 r. — 14.145. Powyższe liczby oficjalne nie odtwarzają poza tem w całej pełni prawdziwej sytuacji, gdyż notują jedynie bezrobotnych, korzystających z zasiłków państwowych, do których są uprawnieni pracownicy nie wszystkich kategorii, przyczem pobieranie zasiłków przysługuje bezrobotnym jedynie przez okres 180 dni.

Według obliczeń nieoficjalnych — niemniej pochodzących z kół miarodajnych, jak np. z dyrekcji biura pracy — całkowite bezrobocie obejmuje w obecnym momencie we Francji 400 do 500 tysięcy osób. Dotyczy to jedynie robotników przemysłowych. Liczba tych robotników wynosi we Francji około 68 miljn. Ponieważ od roku spadek zatrudnienia wśród tych pracowników wynosi 9,5%, czyli jest obliczany na około 600.000 osób, a równocześnie liczba zagranicznych robotników przemysłowych zmalała w tym czasie o około 150 tys. (repatriacja), a drobna część robotników przemysłowych znalazła zajęcie na roli, przeto liczba całkowicie bezrobotnych w przemyśle wynosi ponad 400 tys.

Równocześnie wzrasta silnie bezrobocie częściowe, obejmujące obecnie przeszło 37% wszystkich kategorii robotników przemysłowych. Walkę przeciw bezrobociu usiłuje Francja zorganizować przez realizację planu ekwipunku narodowego, który ostatnio przedłożono Parlamentowi. Według tego planu z funduszy rządowych wydatkowana ma być w ciągu rocznego okresu suma 3 milj. fr., przeznaczona na różnego rodzaju roboty publiczne, a więc drogi, porty, kanały, elektryfikację, szkolnictwo, higienę, lotniska, marynarkę wojskową i handlową i t. p. Realizacja tego planu miałaby dać na przeciąg roku zatrudnienie 100-tysięcznej rzeszy robotniczej.

W najbliższej przyszłości należy oczekiwać dalszego wzrostu bezrobocia we Francji, którego zahamować nie jest w stanie plan ekwipunku narodowego, noszący charakter paljatywu. Wzrost bezrobocia we Francji jest koniecznym następstwem rozwoju sytuacji gospodarczej, którą charakteryzować będzie w najbliższych miesiącach zmniejszenie tempa procesu produkcyjnego. Zmniejszenie to jest następstwem zaostrzającej się walki konkurencyjnej na rynkach zagranicznych, rosnącej fali protekcjonizmu i prohibicjonizmu oraz dysproporcji między wysokimi cenami wewnętrznymi we Francji, a cenami zagranicznymi. Zwrot w sytuacji spowodować może dopiero wyrównanie się warunków pracy i produkcji we Francji i zagranicą, bądź przez zniżkę cen francuskich, bądź przez zwyżkę cen zagranicznych.

Dr. B. Rm.

STANY ZJEDN. AM.

NOWY SYSTEM BANKÓW HIPOTECZNYCH. — Z początkiem listopada pojawiły się wiadomości, iż Prezydent Hoover zamierza stworzyć nowy system finansowy, w pewnym stopniu związany z Federal Reserve System, a mający na celu zmobilizowanie kredytów hipotecznych, udzielonych przez banki i obecnie zamrożonych; zamierzone jest upłynnienie kredytów hipotecznych, dotyczących małych domów mieszkalnych, których wartość hipoteczna nie przewyższa \$ 15 tys. Prezydent postanowił zaproponować Kongresowi utworzenie 12 banków kredytu hipotecznego — po jednym w każdym z dystryktów federalnych, o kapitale indywidualnym, wahającym się od \$ 5 miljn. do \$ 30 miljn., o kapitale łącznym \$ 150 miljn., co pozwoli na sfinansowanie walorów hipotecznych wartości \$ 1.800 miljn. Udziałowcami nowych banków hipotecznych mają być towarzystwa pożyczkowo-budowlane, banki oszczędnościowe i depozytowe i rolnicze banki pożyczkowe, przyczem uzyskają one możliwość dyskontowania swych własnych obligacji, wydanych na podstawie posiadanych walorów hipotecznych. Konstrukcja więc „Homeloan Discount Bancs” okazuje się bardzo podobną do systemu banków federalnych, stanowiąc pewnego rodzaju uzupełnienie tego systemu, ale będąc odem zupełnie niezależną. Działalność Homeloan Bancs nie ma się ograniczać do uruchomienia zamrożonych kredytów hipotecznych, już istniejących, lecz ma na celu również ożywienie przemysłu budowlanego; w latach normalnych budowano w Stanach Zjedn. 200.000 małych domów mieszkalnych. Bezpośrednim celem projektu jest upłynnienie rynku kredytowego, z jednoczesnym zatrudnieniem bezrobotnych przy nowych budowlach. W sferach bankowych inicjatywę Prezydenta Hoovera oceniają jako zasadniczo realną i pożyteczną, również w Kongresie spotka się ona zapewne z przychylnym przyjęciem.

POROZUMIENIE PRODUCENTÓW MIEDZI. — Po długotrwałych pertraktacjach doszło do porozumienia wewnątrz Copper Exporters Association, w myśl którego rozmiary produkcji, przeznaczonej na rynek, mają wynosić 26 $\frac{3}{4}$ % zdolności produkcyjnej poszczególnych przedsiębiorstw. W ten sposób całkowita produkcja miesięczna, reprezentowana przez Copper Exporters Association, zostaje zredukowana ze 102.000 t do 55.000 t. W dalszej konsekwencji obniżona będzie również produkcja belgijska i japońska, tak że produkcja światowa wyniesie 72.000 t miesięcznie zamiast dotychczasowych 120.000 t. Bliższych szczegółów osiągniętego porozumienia narazie brak, w każdym razie można stwierdzić, że stanowi ono najpoważniejszy dotąd krok dla uregulowania międzynarodowego rynku miedzianego i natychmiast odbiło się bardzo wyraźnie na giełdach amerykańskich. Przewiduje się również reformę metod sprzedaży, stosowanych przez Copper Exporters Association.

NIEMCY

ZADŁUŻENIE ZAGRANICZNE. — Bank Rzeszy ogłosił ostatnio dane, dotyczące zadłużenia Niemiec w stosunku do zagranicy. Według tych danych wyniosło

zadłużenie krótkoterminowe (mniej niż 12 miesięcy) RM 12'0 milj., zadłużenie zaś długoterminowe (ponad 12 miesięcy) RM 11'5 milj. Dane te zostały zebrane na podstawie zgłoszeń, dokonanych na skutek doroządnego rozporządzenia rządowego, według stanu z dn. 28/VII 1931 r. Oznaczają one zadłużenie brutto. Dotychczas nie zostały ujęte statystyczne wkłady niemieckie zagranicą oraz inne wkłady zagraniczne w Niemczech, jak akcje i inne pap. wartościowe, grunty, posiadłości i t. p. W czasie od lipca do końca października spłacono około RM 1 milj.

Warto zaznaczyć, że według sprawozdania Laytona, krótkoterminowe zadłużenie Niemiec wynosiło z końcem lipca RM 7'4 milj., w/g obliczeń zaś Urzędu Statystycznego Rzeszy zadłużenie krótkoterminowe wynosiło w 1930 r. około RM 10'8 do 11'8 milj. O ile zatem zadłużenie krótkoterminowe oblicza się na RM 12 milj., musiały być poprzednie obliczenia stanowczo na niskie, skoro się uwzględni spłaty kredytów krótkoterminowych. Według Laytona spłacono w ciągu pierwszych 7 miesięcy ok. RM 2'9 milj., a w/g obliczeń Banku Rzeszy spłaty od lipca do końca października wynoszą około RM 1 milj.

Długoterminowe zadłużenie, obliczone przez Bank Rzeszy na RM 11'5 milj., wynosiło w/g sprawozdania Wiggina ok. RM 9 milj., w/g obliczeń zaś Urzędu Statystycznego Rzeszy ok. RM 9'3 milj.

A. B.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

ANGLJA. — Nowe zarządzenia celne. — Nałożenie przez Min. Runciama ceł na szereg artykułów przemysłowych bynajmniej nie zadowolilo zwolenników protekcyjizmu, stanowiących większość w partii konserwatywnej. Jednocześnie z zarządzeniem tem rozpoczęta została ostra kampania za nałożeniem ceł na niektóre wytwory produkcji rolnej, przyczem wbrew dotychczasowej tezie Rządu dotyczyła ona również artykułów powszechnego spożycia, jak np. owsa, buraków cukrowych i nawet cukru; z drugiej strony wysuwany był dezyderat szerszego wykorzystania billu, upoważniającego Min. Handlu do nakładania ceł na wyroby gotowe, a zwłaszcza na żelazo i stal. Kampanja ta, która trwa dotąd i stale przybiera na sile, doprowadziła już do poważnych rezultatów konkretnych.

Minister Rolnictwa złożył w Izbie Gmin projekt ustawy, upoważniającej Rząd do nałożenia ceł na jarzyny, owoce i kwiaty. Projekt ten zawiera upoważnienie Rządu do nałożenia ceł w wysokości do 12% ad valorem na świeże owoce, wiśnie, porzeczki białe, czarne i czerwone, winogrona, śliwki, poziomki, świeże jarzyny (szparagi, groszek zielony, kalafjory, marchew, ogórki, sałatę, grzyby, świeży groch, młode kartofle, pomidory), kwiaty cięte, cebulki owocowe i krzewy róż.

Niezależnie od powyższego Minister Rolnictwa oświadczył, że Rząd zamierza wprowadzić obowiązek używania przy przemiale co najmniej 15% ziarna brytyjskiego, co doczeka się realizacji zapewne wiosną 1932 r. Jeżeli pomimo skontyngentowania przemiału ceny chleba miałyby być utrzymane na obecnym poziomie, konieczne byłoby wyznaczenie przez Rząd subwencji, których suma ogólna obliczana jest na £ 3—5 miljn.; ze sfer rządowych wypowiedziano jednak pogląd, że subsydia takie nie zostaną uruchomione, a co za tem idzie ciężar protekcji agrarnej przerzucony będzie na konsumentów chleba. Rozważana też jest kwestia zapewnienia kontyngentu przemiałowego dla ziarna, pochodzącego z dominjów i kolonii, sprawa ta jednak będzie mogła być zdecydowana później.

Z ważnością od dn. 4 b. m. ogłoszona została przez Min. Handlu druga lista towarów, na które nałożono cło w wysokości 50% ad valorem, niezależnie od ceł, ewentualnie już przedtem obowiązujących. Lista ta obejmuje butelki, kielichy szklane (z wyjątkiem wyrobów szklanych, przeznaczonych dla celów naukowych, a nie na handel), węgle do lamp łukowych, nici czysto lniane lub zawierające len, przeznaczone do wyrobu alpaği i kaszmiru, słomianki z włókien orzecha kokosowego, lniana lub zawierająca len bielizna stołowa, serwetki i bielizna pościelowa, wyroby z juty, świece, strzelby i karabiny sportowe oraz ich części, strzelby i pistolety automatyczne oraz ich części, łyżki i widelce z metali nieszlachetnych. W stosunku do poprzedniej listy wyjaśniono, że cła dotyczą wszelkich modzajów mebli, metalowych lub zawierających części metalowe oraz ich części, oprócz mebli, przeznaczonych dla szpitali, drewnianych części mebli i skrzyń, zaopatrzonych w zamki. Żelazo i stal nie zostały dotąd objęte zarządzeniami celnymi.

Jak wiadomo, cła angielskie spotkały się z retorsjami ze strony Francji i Holandji; obecnie również w Danji powzięto postanowienia, ograniczające import niektórych towarów luksusowych, w obawie o ujemne kształtowanie się bilansu handlowego wobec postępującego protekcyjizmu w Anglii.

DANJA. — Ograniczenie importu towarów luksusowych. — W dn. 27 ub. m. Parlament uchwalił ustawę, zakazującą przywozu do Danji koniaku, wina szampańskiego i likierów na czas do dn. 31 b. m., poczem ustanowiony będzie kontyngent przywozu tych towarów w wysokości połowy przywozu dotychczasowego. Podwyższono też znacznie cła na biżuterję, perły, kamienie szlachetne, perfumeryę i na duże auta osobowe.

Poprzednio już, w dn. 26 ub. m., Parlament przyjął wniosek rządowy, wprowadzający centralizację handlu walutami, również oznaczającą ograniczenie importu. Eksporterzy, obowiązani są za uzyskane waluty zakupywać korony w Banku Narodowym, w upoważnionych przez ten bankach lub u maklerów giełdowych, po kursie, oficjalnie notowanym na giełdzie w Kopenhadze. Dewizy przydzielone będą przedewszystkiem importerom surowców i artykułów produkcyjnych, zwłaszcza zaś towarów, przeznaczonych do produkcji eksportowej.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 16 do 30 listopada r. b. kształtowały się następująco (w \$ za kwintal):

	16—22/XI	23—30/XI	+ wzrost — zmniejszenie %
Pszennica:			
Berlin . . .	5'40	5'34	— 0'9
Praga . . .	4'48	4'45	— 0'6
Chicago . . .	2'24	2'00	— 10'7
Buenos Aires	2'96	2'75	— 7'0
Liverpool . .	2'49	2'25	— 9'6
Wiedeń . . .	4'40	4'40	—
Hamburg . . .	2'85	2'72	— 4'5

Żyto:			
Berlin . . .	4'74½	4'71½	— 0'6
Praga . . .	4'53½	4'45	— 1'9
Chicago . . .	2'19	—	—
Wiedeń . . .	4'70	4'70	—
Hamburg . . .	2'27	2'10	— 7'5

Owies:			
Berlin . . .	3'54	3'50	— 1'0
Praga . . .	3'35	3'32	— 0'8
Chicago . . .	1'96	1'86	— 5'1
Buenos Aires	2'81	2'66	— 5'3
Liverpool . .	2'71½	2'51	— 7'5
Wiedeń . . .	3'94	3'95	+ 0'1
Hamburg . . .	2'15	2'02½	— 6'7

Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'07	3'99½	— 1'8
Praga . . .	3'84	3'84	—
Chicago . . .	2'25	2'25	—
Wiedeń . . .	5'56½	5'52	— 0'9
Hamburg . . .	2'32	2'29	— 1'3

Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	3'91	3'81	— 2'6

METALE

ŻELAZO. — Optymistyczny nastrój, jaki panował na rynku żelaza w pierwszych tygodniach listopada, ustąpił miejsca bardziej pesymistycznym nastrojom, które panowały w okresie od 14 do 27 listopada. Coraz bardziej zważający się rynek zbytu dla żelaza oraz ponowny spadek cen surowców i metali wywołał również oddźwięk i na międzynarodowym rynku żelaza, gdzie ceny spadły do £ 2.18. Zauważyć się daje znów nowa fala dążeń do zmniejszenia kosztów własnych, co w pierwszym rzędzie odbija się na zarobkach robotniczych.

Na rynkach starego żelastwa panuje zupełna martwota.

Na rynku niemieckim poważniejszych zmian nie było. Wobec pogłosek o majacej jakoby nastąpić redukcji cen, zakupy zmniejszają się coraz bardziej. Szczególnie słabo przedstawiały się zamówienia na żelazo budowlane i betonowe. W dziale blach ożywienie było bardzo nieznaczne. W bednarce było trochę zapotrzebowania małemi partiami. Ceny wynosiły: żelazo sztabowe RM 128 loco Oberhausen, belki norm. profili RM 125 loco Oberhausen, blacha rezerwoarowa RM 147 loco Essen, blacha cienka cena zasadnicza RM 160 loco Siegen.

Na rynku francuskim kryzys daje się coraz bardziej we znaki. Stan zamówień maleje, tak że hutę w coraz znacz-

niejszym zakresie zaczynają stosować świętówki. Silnie daje się odczuwać konkurencja angielska, a, po części, belgijska i niemiecka. Na surowkę na grudzień ceny zostały obniżone: surowka fosforowa PL Nr. 3 kosztuje 250 fr., półfosforowa 285 — 290 fr., hematytowa 350 fr. loco huta wschodnia. Interesy wywozowe przedstawiają się coraz słabiej. Cena zasadnicza żelaza sztabowego utrzymywana jest przez Biuro Sprzedaży na wysokości 500 fr., jednakże gatunki niezsyndykowane wykazują tendencję zniżkową. Notowano: belki ciężkie 550 fr., szyny Vignola 785 fr., blacha konstrukcyjna 650 fr., blacha średnia 760 — 790 fr., bednarka 600 fr.

Na rynku belgijskim usposobienie było nierówne. Odnosi się wrażenie, że przemysł łatwiej znosi obecnie kryzys, być może w związku z zamówieniami, które nieco obficie napłynęły w ostatnich tygodniach. Poza tem huty oczekują na poważny obrotunek ze strony kolei państwowych. Notowano w złocie: żelazo sztalowe £ 2.18 do 2.19, żelazo profilowe £ 2.16; cena zasadnicza dla blachy grubiej wynosi £ 3.9.

Również na rynku angielskim panuje dezorientacja wobec niemożności przewidzenia, jakie Rząd przedsięwzięcie kroki i czy cło ochronne zostanie wprowadzone na wytwory metalurgiczne. Z tego też powodu pierwszy rozpęd w przemyśle metalurgicznym, jaki się ujawnił po spadku funta, znacznie obecnie osłabł. Obawiają się, że ewent. wprowadzenie cła na żelazo może wywołać ze strony innych państw środki odwetowe i podciąć wywóz angielski. Ceny wewnętrzne mają obecnie tendencję zwyżkową. Notowano: żelazo sztabowe £ 6.17.6, żelazo fasonowe £ 8.15.0, drut £ 7.10.0, bednarka £ 9.10.0, blacha okrętowa £ 8.15.0 — 8.17.6.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ f. o. b. port — notowane były w dn. 20 listopada 1931 r. jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1 016 kg	za 1 000 kg	
Surowka:			
odlewn. Nr. III (2'5-30% Si)	—	2. 6. 0	2. 6. 0
tomasowska	—	2. 2. 6	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	2.15.0	2.14.6
platyny	—	2.15.0	2.15.0
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	—	2.18.6	2.18.0
belki	—	2.16.6	2.16.6
kątowniki	—	2.18.6	2.18.0
blacha okrętowa, rezerwoarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	6.10.0	6.10.0
bednarka	—	3.18.0	3.17.6
drut-walcówkowy	—	5. 2. 0	5. 2. 0
blacha tomasowska	—	3.15.0	3.15.6
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynkow.	—	6. 3. 0	6. 3. 0
gwoździe druc.	—	5. 6. 0	5. 6. 0

METALE NIEŻELAZNE. — Dominującym metalem na rynku londyńskim w okresie od 14 do 27 listopada była miedź. Chaos, jaki zaczyna panować w tej dziedzinie, ujemnie wpływa zarówno na

zbyt miedzi, jak i innych metali. W okresie sprawozdawczym silna depresja na rynku miedzi odbiła się i na innych metalach, gdzie zapotrzebowanie znacznie spadło, ceny zaś częściowo wykazały dość silny spadek.

Na rynku miedzi panowała depresja. Przyczyną pogorszenia był ujemny wynik konferencji nowojorskiej. Poszczególne towarzystwa zaczynają występować z kartelu, tak że grozi on kompletnym rozpadnięciem się. Kwestja ograniczenia wytwórczości również nie została na konferencji zdecydowana. Belgja jednak w ostatnim tygodniu zgłosiła swoją zgodę na proponowane ograniczenia produkcji, dzięki czemu też kurs miedzi doznał pewnej zwyżki. Kartel był zmuszony obniżyć swoją cenę dla Europy do 7 cts. Pomimo to jednak zapotrzebowanie było minimalne.

Na rynku cyny usposobienie panowało nienajgorsze pomimo nawet dezorientującego wpływu rynku miedzianego. Komitet międzynarodowy cynowy postanowił dn. 24/XI dalsze zmniejszenie wytwórczości o 15.000 t w państwach, podlegających kontroli, tak że ogólna wytwórczość tych państw na 1932 r. wynosić ma 91.000 t. Wytwórczość towarzystw, nie podlegających kontroli, nie przekracza 9.000 t. Syndykat zobowiązał się nie sprzedawać nic z dość dużych zapasów cyny, dopóki cena nie dojdzie do £ 150 na rynku londyńskim, a potem nie więcej niż 5%.

Na rynku ołowiu panowało usposobienie spokojne. Zapotrzebowanie utrzymywało się w granicach dotychczasowych. Ameryka wykazuje wzrost zapasów wskutek ponownego uruchomienia paru tamtejszych hut.

Rynek cynkowy w tym czasie względnie niezły przy dość optymistycznym usposobieniu. Wytwórczość światowa w październiku wyniosła 83.344 t wobec 122.186 t w październiku r. ub. Ponowne zmniejszenie produkcji do 50% obowiązuje dopiero od 1 grudnia. Przeważa zapatrywanie, że nawet 50%-owe zmniejszenie produkcji nie pozwoli, przy dzisiejszej konsumpcji, na zmniejszenie zapasów.

Ruch cen poszczególnych metali przedstawiał się następująco (cena pierwsza oznacza transakcje gotówkowe, druga — transakcje terminowe): miedź standard straciła £ 2⁷/₈, wzgl. £ 3, miedź elektrolityczna również spadła o £ 3¹/₈, rafinowana zaś o £ 3¹/₈. Cyna zyskała £ 4, wzgl. £ 4¹/₂. Ołów stracił £ 3¹/₁₆ i 7¹/₁₆. Cynk stracił również £ 3¹/₁₆ i 5¹/₁₆. Glin pozostawał bez zmiany, nikiel zaś zyskał £ 5 w sprzedaży krajowej, w zagranicznej zaś pozostawał bez zmiany. Biała blacha straciła £ 1/4 na skrzynce. Platyna straciła 6 d na uncji. Srebro wykazało stratę 2 d i 1³/₈d na uncji, natomiast złoto zyskało sh 6 na uncji.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali (w £ za 1.016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję):

Poprzed. Okres sprawozdawczy:

Metal	okres ultimo	maksymum	minimum	ultimmo
Miedź:				
standard:				
kasa	37 ³ / ₈ -½	38 ³ / ₈	32 ¹ / ₄	34 ¹ / ₂ - ⁵ / ₈
term.	38- ¹ / ₈	38 ¹⁵ / ₁₆	32 ⁷ / ₈	35- ¹ / ₈
elektrol.	44 ¹ / ₂	45	38	41-44
rafinow.	39 ¹ / ₄ -40 ¹ / ₂	41 ¹ / ₄	34	35 ³ / ₄ -37

Cyna:				
kasa . . .	133 $\frac{1}{8}$	137 $\frac{1}{8}$	131 $\frac{1}{8}$	137 $\frac{1}{8}$
term. . .	135 $\frac{1}{8}$	139 $\frac{1}{8}$	133 $\frac{1}{8}$	139 $\frac{1}{8}$
Ołów:				
kasa . . .	14 $\frac{15}{16}$	15 $\frac{1}{16}$	14 $\frac{7}{16}$	14 $\frac{3}{8}$
term. . .	14 $\frac{15}{16}$	15 $\frac{1}{16}$	14 $\frac{5}{16}$	14 $\frac{1}{2}$
Cynk:				
kasa . . .	14 $\frac{1}{16}$	14 $\frac{3}{16}$	13 $\frac{11}{16}$	13 $\frac{7}{16}$
term. . .	14 $\frac{7}{16}$	14 $\frac{5}{8}$	14	14 $\frac{1}{8}$
Glin:				
dla kraju .	95	95	95	95
„ za gr. .	—	—	—	—
Błacha				
biała .	13 $\frac{3}{4}$	14 $\frac{1}{4}$	14	13 $\frac{1}{2}$
13 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	14
Nikiel:				
dla kraju .	220	225	220	225
„ za gr. .	\$ 37	\$ 37	\$ 37	\$ 37
Platyna				
„Spong”	10.4.0	10.8.6	10.4.0	10.8.0
Srebro:				
kasa . . .	21 $\frac{1}{8}$	19 $\frac{1}{8}$	18	19 $\frac{1}{8}$
term. . .	20 $\frac{15}{16}$	19 $\frac{5}{16}$	17 $\frac{15}{16}$	19 $\frac{5}{16}$
Złoto .				
	109.0	115.0	108.6	115.0

Na rynku starych metali ruchu nie było. Zapotrzebowanie było bardzo nieznaczne, i ceny wykazywały tendencję zniżkową. Ceny hurtowe loco Berlin dn. 27/XI wynosiły (w RM): miedź 54—57, brąz 43—47, mosiądz 37—38, cynk 13—14 i ołów miękki 19—21. We Francji loco Paryż dn. 20/XI ceny analogiczne wynosiły (we fr. fr.): 270, 220, 160, 70 i 115.

SUROWCE WŁOKIENNICZE

— Listopad rozpoczął się na światowych rynkach bawełnianych pod znakiem sytuacji najzupełniej niewyjaśnionej i prosto paradoksalnej. Z jednej strony bowiem obiektywne czynniki dla dalszej niżki cen w postaci olbrzymich zapasów i niezdecydowanej polityki amerykańskiego urzędu rolniczego istniały w dalszym ciągu, z drugiej zaś — surowiec ten zaczął zwyżkować. Zapotrzebowanie surowca bawełnianego pomimo częściowego odprężenia we włókiennictwie angielskim, bynajmniej nie wzrosło w takim stosunku, który motywowałby tendencję zwyżkową w bawelnie. Jednocześnie zapasy są tak wielkie, że nawet zadecydowane przez Amerykę w II połowie listopada usunięcie z rynku przeszło 6 miljonów bel bawełny nie może wywrzeć wpływu decydującego. Zjawiska więc, występujące ostatnio na rynku surowca bawełnianego, są obiektywnie niczem nie umotywowane.

Pozostaje przeto jeden tylko wniosek: ruch zwyżkowy posiada swe źródło w spekulacji. Obserwujemy przecież nie tylko na terenie Stanów Zjedn., ale i w innych krajach wycofywanie kapitałów z banków, aby uchronić się od dalszych strat.

Na tem tle bardziej zrozumiałe stają się wydarzenia na rynku surowca bawełnianego, niezwykle czule reagującego na czynniki polityczne. Najlepszym tego dowodem jest zapoczątkowanie zwyżki cen po zapowiedzi wizyty Premiera Laval'a w Stanach Zjedn. Ruch zniżkowy został wówczas zahamowany, i ze swej ceny minimalnej — loco New York 5'50 cts. — bawelna zaczęła powoli się podnosić, zwyżkując w ciągu miesiąca o przeszło 25%, podczas gdy inne surowce narazie jeszcze zniżkowały. Dodać należy jeszcze jako czynnik, potęgujący zwyżkę, spadek funta.

Według oficjalnych danych na pierwsze dni listopada zbiory bawełny amerykańskiej wyniosły 16.903.000 bel, co w porównaniu z analogicznym okresem 1930 r. daje nadwyżkę 2'3 miljonów bel. Zapotrzebowanie w porównaniu z listopadem r. ub. jest o 572.000 bel mniejsze, przyczem najsilniejszy spadek obserwujemy w Europie. Narazie więc sytuacja pozostała całkowicie niewyjaśniona.

W przeciwieństwie do spekulacyjnego charakteru zwyżki cen w bawelnie światowe rynki surowca wełnianego znajdowały się w okresie listopada pod znakiem zwyżkowej tendencji aukcyjnej wełnianych w Australii oraz otwartej w dn. 24/XI ostatniej w tym roku VI serii aukcyjnej wełny kolonialnej w Londynie. Aukcje w Australii przeszły pod znakiem dalszej zwyżki cen w granicach przeciętnie do 5%. O wiele silniej natomiast zwyżkowała wełna wschodnio-indyjska na aukcjach w Liverpoolu, gdzie ceny podniosły się w niskich i średnich gatunkach o 15—20%, a w wyższych o 10—15%. W okresie I połowy listopada nastroje te uległy dalszemu wzmocnieniu w związku z poważniejszymi transakcjami, zrealizowanymi przez Japonię oraz kupców z kontynentu, przyczem chodziło tu nie o zakupy spekulacyjne, lecz o pokrycie istotnego zapotrzebowania.

Rozpoczęte w dn. 24/XI londyńskie aukcje wełniane w dotychczasowym ich przebiegu pozwalają przypuszczać, że obecne tendencje rynkowe zostaną utrzymane jeszcze przez czas dłuższy. W kołach zainteresowanych Bradfordu możliwość niżki cen uważana jest za wykluczoną.

Wzrost zapotrzebowania ze strony przemysłu angielskiego i ostatecznie nieustalone ilości wełny, na jakie będzie można liczyć w Australii i południowej Ameryce — wszystko to potęguje nastroje mocne, które wyraziły się zwyżką cen wełny krzyżowej o 15% oraz wełny australijskiej merinos o 20% w pierwszym tygodniu ostatniej aukcji londyńskiej.

Rynek lnu kształtował się w okresie listopada pod znakiem tendencji spokojnej. Na Łotwie po likwidacji zapasów monopolu tendencja poszczególnych gatunków wzmocniła się, dochodząc do £ w złocie 29 za tonnę BKKO, len litewski Livonian R. notowano £ 40. Transporty lnu rosyjskiego były nieznaczne i przeważnie gorszych gatunków. Na rynku angielskim obroty były minimalne przy bardzo ograniczonych dowozach z Irlandji. Tendencje jednak, o ile chodzi o ceny, były dość mocne, i ruch zwyżkowy, który rozpoczął się w okresie spadku funta, trwa w dalszym ciągu. Len litewski sprzedawano jeszcze ze zbiorów zeszlatorocznych za £ 35 za tonnę basis Risten. Dowozy ze zbiorów tegorocznych były nieznaczne. Rynek polski naogół nie notował wydatniejszych zmian przy cenach utrzymanych. Na rynku francuskim uskuteczniono kilka większych transakcji eksportowych.

Włoski rynek konopi kształtował się niejednolicie: tendencje mocne panowały na północy, podczas gdy pozostałe ośrodki pod wpływem niedostatecznych ofert eksporterów raczej zniżkowały. W Londynie na tle spadku funta tendencje były mocniejsze.

Światowe rynki surowego jedwabiu znajdowały się w listopadzie pod znakiem wprowadzenia angielskich cel ochronnych. W Niemczech odbiorcy zajęli stanowisko wyczekujące w związku z projektowaną interwencją rządu Rzeszy. Medjolan reagował na cła angielskie częściową zwyżką cen lepszych gatunków, które znalazły zbyt w Ameryce. Odbiorcy europejscy uskutecznili również kilka większych transakcji. Jedyne na rynku lyońskim panowała zupełna cisza i nastrojów depresji. Nastrojów wyczekiwania panował również na rynku amerykańskim. W Szanghaju i Kantonie w związku z hałasem na rynku srebra panowała sytuacja niewyjaśniona. W Yokohamie rynek kształtował się pod znakiem wzrastających zapasów, które na dz. 1/XI wyniosły 256.092 bel. Wpływa to ujemnie na kształtowanie się cen pomimo szeregu większych transakcji, uskutecznionych przez Amerykę.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

TELEFONY: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 412-68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1 200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petiowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHALSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXI 67: „Majlech Kratka” w Warszawie, Rynekowa 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 lipca 1931 r. Majlechowi Kratka handlującemu pod firmą: „Majlech Kratka” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Adolf Tuskiel, kuratorem zaś adwokat Ignacy Stanisław Krysztal z Warszawy, który decyzją tegoż Sądu z dnia 13 sierpnia 1931 r. mianowany został syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXXI 190: „Abraham Jeziorkowski” w Warszawie, Ptasia 4. Drobną sprzedaż owoców świeżych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Abraham Jeziorkowski z Warszawy.

R. H. A XXXI 191: „Antoni Kieffer” w Warszawie, Marszałkowska 9. Drobną sprzedaż cukru i czekolady. Istnieje od 1931 r. Właściciel Antoni-Jan Kieffer z Warszawy.

R. H. A XXXI 192: „Jan Gebauer” w Warszawie, Marszałkowska 35. Kawiarnia. Istnieje od 1930 r. Właściciel Jan Gebauer z Warszawy.

R. H. A XXXI 193: „Chana Łucka” w Warszawie, Grójecka 7. Drobną sprzedaż towarów żelaznych. Istnieje od 1931 roku. Właścicielka Chana-Brucha Łucka z Warszawy.

R. H. A XXXI 195: „Chaja Markus” w Warszawie, Długa 12. Mydlarnia. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Chaja Markus z Warszawy.

R. H. A XXXI 196: „Sz. A. Gryncajg” w Warszawie. Mydlarnia przy ul. Rynekowej 11, wytwórnia świec przy ul. Elektoralnej 10. Istnieje od 1890 r. Spadkobiercy zmarłego Szlame Gryncajga: Szymson Gryncajg, Rywka-Dwojra Karliner i Cyna-Cylka Gryncajg, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Szlamie Gryncajgu. Do prowadzenia przedsiębiorstwa upoważnieni są Szymson Gryncajg, oraz Pejsach-Lejb Karliner z Warszawy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują Szymson Gryncajg i Pejsach-Lejb Karliner łącznie, korespondencję zaś zwykłą oraz pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje każdy z nich samodzielnie.

R. H. A XXXI 198: „Mordchaj-Majer Klajman” w Warszawie, Nalewki 45. Drobną sprzedaż obuwia. Istnieje od 1931 roku. Właściciel Mordchaj-Majer Klajman z Warszawy.

R. H. A XXXI 197: „Mieczysław Komorowski” w Warszawie, Żerańska 4 (Praga). Apteka. Istnieje od 1931 r. Właściciel Mieczysław Komorowski z Warszawy.

R. H. A XXXI 199: „M. Sztejnlauf-Sukcesorowie” w Warszawie, pl. Grzybowski 8. Sprzedaż wag i wyrobów mosiężnych. Istnieje od 1885 r. Spadkobiercy zmarłego Moszka Sztajnlaufa: Nechuma Sztejnlauf, Wolf Sztejnlauf, Juda-Lejb Sztejnlauf, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Moszku Sztajnlaufie. Do prowadzenia przedsiębiorstwa upoważniony jest Juda-Lejb Sztejnlauf. Firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje Juda-Lejb Sztejnlauf samodzielnie lub dwaj pozostali spadkobiercy łącznie.

R. H. A XXXI 200: „Cypa Szuldenrein i S-ka” w Warszawie, Franciszkańska 11. Hurtowy i detaliczny handel winami i miodem. Wspólnicy: Cypa Szuldenrein, Kelman Szuldenrein, Mojżesz-Dawid Lipskier, Szmul Rozmaryn, Hilel Albek, Sura-Rywka Szuldenrein, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 3 czerwca 1931 roku. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach, czeki i pełnomocnictwa podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Rachunki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, należności, towarów i korespondencji podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy

R. H. A XXXI 201: „Zakład Wyświetlania Rysunków „Kopiorys” Halina Kopaniakowa” w Warszawie, Książęca 4. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Halina-Marta Kopaniakowa z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 26 czerwca 1931 r. za Nr. 1307 przedsiębiorstwo zostało nabyte przez Halinę Kopaniakową od Władysławy Szamotulskiej, przytem część szacunku, t. j. suma zł 9.825 wypłacona została weksłami z terminem płatności ostatniego wekslu w dniu 25 maja 1932 r. z warunkiem rozwiązania umowy sprzedaży w razie niewykupienia dwóch kolejnych weksli w terminie po upływie 10 dni od daty zaprotestowania drugiego kolejnego z niezapłaconych weksli

R. H. A XXXI 202: „Przemysł Łódzki Cael Kotlar i Spółka” w Warszawie, Gęsia 10. Sprzedaż towarów włóknistych. Wspólnicy: Cael Kotlar, Chana Karlsztadt, Moszek Czerwonykamień, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 sierpnia 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkiego rodzaju umowy, pełnomocnictwa, weksle, czeki, żyra, przekazy, prokury, wszelkie zobowiązania pożyczkowe oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują wszyscy wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek, przekazów i korespondencji podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy Pomiedzy Moszkiem Czerwonykamieniem a małżonką jego Surą-Fajgą z domu Altemberg nastąpił układ na mocy interczy z dnia 15 marca 1926 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 203: „Skład Apteczny J. Kłoczko” w Warszawie, Okopowa 18. Istnieje od 1915 r. Właścicielka Henryka-Bronisława Kłoczko z Warszawy. Anieli-Ludwice Rostkowskiej z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXXI 204: „Jerome Berger et C-ie”. Siedziba w Villeurbanne (Francja). Oddział w Warszawie, Długa 21. Przemysł i handel tkanin i materiałów jedwabnych oraz koronek. Właściciel Jerome Berger z Lyonu. Spółka komandytowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1925 r. i jest zarejestrowana w Sądzie Handlowym w Lyonie dnia 25 lipca 1925 r. w rejestrze analitycznym pod Nr. B. 5825 Nr. rejestru chronologicznego 8269. Do reprezentowania spółki upoważniony jest Jerome Berger. Udział komandytowy wynosi 2,300.000 franków.

R. H. A XXXI 205: „Moszek Perkwicz” w Warszawie, Gęsia 5. Pracownia konfekcji damskiej. Istnieje od 1922 r. Właściciel Moszek Lejzor Perkwicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Dyną z domu Rojał nastąpił układ na mocy interczy z dnia 23 marca 1927 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 206: „Oskar Schwartz“ w Warszawie, Miódowa 19. Sprzedaż galaretek, budyni i proszków do pieczenia firmy „Dr. Oetker“. Istnieje od 1930 r. Właściciel Oskar Schwartz z Warszawy.

R. H. A XXXI 207: „Marjanna Słazyńska“ w Warszawie, Balicka 9. Sklep spożywczy. Istnieje od 1928 r. Właścicielka Marjanna Słazyńska z Warszawy.

R. H. A XXXI 208: „Hersz Kon“ w Warszawie, Nalewki 20. Sprzedaż wyrobów trykotowych i galanterji. Istnieje od 1923 r. Właściciel Hersz Kon z Warszawy.

R. H. A XXXI 209: „Josek Gersztenkorn“ w Warszawie, Ś-to-Jerska 34. Drobną sprzedaż przyborów do kapeluszy. Istnieje od 1929 r. Właściciel Mordka-Josek Gersztenkorn z Warszawy.

R. H. A XXXI 210: „J. D. Szrajber“ w Warszawie, Nalewki 20. Kupno i sprzedaż metali szlachetnych dla jubilerów. Istnieje od 1917 r. Właściciel Jakób-Dawid Szrajber z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Ajdlą z domu Frajder nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 13 września 1918 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 211: „Fabryka Pończoch „Victoria“ Szlama Brandt“ w Warszawie, Leszno 78. Istnieje od 1931 r. Właściciel Szlama Brandt z Warszawy.

R. H. A XXXI 212: „Kamila“ Kamila Sielska“ w Warszawie, Sienkiewicza 12. Drobną sprzedaż kwiatów. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Kamila Sielska z Milanówka, willa Jerzy.

R. H. A XXXI 213: „Izaak Pines“ w Warszawie, Bielańska 1 (Senatorska 22). Detaliczna sprzedaż szkła i porcelany. Istnieje od 1910 r. Właściciel Izaak Pines z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Rywką z domu Groszyc nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 31 maja 1916 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 214: „Noma Helfgot“ w Falenicy, ul. Handlowa. Sklep spożywczy. Istnieje od 1927 r. Właścicielka Noma Helfgot zamężna Szpilberg z Falenicy. Pomiedzy Moszkciem-Chilem Szpilbergiem a małżonką jego Nomą z domu Helfgot nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 lipca 1931 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 215: „Daof“ Ofenberg i Dawidson“ w Warszawie, Bielańska 21. Prowadzenie pracowni czapek i kapeluszy. Wspólnicy: Chaskiel Ofenberg i Michel Dawidson, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 21 lipca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, kontrakty, zobowiązania, weksle, indosy na nich, czeki, przekazy, pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, walorów, wszelkiej korespondencji nie wyłączonej, przesyłek i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy wspólnikiem Michelem Dawidsonem a małżonką jego Rywką z domu Amsterdam nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 24 lutego 1911 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 216: „Uszer Herszhorn“ w Warszawie, Ś-to-Jerska 22. Drobną sprzedaż obuwia. Istnieje od 1930 r. Właściciel Uszer-Zelig Herszhorn z Warszawy. Pomiedzy wla-

ścicielem firmy a małżonką jego Ruchlą z domu Herszenkrug nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 3 lutego 1908 roku, ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 217: „Eljasz Najlubelski i S-ka“ w Warszawie, Chmielna 16. Skład futer. Wspólnicy: Pinchos-Eljasz Najlubelski, Mordchaj-Mendel vel Mieczysław Rubinsztejn, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 10 sierpnia 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki i wogóle wszelkiego rodzaju zobowiązania i pełnomocnictwa ogólnie podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączonej, przesyłek, towarów, sum i dokumentów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Mordką-Mendlem vel Mieczysławem Rubinsztejnem a małżonką jego Zysłą-Ruchlą z domu Najlubelską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 maja 1924 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 218: „Małka Szymkiewicz“ w Warszawie, Ząbkowska 13. Drobną sprzedaż desek. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Małka Szymkiewicz z Warszawy.

R. H. A XXXI 219: „Zakłady Graficzne B. A. Bukaty, dzierżawcy Bolesław Plichta i S-ka“ w Warszawie, Hoża 51. Wspólnicy: Bolesław-Ignacy Plichta, Blanka Terczyńska, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 6 sierpnia 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są oboje wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXXI 220: „Jankiel vel Jakób Wolanow“ w Warszawie. Skład śledzi przy ul. Zimnej 3. Kolektura Marszałkowska 154. Skład śledzi oraz sprzedaż biletów loteryjnych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Jankiel-Izrael Wolanow z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Symą z domu Merzer nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 3 listopada 1919 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 221: „Szajndla Kowalska“ w Warszawie, Powązkowska 76. Drobną sprzedaż desek i materiałów budowlanych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Szajndla Kowalska z Warszawy.

R. H. A XXXI 222: „Julja Berensztadt“ w Warszawie, Mińska 15. Restauracja. Istnieje od 1880 r. Właścicielka Julja-Antonina Berensztadt z Warszawy.

R. H. A XXXI 223: „Warsztaty Mechaniczne Bolesław Danielczyk“ w Warszawie, Grzybowska 65. Reperacja samochodów. Istnieje od 1931 r. Właściciel Bolesław Danielczyk z Warszawy.

R. H. A XXXI 226: „Markus Gelernter“ w Warszawie, Pańska 3 Wytwórnia odzieży eksportowej. Istnieje od 1931 roku. Właściciel Markus Gelernter z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Aurelią z domu Wałchowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 czerwca 1922 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 227: „Josef Zymelman“ w Warszawie, Bagno 6. Drobną sprzedaż naczyń kuchennych. Istnieje od 1928 r. Właściciel Josef Zymelman z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Gitlą z domu Gutlejzer nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 15 stycznia 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 228: „Wacław Geller“ w Warszawie, Bema 43. Kawiarnia. Istnieje od 1919 r. Właściciel Wacław Geller z Warszawy.

R. H. A XXXI 229: „Marjan Dietrych“ w Warszawie, Bema 48/50. Drobna sprzedaż mięsa. Istnieje od 1916 r. Właściciel Marjan Dietrych z Warszawy.

R. H. A XXXI 230: „Inżynier Wacław Bromke“ w Warszawie, Nowowiejska 11. Przedsiębiorstwo budowlane. Istnieje od 1931 r. Właściciel Wacław Bromke z Warszawy.

R. H. A XXXI 231: „Inżynier Daniel Wajss“ w Warszawie, Pawia 30. Zakład elektrotechniczny. Istnieje od 1930 r. Właściciel Daniel Wajss z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Taubą z domu Futerfas nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 13 kwietnia 1927 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 232: „Wiktor Rozpędzichowski, Apteka“ w Warszawie, Elekoralna 35. Istnieje od 1931 r. Właściciel Wiktor Rozpędzichowski z Warszawy.

R. H. A XXXI 233: „Centrlamp“ Ruchla Rozenblitt“ w Warszawie, Hoża 17. Drobna sprzedaż przyborów do oświetlenia oraz wytwórnia lamp. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Rywka-Ruchla Rozenblitt z Warszawy. Pomiędzy Mordką-Józefem Rozenblitem a małżonką jego Ruchlą-Rywką z domu Rozenberg nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 2 lutego 1911 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 234: „Jadwiga Dąbrowska“ w Warszawie, Barska 15. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1918 r. Właścicielka Jadwiga Dąbrowska z Warszawy.

R. H. A XXXI 235: „Władysław Ciszek“ w Warszawie, Bema 74. Drobna sprzedaż mięsa. Istnieje od 1929 r. Właściciel Władysław Ciszek z Warszawy.

R. H. A XXXI 236: „Izrael Kratka“ w Warszawie, Franciszkańska 27. Biuro przepisywania, próśb i tłumaczeń. Istnieje od 1890 r. Właściciel Izrael Kratka z Warszawy.

R. H. A XXXI 237: „Chaskiel Czarniewski“ w Warszawie, Gęsia 3. Sprzedaż towarów manufakturowych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Chaskiel Czarniewski z Warszawy.

R. H. A XXXI 238: „Aleksander Krasicki“ w Warszawie, Chmielna 67. Oczyszczanie taboru kolejowego na dworcach Warszawa-Wschodnia i Warszawa-Wileńska. Istnieje od 1931 r. Właściciel Aleksander Krasicki z Warszawy.

R. H. A XXXI 239: „Lejzor Szejnberg“ w Falenicy, Handlowa 32. Drobna sprzedaż trykotaży i galanterji. Istnieje od 1931 r. Właściciel Lejzor Szejnberg z Falenicy.

R. H. A XXXI 240: „Polska Spółka Blacharzy Chrześcijan Wacław Wroński i S-ka, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Miodowa 6. Prowadzenie zakładów blacharskich i wykonywanie robót blacharskich. Wspólnicy: Wacław Wroński, Józef Bielakowski, Józef Duszyński, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 9 lutego 1928 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest Wacław Wroński. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisuje Wacław Wroński samodzielnie. Korespondencję nie-

zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów, pieniędzy i wszelkich należności podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXI 241: „Moszek Fajgenbaum“ w Warszawie, Gęsia 3. Detaliczna sprzedaż manufaktury. Istnieje od 1930 roku. Właściciel Moszek Fajgenbaum z Warszawy.

R. H. A XXXI 242: „Stefanja Pawłowska“ w Warszawie, Bema 89. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1918 r. Właścicielka Stefania Pawłowska z Warszawy.

R. H. A XXXI 243: „Bolesław Piecewski“ w Warszawie, Barska 24. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Bolesław Piecewski z Warszawy.

R. H. A XXXI 244: „Trykot Warszawski Dora Szwarcberg“ w Warszawie, Nalewki 39. Drobna sprzedaż trykotaży i galanterji. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Dora Szwarcberg z Warszawy. Pomiędzy Chiem Majerem Szwarcbergiem a małżonką jego Dorą z domu Cygenbok nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 października 1919 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 245: „J. M. Tenenbaum“ w Warszawie, Żąbkowska 18. Sprzedaż wapna i cementu na rachunek własny i komisowo. Istnieje od 1910 r. Właściciel Icek-Majer Tenenbaum z Warszawy.

R. H. A XXXI 246: „Eljasz-Lejb Gradus“ w Warszawie, Franciszkańska 27. Detaliczna sprzedaż artykułów mydlarskich i pertumeryjnych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Eljasz-Lejb Gradus z Warszawy.

R. H. A XXXI 247: „Jakób Wawrzynowski“ w Warszawie, Wolska 66. Drobna sprzedaż wędlin i mięsa. Istnieje od 1919 roku. Właściciel Jakób Wawrzynowski z Warszawy.

R. H. A XXXI 248: „Ludwik Helman“ w Warszawie, Wolska 66. Drobna sprzedaż materiałów piśmiennych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Ludwik Helman z Warszawy.

R. H. A XXXI 249: „Dom Handlowy Władysław Narolewski i S-ka“ w Warszawie, Ogrodowa 47. Dostawa artykułów mięsnych, tłuszczów oraz wędlin dla wszelkich instytucji wojskowych, komunalnych i prywatnych. Wspólnicy: Władysław Narolewski, Jan Stradecki, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 2 marca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra wekslowe, czeki, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, wszelkie umowy niehipoteczne, pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów, wszelkiej korespondencji podpisuje każdy wspólnik samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXI 250: „Elejzer Rozen“ w Warszawie, Franciszkańska 35. Drobna sprzedaż skór. Istnieje od 1931 r. Właściciel Elejzer-Mendel Rozen z Warszawy.

R. H. A XXXI 251: „A. Muszalski i B. Mosiejczuk“ w Warszawie, Leszno 47. Zakład reperacyjny ze sprzedażą galanterji metalowej. Wspólnicy: Antoni Muszalski, Bronisław Mosiejczuk, obaj z Warszawy. Spółka firmowa roz-

poczęła czynności dnia 14 sierpnia 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania pieniężne podpisują obaj wspólnicy łącznie. Wszelkie zaś inne dokumenty podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXI 252: „Dawid i Chawa Horenkrieg” w Warszawie, Śto-Jerska 42. Kupno i sprzedaż ubiorów damskich i męskich. Wspólnicy: Dawid Horenkrieg, Chawa Horenkrieg, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 18 sierpnia 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są oboje wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra na wekslach i czekach, indoty, umowy, pełnomocnictwa i prokury podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przesyłek, przekazów i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Dawidem Horenkriegem a małżonką jego Fajgą-Ilą z domu Ajzykowicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 sierpnia 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiedzy Majlechem Horenkriegem a małżonką jego Chawą z domu Finkielsztejn nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 stycznia 1921 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 254: „Piekarnia Litewska Karol Tschir-schnitz” w Warszawie, Sandomierska 23. Filje: Śniadeckich 12, Koszykowa 43, Hoża 33, Mokotowska 35. Istnieje od 1889 r. Właściciel Karol-Alfred Tschir-schnitz z Warszawy.

R. H. A XXXI 255: „Marja Lambach” w Warszawie, Wol-ska 123. Sklep winno-kolonjalny Istnieje od 1924 r. Właści-cielka Marja-Zofja Lambach z Warszawy.

R. H. A XXXI 256: „Ludwika Szamocka” w Warszawie, Górczewska 78. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1912 r. Właścicielka Ludwika Szamocka z War-szawy.

R. H. A XXXI 257: „Mieczysław Wąsowski” w Wars-zawie, Nowy-Swiat 70. Detaliczna sprzedaż i wynajem forte-pianów i pianin. Istnieje od 1896 r. Właściciel Mieczysław Wąsowski z Warszawy.

R. H. A XXXI 258: „Witold Remer i S-ka, Spółka Firmo-wa” w Warszawie, Złota 7/9. Prowadzenie handlu artykułami technicznymi. Wspólnicy: Witold Remer, Czesław Remer, Feliks Sommer, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa roz-poczęła czynności dnia 8 sierpnia 1930 r. Do reprezentowa-nia spółki upoważnieni są Witold Remer i Feliks Sommer. Wszelkie zobowiązania i umowy podpisują łącznie obaj wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki. Czeki, pokwitowania z odbioru pieniędzy i t. p. podpisuje samodziel-ne każdy ze wspólników upoważnionych do reprezentowa-nia spółki. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXX 109: „Otto Badian” w Warszawie, Nalewki 2a. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Zielnej 46.

R. H. A XXX 159: „Farbnik” Chana-Lida Flajszer” w War-szawie, Grzybowska 2. Chana-Lida Flajszer wyzła zamąż i nosi obecnie nazwisko „Margulis” oraz mieszka przy ul. Ciepłej 28. Pomiedzy Szyją-Hersztem Margulim a małżonką jego Chaną-Lidą z domu Flajszer nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 marca 1931 r., ustalający wyłączność ma-jątku.

R. H. A XXIX 33: „S. Horochowski i B. Romanowicz Apteka w Warszawie” w Warszawie, Żerańska 4. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Wars-zawie dnia 23 lipca 1931 r. za Nr. 2701 całe przedsiębiorstwo sprzedane zostało Mieczysławowi Komorowskiemu, który nadal takowe prowadzi jednoosobowo pod firmą: „Miecz-y-sław Komorowski”.

R. H. A XXIX 273: „Drukarnia Mikołaja Michalskiego” w Warszawie, Łucka 38. Przedsiębiorstwo zostało zlikwi-dowane.

R. H. A XXVIII 18: „Auto-Zakłady Franciszek Bedchołc” w Warszawie, Czerniakowska 166. Przedsiębiorstwo prze-stało istnieć.

R. H. A XXVIII 150: „Ubiropol” Sprzedaż Okryć Damskich Perla Znamirowska” w Warszawie, Miodowa 21. Przedsię-biorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVIII 224: „Przedsiębiorstwo Robót Budowla-nych E. Gruca i A. K. Ślączyński” w Warszawie, Meisztyna-ska 1. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Dolnej 21a.

R. H. A XXVII 156: „Aleksander” Aleksander Stachniew-ski” w Warszawie, Nowy-Swiat 41. Wyrokiem Sądu Okręgo-wego w Warszawie z dnia 10 lipca 1931 r. Aleksandrowi Stachniewskiemu handlującemu pod firmą „Aleksander” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upa-dłości mianowany został sędzia handlowy Władysław Bocquet, kuratorem zaś adwokat Janusz Głowczewski z Warszawy, który decyzyją tegoż Sądu z dnia 30 lipca 1931 roku mianowany został syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXVII 277: „Drukarnia Lucjan Bogusławski i S-ka” w Warszawie, Śto-Krzyska 11. Wspólniczka Zofja-Barbara Suchodolska z Warszawy. Lucjanowi Bogusławskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dnia 17 czerwca 1931 r. za Nr. 645 Lucjan Bogusławski i Halina Bogusławska ze spółki wystąpili, cedując swoje udziały na rzecz Witalisy Bogusławskiej i Zofji-Barbary Suchodolskiej. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważnione są obie wspólniczki łącznie. Pom-ędzy Henrykiem Suchodolskim a małżonką jego Zofją-Barba-rą z domu Bogusławską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 1 lutego 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVI 345: „Pinkus Ostrowski, Spółka firmowa” w Warszawie, Franciszkańska 11. Idel Zycher mieszka obec-nie przy ul. Śto-Jerskiej 13. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za Nr. 2597 przedsiębiorstwa spółek pod firmą „Pinkus Ostrowski, Spółka Firmowa” i „Dom Handlowy Zycher i Szaute Skład Papieru” prowadzone będą łącznie w ciągu czterech lat od daty podpisania aktu pod firmą: „Dom Hand-lowy Zycher i Szaute Skład Papieru i Wytwórnia Zeszytów oraz Książ Handlowych” w Warszawie przy ul. Długiej 50.

R. H. A XXIV 259: „Srul Tabacznik” w Warszawie, Prze-chodnia 7. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 czerwca 1931 r. Srułowi Tabacznikowi ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany zo-stał sędzia handlowy Stefan Krasnodębski, decyzyją zaś tegoż Sądu z dnia 11 lipca 1931 r. syndykiem tymczasowym ma-nowany został adwokat Herman Meisel z Warszawy.

R. H. A XXIII 82: „Chaim-Zelman Donchin” w Warsza-wie, Miodowa 6. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIII 175: „Igha” Grynde i Herszkowicz” w Warszawie, Długa 61. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 marca 1930 r. firmie „Igha” Grynde i Herszkowicz” w osobach Jana Grynde i Abrama-Lejby Herszkowicza vel Cherszkowicza ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Franciszek Kryt, kuratorem zaś adwokat Jozue Girabel z Warszawy, który decyzją tegoż Sądu z dnia 24 kwietnia 1930 r. mianowany został syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXIII 176: „Maison L. Korytko, właściciel Tedeusz Herse i S-ka, Spółka komandytowa” w Warszawie, pl. Dąbrowskiego 9. Prokura Jerzego-Stanisława Pawłowskiego ustała. Wpis powyższy w dniu 3 września 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Stanisławowi Stasińskiemu i Zygmutowi Neuteidowi, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z drugim prokurentem.

R. H. A XXIII 266 (A XXXI 188): „Huta Szklana „Wawer” Izaak Goldman”, Wawer, powiat warszawski. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dn. 23 czerwca 1931 r. firmie: „Huta Szklana Robotnicza E. Dworzyński, T. Capik i S-ka” w Gocławku oraz jej współnikom: Edmundowi Dworzyńskiemu, Stanisławowi Kulickiemu, Eugenjuszowi Kowalewskiemu, Marjannie Dworzyńskiej, Bolesławowi Chrościckowskiemu i Marji-Helenie Goldmanowej, tej ostatniej również jako właścicielce firm: „J. Goldman” w Warszawie i „Huta Szklana Izaak Goldman” w Wawrze udzielono odroczenia wypłat na przeciąg trzech miesięcy. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 1931 r. sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Adolf Truskier, zaś nadzorcą sądowym adwokat Aleksander Stawski z Warszawy.

R. H. A XXIII 305: „Haspre” właściele Hazenus i Prejzman” w Warszawie, Bonifraterska 31. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXII 92: „Chaim Sochaczower” w Warszawie, Nalewki 28. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXII 330: „Biuro Budowlane Antoni Czarnocki” w Warszawie, Złota 24, m. 7. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXI 453: „Józef Rozenbaum” w Warszawie, Gęsia 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 kwietnia 1931 r. Józefowi Rozenbaumowi handlującemu pod firmą: „J. Rozenbaum” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Wacław Purski, kuratorem zaś adwokat Ignacy Wermus z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XVIII 56: „Ira Eichel i S-ka” w Warszawie, Nalewki 13. Celem firmy jest również sprzedaż komisowa przędzy wełnianej firmy: „Skład przędzy Hilel Wizenfeld i S-ka”.

R. H. A XVIII 410: „Józef Łukaszewicz” w Warszawie, Wilcza 42, m. 1. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 lipca 1931 r. Józefowi Łukaszewiczowi handlującemu pod własną firmą ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Mieczysław Kutzner, kuratorem zaś adwokat Stefan Brzeziński z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XVIII 492: „Henocho Obremski” w Warszawie, Waliców 15. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 sierpnia 1931 r. udzielone zostało odroczenie wyplat Henocho, Altowi-Bojmowi, Eliazarowi i Dawidowi

Obremskim handlującym pod firmą: „Henocho Obremski i Synowie” na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Breitkopf, nadzorcą sądowym adw. Filip Rozenal z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił Alta-boima Obremskiego do prowadzenia przedsiębiorstwa i czynienia wydatków oraz zaciągania zobowiązań za wiedzą i akceptacją nadzorcy sądowego.

R. H. A XXVI 329: „Thos Cook & Son” w Londynie, Oddział w Warszawie, Krak.-Przedm. 42. Otwarto agentury w Gdyni, Zakopanem i Krakowie.

R. H. A XVI 274 (A XXXI 225): „Zakłady Radjotechniczne „Natawis” Adam Wiesenberg” Niecała 7. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ulicy Królewskiej 25.

R. H. A XV 160: „Biuro Ekspedycyjne „Spedfrei” Urysz Freiman — junior” w Warszawie, Srebrna 15. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XII 538: „Zakłady Litograficzne „Polgraf” wł. Szymon Biterman i Syn” w Warszawie, Iwarca 22. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Żelaznej 67.

R. H. A XI 192: „Icek Cwikiel” w Warszawie, Bonifraterska 3/5. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego rajgą z domu Wajenteld nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 18 stycznia 1927 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XI 227: „Dom Handlowy Zycher i Szaute” w Warszawie, Homackie 3. Siedziba spółki mieści się przy ul. Długiej 50. Iael Zycher mieszka obecnie przy ul. Sto-Jerskiej 13. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za Nr. 2597 przedsiębiorstwa spółek pod firmą: „Finkus Ostrowski, Spółka Firmowa” i „Dom Handlowy Zycher i Szaute Skład Papieru” prowadzone będą łącznie w ciągu czterech lat od daty podpisania aktu pod firmą: „Dom Handlowy Zycher i Szaute Skład Papieru i Wytwornia Zeszytów oraz Książek Handlowych” w Warszawie przy ul. Długiej 50. Zyra wekslowe oraz czekki podpisuje każdy ze współników samodzielnie.

R. H. A XI 338: „Bolesław Grabowski” w Warszawie, Mornuski 6. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Raszkowskim w Warszawie dnia 7 sierpnia 1931 r. za Nr. 1927 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: „B. Grabowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. A IX 96 (A XXXI 327): „Zakłady Graficzne Towarzystwa B. A. Bukaty” w Warszawie, Wspólna 46. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 24 września 1930 r. za Nr. 1398 Stanisław Bukaty ze spółki wystąpił, cedując swój udział Lucynie Czosnowskiej. Do reprezentowania spółki upoważniona jest Lucyna Czosnowska. Na mocy umowy z dnia 6 sierpnia 1931 r. całe przedsiębiorstwo z prawem używania firmy wydzierżawione zostało na czas do dnia 5 lipca 1932 r. Bolesławowi Plichta i Blance Terczyńskiej, którzy w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarli spółkę firmową pod firmą: „Zakłady Graficzne B. A. Bukaty dzierżawcy Bolesław Plichta i S-ka”.

R. H. A IX 381: „Mieczysław Eilstein i S-ka” w Warszawie, Pawia 44. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Mireckiego 1 (róg Okopowej 41). Abramowi-Majerowi Buniakowi i Henrykowi Mińskiemu, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z tem, że prokurent Abram-Majer buniak podpisuje łącznie z prokurentem Henrykiem Mińskim lub z jednym ze współników, zaś prokurent Henryk Miński pod-

pisuje łącznie z prokurentem Abramem Majerem Buniakiem lub ze współnikami: Mozesem vel Mieczysławem Eilsteinem lub Lejzorem Buchmanem.

R. H. A VIII 162: „August Repphan Syn i S-ka” w Warszawie, Czerniakowska 189. Wspólnik Stanisław Pokrzywnicki zamieszkuje obecnie przy ul. Zgoda 5. Na mocy aktów zeznanych przed notariuszami: Zaborowskim w Warszawie dnia 25 lipca 1931 r. za Nr. 1215 i Janiszowskim w Kiełcach dn. 29 lipca 1931 r. za Nr. 1622 August Repphan ze spółki wystąpił, cedując swój udział na rzecz pozostałych współników. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Weksle podpisują obaj współnicy łącznie. Żyra na wekslach, czeki, wszelkie inne zobowiązania i dokumenty podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A VIII 242 [A XXX 191]: „Dom Handlowy Antoni Bernhard”. Siedziba przedsiębiorstwa przeniesiona została do Łodzi. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 23 czerwca 1931 r. za Nr. 2342 przedsiębiorstwo sprzedane zostało Antoniemu Władysławowi Bernhardtowi, który takowe prowadzi nadal jednoosobowo w Łodzi pod firmą: „Dom Przemysłowo-Handlowy Antoni Bernhard”.

R. H. A VIII 440: „Krajowa Wytwórnia Chemiczna Izaak Geyer” w Warszawie, Nowolipki 72. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 lipca 1931 r. Izaakowi Geyerowi handlującemu pod firmą: „Krajowa Wytwórnia Chemiczna Izaak Geyer” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Natan Wohl, kuratorem zaś adwokat Eugenjusz Popp z Warszawy, Smolna 14.

R. H. A VI 156: „H. Kleiner” w Warszawie, Orla 11. Firma obecnie brzmi: „H. Kleiner — właściciel Meisser i Kosmowski”. Fabryka szelek, pasów sportowych i rękawiczek skórkowych. Wspólnik Jan-Marjan Kosmowski z Warszawy. Wspólnik Ludwik Meisser mieszka obecnie przy ul. Elektoralnej 23. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 4 sierpnia 1931 roku za Nr. 2835 Chil Goldberg ze spółki wystąpił, cedując swój udział Janowi-Marjanowi Kosmowskiemu. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Wszelkie zobowiązania podpisują obaj współnicy łącznie lub jeden ze współników łącznie z prokurentem. Czeki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru przekazów pieniężnych, rachunków, pieniędzy, przesyłek i wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden ze współników.

R. H. A F. 9 [A XXIX 168]: „Ch. L. Freindlich” w Warszawie, Nalewki 29. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 lipca 1931 r. Chaimowi-Lejbie Freindlichowi handlującemu pod firmą: „L. Ch. Freindlich” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Henryk Neumann, kuratorem zaś adwokat Teodor Rędziejewski z Warszawy, Nowogrodzka 22, który obecnie jest syndykiem tymczasowym; drugim syndykiem tymczasowym mianowany został Izrael-Józef Dąb z Warszawy.

R. H. A F. 52: „Felicja” w Warszawie, Marszałkowska 84. Fajga vel Felicja Fajgenblatt zmarła. Spadkobiercami jej są: Paulina vel Pola Fajgenblatt, Aleksander Fajgenblat i Szymon Fajgenblat, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna po zmarłej Fajdze vel Felicji Fajgenblatt. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i reprezentowania firmy upoważnieni są: Paulina vel Pola Fajgenblatt i Aleksander Fajgenblatt. Weksle oraz wszelkie zobowiązania i umowy podpisują Paulina vel Pola i Aleksander Fajgenblatt łącznie, zaś czeki, korespondencję i wszelkie pokwitowania każdy z nich samodzielnie.

R. H. A G 59 [A XXIX 210]: „Litografia Artystyczna W. Głowczewski” w Warszawie. Prokura Józefa Wrońskiego ustala. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 września 1930 r. zatwierdzony został układ zawarty przez firmę „Litografia Artystyczna W. Głowczewski” z jej wierzycielami. Wpis powyższy w dniu 14 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokura Leona Lewandowskiego ustala. Pełnomocnictwo do prowadzenia przedsiębiorstwa Henryka Potockiego zostało odwołane.

R. H. A H. 36: „Bracia Hempel” w Warszawie, Leszno 100. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 lipca 1931 r. firmie „Bracia Hempel” udzielono odroczenia wypłat do dnia 31 października 1931 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jerzy Brussendorf, a nadzorcą sądowym adwokat Stanisław Zakrzewski z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił współników firmy Stefana Hempla i Władysława Hempla do kierownictwa wytwórczości i handlu firmy i do podpisywania zobowiązań, czeków i weksli przez jednego ze współników łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A R. 135: „A. Radłowski i M. Sztoś” w Warszawie, Koszykowa 35. Weksle, czeki, pełnomocnictwa pozasądowe i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują obaj współnicy. Umowy, dotyczące przyjmowania robót do wykonania, pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkich należności, towarów i wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączając pieniężnej podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A S. 71: „Zakłady Przemysłowo-Handlowe „Samait” Leon Kahan” w Warszawie, Kacza 7. Fabryka waty mięci się obecnie przy ulicy Leszno 81.

R. H. A T. 59 [A XXIII 150]: „A. Tahn i S-ka” w Warszawie, Leszno 92. Prokura Józefa Szyca za Centralę i Tadeusza Josta za Oddział w Łodzi ustala. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Wyganowskim w Warszawie dnia 17 czerwca 1931 r. za Nr. 791 Oddział w Łodzi z prawem używania firmy: „A. Tahn i S-ka” sprzedany został Jerzemu Pniewskiemu.

R. H. A XVI 43 [A XXIX 145]: „Huta Szklana Robotnicza E. Dworzyński T. Capik i S-ka” w Gocławku, gm. Wawer, pow. warszawskiego. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 czerwca 1931 r. firmie: „Huta Szklana Robotnicza E. Dworzyński T. Capik i S-ka” w Gocławku oraz jej współnikom Edmundowi Dworzyńskiemu, Stanisławowi Kulickiemu, Eugenjuszowi Kowalewskiemu, Marjannie Dworzyńskiej, Bolesławowi Chróścikowskiemu i Marji-Helenie Goldmanowej, tej ostatniej również jako właścicielce firm: „J. Goldman” w Warszawie i „Huta Szklana Izaak Goldman” w Wawrze udzielono odroczenia wypłat na przeciąg trzech miesięcy. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 1931 r. sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Adolf Truskier, zaś nadzorcą sądowym adwokat Aleksander Stawski z Warszawy.

R. H. A XXIX 113: „Fabryka Konfekcji Stanisław Pawluk i S-ka” w Warszawie, Nowy-Swiat 23/25. Alfonsowi Horzinek z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania z jednym ze współników.

R. H. A XXII 12: „Franciszek Stawczyński” w Warszawie, Bema 63. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Franciszek Stawczyński z Warszawy.

R. H. A XXXI 194: „Bar „Sas“ Maciej Sasiak“ w Warszawie, Marszałkowska 90. Istnieje od 1931 r. Właściciel Maciej Sasiak z Warszawy.

R. H. A XXXI 187: „Abram Horowicz“ w Warszawie, Gęsia 5. Drobną sprzedaż towarów manufakturowych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Abram Horowicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Szejwą-Blimą z domu Postbryf nastąpił układ na mocy intercyzy z dn 26 lutego 1930 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 185: „Pensjonat Cyrla Widerszal“ w Otwocku, Gliniecka 5. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Cyrla Widerszal z Otwocka.

R. H. A XXXI 360: „Kolonjal Eleonora Singer“ w Warszawie, Skórczana 4. Drobną sprzedaż artykułów kolonialnych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Eleonora Singer z Warszawy.

R. H. A XXXI 369: „Choinka Polska Szlama Szymanowicz“ w Warszawie, Elektoralna 31. Wyrób ozdób choinkowych. Istnieje od 1901 r. Właściciel Szlama Szymanowicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą z domu Zorman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 lutego 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XXII 3941: „Goliin“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Elektoralna 26. Celem spółki jest prowadzenie handlu obuwem i przedmiotami pokrewnymi. Kapitał zakładowy zł 3.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie w gotowiznie wpłacony. Zarządcy: Henryk Finkelstein, Jakób Finkelstein, Menachem Goldspiner, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje dwóch zarządców łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zborowskim w Warszawie dnia 10 czerwca 1925 r. za Nr. 1127 na czas do dnia 1 stycznia 1930 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie zarządu o chęci likwidacji spółki.

Wciągnięto w dn. 10 lipca 1925 r.

R. H. B XXIII 4032: „Stefan Czuprykowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Nabelaka 16. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa robót budowlanych i inżynierskich. Kapitał zakładowy zł 30.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Stefan Czuprykowski, Czesław Remiszewski, Feliks Skrzędziewski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy i zobowiązania piśmienne, czeki, weksle i pełnomocnictwa podpisuje pod stemplem firmowym Czuprykowski łącznie z którymkolwiek z pozostałych zarządców. Korespondencję zwykłą podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Cybulskim w Warszawie dnia 16 kwietnia i 13 sierpnia 1925 r. za Nr. 1360 i 2673 na czas do dnia 16 kwietnia 1928 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne trzyletnie okresy, o ile na pół roku przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie o expiracji spółki.

Wciągnięto w dn. 26 sierpnia 1925 r.

R. H. B XLV 6581: „Towarzystwo Budowlano-Parcelacyjne „Dynasy“, Spółka Akcyjna“. Siedziba spółki w Warszawie, Krak.-Przedm. 30. Celem spółki jest nabywanie, parcelacja, zabudowa i eksploatacja nieruchomości miejskich, a w szczególności: terenu, położonego w Warszawie, zwanego „Dynasy“. Kapitał zakładowy zł 600 000, podzielony na 6.000 akcji, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarząd stanowią: Seweryn ks. Czetwertyński, Włodzimierz ks. Czetwertyński, Andrzej hr. Zółtowski, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarialne, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje bądź dwóch członków zarządu, bądź jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do obioru z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka zarządu lub prokurenta. Zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa na okres dłuższy niż jeden rok, zbycie nieruchomości fabrycznych spółki należy do kompetencji walnego zgromadzenia akcjonariuszów. Spółka Akcyjna powstała na mocy statutu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 13 listopada 1929 r. za Nr. 5662. Akt organizacyjny zeznany został tegoż dnia przed tymże notariuszem za Nr. 5663.

Wciągnięto w dn. 10 grudnia 1929 r.

R. H. B XLVIII 6856: „Towarzystwo dla Transportów Międzynarodowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 22. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa transportowo-ekspedycyjnego. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 50 udziałów. Na całkowite pokrycie kapitału zakładowego wniesiony został cały majątek dotychczasowej spółki akcyjnej pod firmą: „Towarzystwo dla Transportów Międzynarodowych, Spółka Akcyjna“. Zarządca Wincenty Gleichgewicht z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przekształcona na mocy aktu notariusza Romana w Warszawie z dnia 20 grudnia 1928 r. za Nr. 2022 ze spółki akcyjnej pod firmą: „Towarzystwo dla Transportów Międzynarodowych, Spółka Akcyjna“. Czas trwania spółki nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 czerwca 1930 r.

R. H. B LII 7466: „Egzystencja Rodzinna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Pieląńska 22. Celem spółki jest urządzenie osobom wstępującym w związku małżeńskie ogniska domowego przez dostarczanie urządzeń mieszkaniowych, wynajem lokali, przeprowadzenie umów przedślubnych, prowadzenie poradni eugenicznej i temu podobne czynności. Kapitał zakładowy zł 6.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: dr. Stanisław Polakiewicz i Roman Szafran, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, zyra weksli, czeki, pełnomocnictwa ogólne, prokury, umowy, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Pokwitowania z odbioru korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, korespondencję zwykłą niezawierającą zobowiązań pełnomocnictwa kolejowe i pocztowe podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 11 lipca 1931 r. za Nr. 2759 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7469: „Spółka do Prowadzenia Kin Dźwiękowych w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Miodowa 7. Celem spółki jest eksploatacja kin dźwiękowych już istniejących oraz zakładanie i eksploatacja nowych kin. Kapitał zakładowy zł 20 000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Antoni Kamiński, Izaak Dajcz, Boruch Górewicz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy

zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firme spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisują dwaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 7 sierpnia 1931 r. za Nr. 1295 na czas do dnia 1 września 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 8 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7471: „**Nasza Tkanina**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Chłódna 46. Celem spółki jest drobna, detaliczna sprzedaż towarów białatnych, manufaktury i przyborów krawieckich. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Józef Glücksohn i Józef Rosengart, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty notarialne i hipoteczne podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pieniężnych, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, materiałów i wszelkiej korespondencji podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dnia 9 czerwca 1931 r. za Nr. 476 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7472: „**Wytwórnia Wyrobów Pończosniczych „Irena”**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowolipie 80. Celem spółki jest produkowanie na sprzedaż wyrobów pończosniczych i dzianych. Kapitał zakładowy zł 8.000, podzielony na 100 udziałów. Zł 3.600 wpłacono gotowizną, pozostałe zł 4.400 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządca Paul Tenenwurzel z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje zarządca lub prokurent samodzielnie. Pałtuchowi Lewartowiczowi z Warszawy udzielono prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tvorowkim w Warszawie dnia 31 lipca 1931 roku za Nr. 2969 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 12 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7473: „**Metaloprodukt**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Celem spółki jest prowadzenie handlu metalami. Siedziba spółki w Warszawie, Ogrodowa 27. Kapitał zakładowy zł 5.000, podzielony na 50 udziałów, całkowicie wpłaconych gotowizną. Zarządcami są: Olga Kalina i Cyrla Petszaft, obie z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, umowy, czeki, pełnomocnictwa, żyra i inne zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelką korespondencję i rachunki podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 23 lipca 1931 r. za Nr. 2529 na czas do dnia 23 lipca 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych wspólników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 13 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7474: „**Towarzystwo Przemysłowo-Budowlane „Brygada Budowlana”**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Swiat 17. Ce-

lem spółki jest prowadzenie handlu wszelkimi przedmiotami w zakresie budownictwa wchodzącymi, jak również wykonywanie robót budowlanych we własnym i powierzonym zakresie w każdej dziedzinie. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: inż. Aleksy Ciechanowiecki i Jan Nowak, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, weksle, indoty, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwyczajną i pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przekazów pieniężnych, zaliczeń, przesyłek i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonntem w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za Nr. 2417, dnia 3 lipca 1931 r. za Nr. 2452 i dnia 17 lipca 1931 r. za Nr. 2664 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 13 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7475: „**Wolny Skład Soli w Sochaczewie Rozenkranc, Kon, Cahn i Spółka**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Sochaczewie, ul. Farna. Celem spółki jest założenie i prowadzenie wolnego składu soli w Sochaczewie na powiat sochaczewski, na mocy koncesji Izby Skarbowej Okręgowej w Warszawie L. W. IV 8508/2/31. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Efraim Rozenkranc z Łowicza, Lejba Kon z Płocka i Chaim Cahn z Kutna. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 24 czerwca 1931 roku za Nr. 1253 na czas do dnia 30 czerwca 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy dwuletnie, o ile przynajmniej na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 13 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7476: „**Es-Wu-Te, Sprzedaż Wyrobów Technicznych**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki w Warszawie, Traugutta 6. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego dla sprzedaży artykułów technicznych. Kapitał zakładowy zł 6.000, podzielony na 24 udziały, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami spółki są: Mieczysław Majewski, Roman Mierzejewski, zastępca Władysław Szvmański, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, umowy, akty i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z zastępcą. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców lub zastępca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dnia 6 sierpnia 1931 r. za Nr. 1669 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 14 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7477: „**Budowa i Technika**”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Książęca 7. Oddział w Bydgoszczy. Celem spółki jest prowadzenie wszelkich robót budowlanych w najszerszym zakresie w obrębie Rzeczypospolitej w Wolnego miasta Gdańska. Kapitał zakładowy zł 15.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Antoni Czudowski, Władysław Wolski, Stanisław Puzyna i Mieczysław Kieresant-Wisniewski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, czeki, korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i dokumentów podpisuje Antoni Czudowski samodzielnie lub też dwaj którykolwiek inni zarządcy łącznie. Umowy nabycia lub zbycia majątku

spółkowego, weksle i pełnomocnictwa podpisuje Antoni Czudowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub trzech którzykolwiek zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sulowskim w Warszawie dnia 24 lipca 1931 r. za Nr. 1323 i dnia 4 sierpnia 1931 r. za Nr. 1391 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 17 sierpnia 1931 r.

R. H. B LI 7478: „Zakłady Handlowo-Przemysłowe R. Leviton i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Hoża 48. Celem spółki jest fabrykacja artykułów technicznych i chemicznych, jak również sprzedaż artykułów technicznych, technochemicznych, chemicznych i innych własnych, zakupionych i przyjętych w komis. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Rose Leviton z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 7 sierpnia 1931 r. za Nr. 2942 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 17 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7479: „Rurciąg, Fabryka Rur Ciągnionych Cienkościennych oraz Kalibrowania Żelaza i Stali, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Rybaki 8/10. Celem spółki jest prowadzenie fabryki rur ciągnionych i kalibrowania żelaza i stali, jak również handel rurami, tak na rachunek własny, jak i na rachunek komisowy. Kapitał zakładowy zł 12.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami spółki są: Romuald Sztajnduchert i Stanisław Zielński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję bieżącą nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek, towarów i t. p. podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborskim w Warszawie dnia 30 lipca 1931 r. za Nr. 1246 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 17 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7480: „Wim”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Długa 61. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wyrobu spinaczy błyskawicznych na zasadzie świadectwa ochronnego wydanego na imię Wiktora Pawłowskiego i Maurycego vel Moszka Sziermana przez Urząd Patentowy w Warszawie do Nr. 2292. Kapitał zakładowy zł 5.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami spółki są: Teofil Mękarski, Wiktor Pawłowski, Maurycy vel Moszek Szierman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, wszelkie zobowiązania, czeki, żyra na wekslach i czekach, umowy, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj którzykolwiek zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję i pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie na czas do dnia 1 sierpnia 1941 r.

Wciągnięto w dn. 17 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7481: „Biuro Budowlane F. Skąpski i S-ka, Inżynierowie, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki w Gdyni. Oddział w Warszawie, Topolowa 4. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych tak na rachunek własny spółki, jak i na rachunek osób trzecich, oraz przed-

siębiorstw pomocniczych: instalacji, wodociągów, kanalizacji, centralnego ogrzewania i elektrycznych, cegielni, tartaków, fabryk stolarskich i t. p., eksploatacji lasów, żłóz kamiennych i t. p. oraz handel tymi artykułami jak własnej, tak i cudzej produkcji. Kapitał zakładowy zł 250.030, podzielony na 1.000 akcji. Zarząd stanowią: Aleksander Bohomolec z Gdyni, Franciszek Skąpski i Marjan Skąpski, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, akcepty, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i prokury podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, ładunków i należności oraz czeki podpisuje każdy z członków zarządu samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka akcyjna powstała na mocy statutu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 3 kwietnia 1930 r. za Nr. 1585 i zarejestrowana jest w Sądzie Powiatowym w Gdyni dnia 15 maja 1930 r. R. H. B 106.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7482: „Wołyńska Spółka Drzewna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Moniuszki 9. Celem spółki jest prowadzenie handlu materiałami drzewnymi i artykułami budowlanymi. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Abram Choroszczański z Pińsk i Jan Kruszewski z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, akty notarialne podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą i pokwitowania z odbioru przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Iserowi Choroszczańskiemu z Warszawy udzielono prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dnia 27 maja 1931 r. za Nr. 1108 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII: „Polskie Towarzystwo Inżynieryjne P. T. I., Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Sienkiewicza 3. Celem spółki jest prowadzenie robót komunikacyjnych, związanych z budową dróg lądowych i wodnych różnych kategorii i rodzajów. Kapitał spółki wynosi zł 20.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłaconych gotowizną. Zarządcami są: Aron Weksler, Stanisław Kunicki i Stanisław Gaszyna-Gaszyński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, wszelkie zobowiązania, umowy prywatne i notarialne podpisuje Aron Weksler samodzielnie lub Stanisław Kunicki i Stanisław Gaszyna-Gaszyński łącznie. Korespondencję nie zawierającą zobowiązań podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 28 lipca 1931 r. za nr. 122 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7484: „Adolf Likiernik, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Celem spółki jest zakup wełny, czesanki, przędzy wełnianej, odpadków, oraz przeróbka i sprzedaż tych artykułów w stanie surowym i przerobionym, jak również prowadzenie wszelkich innych interesów w zakresie handlu i przemysłu wchodzących. Siedziba spółki w Warszawie, Senatorska 6. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłaconych gotowizną. Zarządcą spółki jest Adolf Likiernik z Warszawy. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 2 lipca 1931 r. za nr. 3040 na czas do dnia 30 czerwca 1934 r.

z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy trzyletnie, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych współników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7485: „B. W. B. Film, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wawerka 9. Celem spółki jest produkcja obrazów filmowych na rachunek własny, do spółki z innymi osobami i firmami oraz na zlecenie innych osób. Kapitał zakładowy zł 9.900, podzielony na 99 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Eugenjusz Bodo-Junod, Adam Brodzisz i Michał Waszyński-Waks, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którzykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję bieżącą niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 4 sierpnia 1931 r. z nr. 1273 na czas do dnia 15 marca 1933 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy półtoraroczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 18 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7486: „Agrarium”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Graniczna 3. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa przedstawicielstwa młynów, komiśowej sprzedaży mąki, zboża i przetworów zbożowych. Kapitał zakładowy zł 3.090, podzielony na 30 udziałów, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Jan Kluczyński, Izrael Degenszajn i Aron Ettinger, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury i zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 1 sierpnia 1931 r. za nr. 4167 na czas do dnia 31 grudnia 1931 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne, o ile do dnia 15 grudnia każdego roku żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych współników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7487: „Piekarnia Cukiernicza Karol Kulikowski i Ska. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 8. Celem spółki jest prowadzenie i eksploatacja piekarni cukierniczej. Kapitał zakładowy zł 2030 podzielony na 14 udziałów. Zł 1.470 wpłacono gotowizną, pozostałe zł 560 aportem rzeczowym. Zarządcami spółki są: Karol Kulikowski, Franciszek Miłoszewski, obaj z Warszawy, i Antoni Wroński w Grodzisku. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania weksle, czeki, żyra na wekslach, obligi oraz pełnomocnictwa dla adwokatów, umowy i akty podpisuje Karol Kulikowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje Karol Kulikowski samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 5 sierpnia 1931 r. za nr 1552 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 20 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7488: „Instytut Masażu Leczniczego i Kosmetyki Lekarskiej „Jeunesse”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wilcza 38. Celem spółki jest prowadzenie masażu leczniczego i kosmetycznego. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie wniesiony aportem. Zarządcami spółki są: Wiktor Kalkis i Lucja Gieleżyńska, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, akty notarialne, weksle, czeki, indosy i zobowiązania oraz pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 27 lutego 1931 r. za nr 574 oraz z mocy aktu zeznanego przed tymże notariuszem dnia 27 lipca 1931 r. za nr 1897 na czas do dnia 27 lutego 1936 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 21 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7489: „Przedsiębiorstwo Budowy Dróg „Drogobit”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wilcza 45 m. 6. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wykonywania robót budowlanych, w szczególności budowy dróg i mostów, jako też sprzedaży maszyn i materiałów w tej dziedzinie. Kapitał zakładowy zł 20.000, podzielony na 20 udziałów; na poczet kapitału wpłacono gotowizną zł 2.500 i wniesiono aportem rzeczowym zł 10.000, reszta, tj. zł 7.500, winna być wpłacona do dnia 11 kwietnia 1932 r. Zarządcami są: inżynierowie: Adam Kaliński i Stefan Rogoziński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, towarów i przekazów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 11 kwietnia 1931 r. za nr 2274 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7490: „Belgijska Spółka Akcyjna Towarzystwo Południowo-Rosyjskich Hut Lustrzanych w Brukseli w Belgii”. Siedziba Spółki w Państwie Polskiem w Warszawie, Bracka 5 m. 2. Celem spółki w Państwie Polskiem jest wyrób i sprzedaż luster i innych wyrobów szklanych, jak również dokonywanie wszelkiego rodzaju operacji przemysłowych i handlowych, mających związek z tymi wyrobami. Na działalność w Państwie Polskiem przeznaczony jest kapitał w sumie 8.250.000 franków belgijskich. Przedstawicielami spółki w Państwie Polskiem są: Witold Smyjewski i Oskar Gilles, obaj z Radomia. Przedstawiciele działają w granicach pełnomocnictw zeznanych przed notariuszem Edwardem van Halterenem w Brukseli: dnia 22 lutego 1921 r. i 27 marca 1922 r. Witoldowi Smyjewskiemu i Edwardowi Guillaume udzielono samodzielnej prokury. Belgijska Spółka Akcyjna działa w Państwie Polskiem na mocy zezwolenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 9 września 1921 r. oraz z dnia 13 kwietnia 1931 r., opublikowanego z Nr. 137 „Monitora Polskiego” z dnia 17 czerwca 1931 r.

Wciągnięto w dn. 24 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7491: „Spedrei”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Srebrna 15. Celem spółki jest założenie i prowadzenie biura ekspedycyjno-przewozowego. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Józef Frydman i Uizer Freiman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy,

kontrakty, weksle, żyra na wekslach, czeki, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje handlowe nie zawierające zobowiązań, wszelkie pokwitowania, a w szczególności z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Różyckim w Piasecznie dnia 4 lutego 1931 r. za nr 151 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 24 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7492: „Dom Eksportowy M. C. Grath Ltd, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kredytowa 14. Celem spółki jest skup, handel i eksport drobiu, dziczyzny, mięsa, przetworów i produktów rolniczych oraz towarów przemysłowych. Kapitał zakładowy zł 2.500, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotową wpłacono. Zarządcami są: Michał Kruszynski i Sydney Grunspan vel Zelik Grunzpekt, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje bieżące nie zawierające zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 10 sierpnia 1931 r. za nr 1307 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 24 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7493: „B. Grabowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Moniuszki 6 (Jasna 14). Celem spółki jest przejście i dalsze prowadzenie drukarni, należącej do Bolesława Grabowskiego. Kapitał zakładowy zł 36.000 podzielony na 100 udziałów. Zł 1.800 wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe zł 34.200 wpłacono gotową. Zarządca Zbigniew Zdanowicz z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 7 sierpnia 1931 r. za nr 1927 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 24 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7494: „Polska Spółka Eksportu Żywej Zwierzyny „Diana”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Swiat 35. Celem spółki jest eksport żywej zwierzyny bądź na rachunek własny, bądź komisowo, oraz łowienie zwierzyny, która ma być eksportowana. Kapitał zakładowy zł 20.000 podzielony na 20 udziałów; na poczet kapitału wpłacono gotową zł 4.250 i wniesiono aportem rzeczowym zł 3.000, pozostała reszta zł 12.500 ma być wpłacona do dnia 11 grudnia 1931 r. Zarządcami są: Dymitr Prozkowski, Stanisław Kamocki i Bohdan Gędziorowski, wszyscy z Warszawy. Zastępcą zarządcy jest Ignacy Grymiński z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, pełnomocnictwa, weksle i czeki, oraz zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z zastępcą. Korespondencje, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców lub zastępcą samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 11 sierpnia 1931 r. za nr 989 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 26 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7495: „Krajowa Wytwórnia Gaśnic „Minimax”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba Spółki w Warszawie, Zielna 30. Celem spółki jest fabrykacja

i sprzedaż aparatów i urządzeń gaśniczych i wszelkich wchodzących w zakres artykułów, eksploatacja patentów i licencji. Kapitał zakładowy zł 20.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacono gotową. Jedynym zarządcą spółki jest Maurycy Zdanowski, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, czeki, prokury, pełnomocnictwa podpisuje zarządca samodzielnie lub dwaj prokurenci łącznie. Korespondencje handlowe niezawierające zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek i towarów podpisuje zarządca lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 8 sierpnia 1931 r. za nr. 1933 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 26 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7496: „Sewing Machine The Kasprzycki Company, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 153, m. 17. Celem spółki jest sprzedaż zegarów, instrumentów muzycznych, wyrobów stalowych i temu podobnych oraz maszyn do szycia firmy „The Kasprzycki Company”, tych ostatnich na terytorjum miasta Warszawy i powiatu warszawskiego. Kapitał zakładowy zł 3.800, podzielony na 19 udziałów, całkowicie wpłacono. Zarządcami są: Antoni Bogumił Pasternak z Oltarzewa i Edmund Liliental z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, umowy, zobowiązania i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, przekazów, przesyłek i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 14 kwietnia 1931 r. za nr. 565 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 26 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7497: „Państwowe Zakłady Tele i Radio-techniczne w Warszawie”. Siedziba przedsiębiorstwa w Warszawie, Grochowska 30. Celem przedsiębiorstwa jest: 1) wytwarzanie i naprawa wszelkich aparatów i urządzeń z dziedziny elektrotechniki i precyzyjnej mechaniki, jak również handel tymi artykułami w kraju i zagranicą, 2) zapewnienie ustalonej przez Ministra Spraw Wojskowych zdolności produkcji mobilizacyjnej na wypadek wojny. Kapitał zakładowy wynosi zł 3.010.950-32. Radę Administracyjną stanowią: prezes: inż. Józef Żółtowski, prezes Warszawskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów. Członkowie: dr. inż. Włodzimierz Krukowski, Profesor Politechniki Lwowskiej, Włodzimierz Osowski, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Skarbu, inż. Ludwik Podgórski, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Komunikacji. Dyrekcję stanowią: Pełniący obowiązki naczelnego dyrektora inż. Piotr Modrak, Kierownik administracyjny Cezary Łągiewski, Kierownik techniczny inż. Wacław Moszyński, Kierownik techniczny inż. Antoni Krzyckowski, wszyscy z Warszawy. Uchwały Rady Administracyjnej, dotyczące zbywania i obciążania majątku nieruchomości, przedkładane będą w formie wniosków ustawowych na Radę Ministrów przez Ministra Poczty i Telegrafów w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Przedsiębiorstwo może podejmować długoterminowe (ponad sześć miesięcy) operacje kredytowe za zgodą Ministra Poczty i Telegrafów oraz Ministra Skarbu. Długoterminowe operacje kredytowe, które obciążać będą majątek nieruchomy, mogą być dokonywane tylko na mocy upoważnień ustawowych. Za zobowiązania zaciągnięte przez przedsiębiorstwo niezależnie od odpowiedzialności samego przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny Skarb Państwa do wysokości całego majątku nieruchomości użytkowanego i zarządzanego przez przedsiębiorstwo. Uchwalenie wniosków o nabywanie i zbywanie majątku nieruchomości przedsiębiorstwa, jak również w sprawie obciążania majątku przedsiębiorstwa, zaciąganie pożyczek długoterminowych oraz nadanie prokury na wniosek dyrekcji należy do kompetencji Rady Administracyjnej. Do ważności zobowiązań przedsiębiorstwa wymagane są podpisy pod nazwą firmy przedsiębiorstwa dwóch

członków dyrekcji lub jednego członka dyrekcji łącznie z prokurentem. Konstantemu Łomaczewskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków dyrekcji. Przedsiębiorstwo jest osobą prawną. Statut przedsiębiorstwa zatwierdzony został uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. i opublikowany w Nr. 86 „Monitora Polskiego” z dnia 13 kwietnia 1928 r. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. w przedmiocie uchwalenia statutu w nowym brzmieniu opublikowane zostało w Nr. 173 „Monitora Polskiego” z dnia 30 lipca 1931 r. Na zasadzie art. 27 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o Rejestrze Handlowym poprzednie wpisy w R. H. B XXXIX 5776 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 27 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7498: „Towarzystwo dla Handlu Herbatą „Britania”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Piękna 30. Celem spółki jest detaliczny handel herbatą, kawą i innymi artykułami kolonialnymi. Kapitał zakładowy zł 2.100, podzielony na 42 udziały, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Zelman Prajsman i Bohdan Wyżnikiewicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach, czeki, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, przesyłek, należności i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 10 lipca 1931 r. za nr. 819 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 28 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7499: „Rena, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Swiat 63. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa kinematografu, względnie innych widowisk teatralnych. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządca Zygmunt Woyciechowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dnia 14 czerwca 1930 r. za nr. 731 i notariuszem Miżewskim w Warszawie dnia 6 sierpnia 1931 r. za nr. 4227 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7501: „Frigibier, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wielka 3. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa handlu bitą zwierzyną i ptactwem oraz pokrewnymi artykułami spożywczymi, akseptory tychże zagranicę, a także dzierżawienie własnych terenów na polowania oraz hodowlę, otwieranie własnych sklepów i chłodni. Kapitał zakładowy zł 100.000, podzielony na 50 udziałów, wpłacony zł 48.000 wkładem rzeczowym, pozostała suma gotowizną. Zarządcami są: Jan Drozdowski, Stanisław Kamocki, Karol Olszowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa, prokury, akty hipoteczne, umowy dotyczące dzierżawienia terenów polowań lub hodowli, budowy nowych chłodni, otwierania oddziałów lub sklepów podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Czeki, korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania, rachunki, oraz w zakresie ustalonym przez zarządcę umowy dotyczące zakupu i sprzedaży towarów podpisuje jeden zarządca lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 6 sierpnia 1931 r. za Nr. 1917 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 31 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7502: „Nowości Krajowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Gęsia 14. Celem spółki jest handel tkaninami białawymi. Kapitał zakładowy zł 5.000, podzielony na 200 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami spółki są: Bajla-Brucha Siedlecka, Szajndla-Rywka Siedlecka i Jankiel Szynkarz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, umowy, akty notarialne i pełnomocnictwa podpisuje Bajla-Brucha Siedlecka łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję i dokumenty niezawierające zobowiązań podpisuje każdy z zarządców spółki. Pokwitowania z odbioru należności, towarów, przesyłek, korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przekazy i czeki podpisuje Bajla-Brucha Siedlecka lub Szajndla-Ruchla Siedlecka każda samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 16 lipca 1931 r. za Nr. 2815 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy roczne, o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi w formie urzędowej pozostałych współników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 31 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7503: „Janusz Kozłowski i inżynier Wincenty Goldbaum, Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Fredry 4. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju robót inżynieryjno-budowlanych. Kapitał zakładowy zł 30.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Janusz Kozłowski z Garwolina, inż. Wincenty Goldbaum z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, rewery, żyra, czeki, prokury, cesje, umowy i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Plany, rysunki, oferty i inne techniczne dokumenty podpisuje samodzielnie Wincenty Goldbaum. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, towarów i należności oraz plenipotencje dla adwokatów do prowadzenia spraw sądowych i administracyjnych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 20 sierpnia 1931 r. za Nr. 1674 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 31 sierpnia 1931 r.

R. H. B LII 7504: „Arboryt” Polski Przemysł Mas Sztucznych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Iwicka 53. Celem spółki jest prowadzenie w Warszawie fabryki wytwarzania żywic sztucznych i wyrobów z nich. Kapitał zakładowy zł 18.000 podzielony na 36 udziałów, wniesiony w kwocie zł. 9.000 gotowizną i w kwocie zł 9.000 wkładem n'pieniężnym. Zarządcami spółki są: Tadeusz Konopacki, Witold Sopoćko i Jan Królikowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, indosy, przekazy, czeki, wszelkie umowy i zobowiązania, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne podpisują pod stemplem firmy dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców bądź prokurentów samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dnia 20 listopada 1930 roku za Nr 1297 i dnia 5 kwietnia 1931 r. za Nr. 575 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 września 1931 r.

R. H. B LII 7505: „Towarzystwo Eksploatacji Kinoteatrów „Tekin”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Srebrna 12. Celem spółki jest produkcja i wynajem filmów, ich eksploatacja i prowadzenie kinoteatrów. Kapitał zakładowy zł 50.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Julian Zienkiewicz i Jerzy Sznapić, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, udzielanie i odwoływanie prokur, akty zbycia, nabycia i obciążenia nieruchomości podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, przekazów, towarów i wszelkich dokumentów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione po stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 25 lipca 1931 r. za Nr. 1507 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 września 1931 r.

dzienie handlu artykułami technicznymi, gumowymi i azbestowymi. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządcami są: Aron Horowicz z Jędrzejowa i Adolf Silbercweig z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, wyłączając pieniężnej, pieniędzy za przekazami, przesyłki i towarów podpisuje każdy zarządca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione po stemplem firmy. Lucynie Zajdenmanównie z Warszawy udzielono łącznej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 18 marca 1931 r. za Nr. 361 na czas do dnia 18 marca 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze okresy trzyletnie, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zażąda notarialnie rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 4 września 1931 r.

R. H. B LII 7506: „Biuro Budowlane Spółka Inżynierska „Spin”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”. Siedziba spółki w Warszawie, Kaliska 17, m. 12. Celem spółki jest wykonywanie robót inżynierskich i budowlanych. Kapitał zakładowy zł 15.000, podzielony na 30 udziałów. Na poczet kapitału wpłacono zł 3.750, reszta winna być wpłacona do dnia 1 listopada 1931 r. Zarządcami są: Stanisław Chłopicki i Leon Kulpiński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania pieniężne, weksle, żyra na wekslach i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, czeki, pokwitowania z odbioru należności, towarów, korespondencji, przesyłek, przekazów, pieniędzy, kosztorysy, rachunki i pełnomocnictwa pocztowe podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 21 sierpnia 1931 r. za Nr. 984 na czas do dnia 1 września 1934 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy trzyletnie, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zażąda notarialnie pozostałego o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 3 września 1931 r.

R. H. B LII 7507: „Zjednoczone Biuro Ekonomiczne i Pożycznicze. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kopernika 30. Celem spółki jest: a) poradnictwo we wszelkich sprawach gospodarczych, między innymi handlowych, przemysłowych, finansowych, rolnych, spadkowych i t. p., b) pośrednictwo we wszelkich sprawach majątkowych z wyjątkiem interesów agenturowych i komisowych, c) zastępstwo osób fizycznych i prawnych we wszelkich sprawach majątkowych, a w szczególności przy układaniu, zawieraniu i podpisywaniu wszelkich umów w ich imieniu i z ich polecenia, uczestniczenie w zbraniach wszelkiego rodzaju spółek i innych zrzeszeń oraz zgromadzeniach wierzycieli w instytucjach sądowych i t. p., d) ekspertyza i ocena przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, rolniczych i kredytowych i innych obiektów majątkowych, e) dokonywanie wszelkich czynności, związanych z działalnością powierniczą. Kapitał zakładowy zł 8.000, podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ignacy Uzdowski i Franciszek Nowicki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisuje pod stemplem firmy jeden zarządca. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dnia 24 sierpnia 1931 r. za Nr. 1237 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 września 1931 r.

R. H. B LII 7508: „Biuro Techniczno-Handlowe „Auto-Guma”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 13. Celem spółki jest prowa-

WPISY DODATKOWE.

R. H. B: „Biuro Techniczne Stankiewicz i S-ka, Inżynierowie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu współników w dniu 4 listopada 1931 r. kapitał zakładowy, wynoszący zł 180.000, zmniejszony został o zł 150.000, czyli do zł 30.000.

R. H. B I 46 (B XLV 6550): „Towarzystwo Akcyjne Zakładów Przemysłowo-Budowlanych Fr. Martens i Ad. Daab w Warszawie”. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Hirszel, nadzorcami sądowymi adwokat Jan Gutowski i Władysław Chyliński, obaj z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił dotychczasowy zarząd i prokurenta Józefa Waszkiewicza zgodnie ze stanem rejestru handlowego do pełnienia nadal dotychczasowych swoich obowiązków, z tem jednak, że do podpisywania firmy niezbędnym jest prócz obowiązujących podpisów podpis jednego z nadzorców sądowych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1931 r. firmie: „Towarzystwo Akcyjne Zakładów Przemysłowo-Budowlanych Fr. Martens i Ad. Daab” udzielono odroczenia wypłat do dnia 7 listopada 1931 r.

R. H. B 20 (XXVII 4496): „Spółka Akcyjna Fabryk Chemicznych „Radocha” w Warszawie. Werner Lindman z zarządu wystąpił. Na dyrektora zarządu wybrany został Karol Herslow z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 5 maja 1931 r.

R. H. B I 157: „L. Lourse”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Stefan Przybora zmarł. Na zarządcę wybrano Wiesława Przyborę z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 19 sierpnia 1931 r. za Nr. 2993.

R. H. B I 71 (B XXXVI 5393): „Bank Dyskontowy Warszawski, Spółka Akcyjna”. Dyrektor Adolf Laterner zmarł.

R. H. B I 74 (B XLV 6521): „Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 39.000.000, podzielony na 1.300.000 akcji na okaziciela. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmniejszenia kapitału zakładowego o zł 3.900.000, czyli do zł 39.000.000, drogą umorzenia figurujących w aktywach bilansu na dzień 31 grudnia 1931 r. 130.000 sztuk akcji własnych w sumie zł 3.532.569,48, oraz przeniesienia do rezerwy specjalnej różnicy zł 367.430,52, opublikowane zostało w Nr 131 „Monitora Polskiego” z dnia 10 czerwca 1931 r.

R. H. B I 94 (B XXXVIII 5680): „Towarzystwo Kopalń Węgla „Flora“, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Konstancem Faryaszewskiemu i Mikołajowi Zwolińskiemu, obydwoim ze wsi Golonogu, pow. będzińskiego, udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B II 180: „Restauracja Wróbel, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 lipca 1931 r. udzielono zostało odroczenie wypłat firmie: „Restauracja Wróbel, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Władysław Bocquet, nadzorcą sądowym adw. Zenon Szczawiński z Warszawy.

R. H. B II 226: „Towarzystwo Fabryki Portland Cementu „Łazy“, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie fabryki portland-cementu w majątku Rokitno Szlacheckie w star. Zawierciańskim położonej, jakoteż zakładanie, nabywanie i prowadzenie innych fabryk portland-cementu, eksploatacja kamieniołomów, pieców wapiennych, cegielni, fabrykacja wyrobów cementowych, wreszcie prowadzenie wszelkich przemysłów ubocznych i pomocniczych. Kapitał zakładowy podzielony na 24.000 akcji, z których 20.000 akcji na okaziciela i 4.000 akcji imiennych. Zarząd obecnie stanowią: Konstancy Tymieniecki, Marjan Kulczycki, Tadeusz Reinstein, Aleksander Tallen-Wilczewski, Witold Orzel, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie zobowiązania winny być podpisywane w imieniu spółki przez dwóch członków zarządu lub przez jednego członka zarządu i prokurenta. Korespondencję zwykłą, czeki, pisma celem podniesienia pieniędzy z instytucji kredytowych oraz pokwitowania z odbioru z poczty pieniędzy i innych przesyłek podpisuje jeden członek zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o Spółkach Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28, poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 283 „Monitora Polskiego” z dnia 9 grudnia 1930 r.

R. H. B IV 589: „Restauracja „Unja“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Nuta Hercenberg, Judka Fridmacher, Icek Milsztajn, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy i czeki podpisuje Nuta Hercenberg łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 14 lutego 1930 r.

R. H. B IV 618 (B LII 7470): „Towarzystwo Ubezpieczeń na życie „Varsovia“, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 21 kwietnia 1931 r. likwidacja spółki została ukończona.

R. H. B IV 620 (B XXXIII 5102): „Towarzystwo Akcyjne Fabryki Cukru i Rafinerji „Józefów” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 4.860.000, podzielony na 5.400 akcji, całkowicie wpłacony. Według bilansu brutto sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 38/28, poz. 352) i zatwierdzonego przez walne zgromadzenie akcjonariuszów w dniu 22 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na sumę zł 4.860.000.

R. H. B V 676: „Polska Spółka Blacharzy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 9 lutego 1928 r. za Nr. 488 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Polska Spółka Blacharzy Chrześcijan Wacław Wroński i S-ka, Spółka firmowa”.

R. H. B VI 843 (B XXIX 4714): „Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „Ruch“, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zmiana par. 6, 7 i 11 statutu spółki nastąpiła na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 30 maja 1931 r.

R. H. B VI 868 (B XXXVIII 5638): „Fabryka Chemiczna „EGE” B. Soborowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca Józef Miszczonek z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich aktach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bułharowskim w Warszawie dnia 10 lipca 1931 r. za Nr. 50.

R. H. B VI 931 (B XXXIX 5772): „Krajowe Towarzystwo Mejloracyjne, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Prezes Stanisław Downarowicz, wiceprezes Władysław Jachner, Czesław Skotnicki. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 29 maja 1931 r.

R. H. B VI 951 (B XXXIV 5205): „Krajowa Hurtownia Herbaty dawniej Two Szumilin, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki koniecznym jest współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta. Oświadczenia zwrócone do spółki tudzież doręczania pism mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 6 czerwca 1931 r. uzupełniony został statut spółki przez zmianę par. 10 i 12 oraz dodanie par. 10-A.

R. H. B VI 1005 (B XL 5892): „Zakłady Chemiczne „Grodzisk”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jan Gebethner, nadzorcami sądowymi adwokat Tadeusz Łabanowski i inżynier Władysław Pułtorak, obaj z Warszawy. Wszelkiego rodzaju akty, umowy, pełnomocnictwa, zobowiązania, weksle, czeki i wogóle wszelkie dokumenty winny być podpisywane przez członków zarządu Stanisława Müllera lub Józefa Zawadzkiego łącznie z jednym z nadzorców sądowych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 lipca 1931 r. firmie: „Zakłady Chemiczne „Grodzisk”, Spółka Akcyjna” udzielono odroczenia wypłat do dnia 31 października 1931 r. Wpis powyższy w dniu 28 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zarząd obecnie stanowią: Józef Zawadzki, Stanisław Müller, Czesław Knoif, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 2 czerwca 1931 r.

R. H. B VII 1247 (B XLI 6049): „Zakłady Solvay w Polsce, Towarzystwo z ograniczoną poręką” w Inowrocławiu. Oddział w Warszawie. Adolfowi Klapperowi udzielono prokury dla Oddziału w Podgórzu z prawem popisywania we dwóch łącznie.

R. H. B VIII 1303 (B XXV 4294): „Zakłady Przemysłowe Karol Machlejd w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 1931 r. układ zawarty między firmą: „Zakłady Przemysłowe Karol Machlejd, Spółka Akcyjna” a jej wierzycielami w dniu 15 czerwca 1931 r. został zatwierdzony.

R. H. B VIII 1526: „Towarzystwo Importowo-Eksportowe „Imetex”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B VIII 1552: „Spółka Akcyjna Przemysłowo-Lesna „Las” w Warszawie. Kapitał zakładowy podzielony na 6.500 akcji na okaziciela. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych

(„Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 143 „Monitora Polskiego” z dnia 24 czerwca 1931 r.

R. H. B IX 1798 (B LII 7500): „Polska Spółka Hutników Szklanych „Skierniewice”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy wynosi obecnie zł 131.205, podzielony na 25 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami obecnie są: Konstanty Radziszewski, Adam Polkowski, Antoni Józef Piróg, wszyscy ze Skierniewic. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 19 czerwca 1931 r. za Nr. 708.

R. H. B IX 1909 (B XXXII 5088): „Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 35.397.600, przyczem jeden złoty równa się 1/5332 kg złota 900-ej próby, podzielonych na 41.160 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł 7.079.520, czyli do zł 35.397.600, drogą VII emisji złotowej 8.282 sztuk nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 184 „Monitora Polskiego” z dnia 12 sierpnia 1931 r.

R. H. B X 1920: „Centrala Handlowa Związku Polskich Hut Żelaznych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Moniuszki 10.

R. H. B X 2050: „Wydawnictwo Czasopisma „Przegląd Elektrotechniczny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Tadeusz Czapliski, Kazimierz Jackowski, Mieczysław Kuźmicki, Edward Opęchowski, Mieczysław Pożaryski, Tadeusz Sułowski, wszyscy z Warszawy, Felicja Karśnicka z Bydgoszczy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 24 kwietnia 1931 r. za Nr. 810.

R. H. B X 2060 (B XXXIX 5734): „Spółka Wytwórcza Pełskich Rymarzy i Siodlarzy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu wspólników w dniu 26 kwietnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: członkowie: Walenty Gućna, Roman Bączkowski, Wacław Bojarski, Michał Kapisz, Tadeusz Maciaszek, za tępcy: Jan Gładziński, Stanisław Czarnota, wszyscy z Warszawy.

R. H. B X 2111 (B XLVII 6847): „Polskie Zakłady „Philips”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Ustala prokura Corneliusa van Ravenswaaya.

R. H. B X 2149 (B XVIII 3413): „Stowarzyszenie Kupców Win i Towarów Kolonialnych Rzeczypospolitej Polskiej „Stowinkol”, Spółka Akcyjna”. Seweryn Kempfi ustąpił z zarządu.

R. H. B XII 2459 (B XXXII 5006): „Dom Sztuki” (Hotel des Ventes), Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 3 sierpnia 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Stanisław Dangel, dr. Mieczysław Sterling, Irena Bielińska, wszyscy z Warszawy.

R. H. B XII 2572 (B XI. 5984): „Auto-Koncern”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Kazimierz Ambrożewicz, kuratorem zaś adwokat Zdzisław Nowicki z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 lipca 1931 r. firmie: „Auto-

Koncern”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” ogłoszona została upadłość.

R. H. B XIII 2634 (B LII 7467): „Dom Handlowo-Przemysłowy Bracia Orszagh, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Józef-Stanisław Breko, Jan Kuchar, Jan Orszagh, wszyscy z Warszawy, Antoni Orszagh z majątku Kobylka, pow. radzyńskiego. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy z dnia 29 kwietnia 1931 r.

R. H. B XIII 2704 (B XLI 6077): „Górnoślaska Fabryka Celulozy i Papieru, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki przeniesiona została do Czulowa, pow. Pszczyńskiego. Przeniesienie siedziby spółki nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 17 czerwca 1931 r.

R. H. B XIV 2777 (B XXXVII 5507): „Towarzystwo Przemysłu Metalowego „Iron”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 120.000, podzielonych na 12.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł 116.000, czyli do zł 120.000, drogą II emisji 11.600 sztuk nowych akcji, opublikowane zostało w Nr. 285 „Monitora Polskiego” z dnia 14 grudnia 1927 r. Wpis powyższy w dniu 4 grudnia 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Władysław Baruch z Zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Stanley Wilson z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 12 grudnia 1928 r. Wpis powyższy w dniu 11 sierpnia 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Szpitalnej 4, m. 17.

R. H. B XV 3034: „Zakłady Chemiczne Przetworów Destylacji Drzewa „Lignoza”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 20 maja 1931 r. przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XVII 3334 (B XLV 6541): „Powszechne Towarzystwo Elektryczne A. E. G. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Otwarto Oddział w Gdyni. Adolfowi Wolframowi i Ignacemu Nover'owi udzielono prokury dla Oddziału w Gdyni z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XVIII 3356: „Fabryka Wyrobów Metalowych J. M. Proszower i Spółka, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 lipca 1931 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego firmy z jej wierzycielami.

R. H. B XIX 3550: „Pclanto” Polsko-Angielskie Towarzystwo Handlowo-Komisowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami są: Izaak Abe'io-wicz, Aleksander Kowarski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, czeki, weksle, pełnomocnictwa, prokury, dokumenty mające charakter zobowiązań pieniężnych oraz wewnętrzne asygnaty kasowe podpisują obaj zarządcy łącznie. Żyra na wekslach wysyłanych do inkasa podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 4 sierpnia 1931 r.

R. H. B XX 3712: „Fabryka Farb Drukarskich „Pigment”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 350.000, podzielony na 28.000 akcji na okaziciela, całkowicie wpłacony. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł 100.000, czyli łącznie do zł 350.000, drogą III emisji 8.000 sztuk nowych akcji, opublikowane zostało

w Nr. 234 „Monitora Polskiego” z dnia 9 października 1930 r

R. H. B XX 3730: „Josszy” Przedsiębiorstwo Leśne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 lipca 1931 r. Esterze Halevi, Rebecce Kleinowej i Mirjam Joselewiczównie handlującym pod firmą: „Lejba Joselewicz sukcesorowie” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Tadeusz Krafft, kuratorami zaś adw. Tadeusz Kaniewski i Zygmunt Wołosewicz, obaj z Warszawy.

R. H. B XXII 3938: „Spółka Terenowa Budowy Tanich Mieszkań z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Grottgera 7 m. 1.

R. H. B XXII 3979: „Polskie Roboty Inżynieryjno-Budowlane, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Kraszewskiego 5/7.

R. H. B XXV 4263: „Fabryka Przyborów Elektrycznych „Lukwar”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nowolipie 21, m. 20. Likwidatorem mianowany został Julian Lukrec z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 17 kwietnia 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXVI 4414: „Diabolo-Separator”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Szkolnej 2. Ustały prokury: Mieczysława Wiczorkiewicza za Centralę i Michała Paszkiewicza za Oddział w Równem. Henrykowi Törnblomowi udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B XXVI 4426: „Skład Cukru „Centrohurt”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Leon Iwanowski, jego zastępczyni Izabella Iwanowska, Seweryn-Marjan Billik, Pinkus-Josek Forcajg, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czek, rewersy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne i wszelkie wogóle zobowiązania podpisuje Leon Iwanowski lub jego zastępczyni Izabella Iwanowska łącznie z Pinkusem-Joskiem Forcajgiem lub Sewerynem-Marjanem Billikiem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek, towarów, ładunków, walorów i innych wartości oraz wszelkiej korespondencji podpisuje jeden z zarządców lub ich zastępców. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zborowskim w Warszawie dnia 15 marca 1927 r. za Nr. 837. Wpis powyższy w dniu 2 maja 1927 r. uzupełniony został dopełnieniem: Pinkus-Josek Forcajg z zarządu wystąpił.

R. H. B XXVIII 4619: „Towarzystwo Handlu Materiałami Budowlanymi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Krak.-Przedm. 6. Prokura Józefa Rotsztejna ustała.

R. H. B XXVIII 4614: „Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Wszelkie akty i dokumenty zawierające zobowiązania, czek i pisma w przedmiocie podniesienia pieniędzy z instytucyj kredytowych winny być podpisywane przez dwóch członków zarządu, lub przez jednego członka zarządu łącznie z prokurentem, lub przez dwóch prokurentów łącznie, albo też przez prezesa zarządu, o ile zgodnie z par. 27 Statutu Walne Zgromadzenie udzieli mu specjalne pełnomocnictwo do samodzielnego podpisywania dokumentów

i samodzielnego działania we wszystkich wypadkach, w których potrzebne jest według statutu wspólne działanie lub podpis dwóch osób. Korespondencję zwykłą oraz pokwitowania z odbioru z poczty pieniędzy lub przesyłek wartościowych podpisuje jeden członek zarządu lub jeden prokurent. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 25 czerwca 1931 r. zmienione zostały par. 12 i 30 statutu oraz dodany par. 42 ze zmianą kolejnej numeracji.

R. H. B XXVIII 4607: „Hurtownia Firanek, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Otwarto Oddział we Lwowie. Moszkowi vel Maurycemu Poznańskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpis powyższy w dniu 20 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokurent Ludwik Stegman zmarł. Prokura Moszka vel Maurycego Poznańskiego ustała.

R. H. B XV 3022 (B XLIV 6359): „Dom Handlowy Endler i Messing, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Józef Górski, Władysław Markowski, Stanisław Pawełek, Wacław Bucelski, Mieczysław Majbaum, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 10 kwietnia 1930 r.

R. H. B IX 1749 (B XL 5899): „Ekonomja” Spółka Akcyjna Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Kopernika 10, m. 11.

R. H. B VIII 1298 (B XXIX 4716): „Nasz Sklep — Urania, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddział w Bydgoszczy zwinięto. Przestali być kierownikami Oddziałów: w Łodzi Kazimierz Tomaszewski i Władysław Adamski, w Sosnowcu Józef Oglaza i Eugenjusz Nowakowski. Władze spółki obecnie stanowią: Rada Nadzorcza: Andrzej Bałtruszajtis, Bolesław Bartkiewicz, Aleksander Hoeke, Bolesław Janowski, Stanisław Kijeński, Mieczysław Kosicki, Jan Rudziński, Stanisław Świetlicki, Jan Wysocki, Zarząd: Stanisław Kruszewski, Wiktor Opęchowski, Edward Strauch, wszyscy z Warszawy. Ustały prokury za Oddziały: w Bydgoszczy: Stefana Noiszewskiego, w Katowicach: Józefa Oglaza, Eugenjusza Nowakowskiego i Stanisława Wawra, w Poznaniu: Stanisława Grzebiliszewskiego i Mikołaja Mawniewskiego.

R. H. B XXIX 4712: „Powszechny Bank Depozytowy, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest wykonywanie czynności bankowych wyszczególnionych w par. 4 statutu. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Banku wystarczają współdziałanie dwóch członków dyrekcji bądź jednego członka dyrekcji łącznie z wicedyrektorem lub prokurentem, bądź wreszcie jednego wicedyrektora z prokurentem. Postanowienie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28, poz 383), opublikowane zostało w Nr. 177 „Monitora Polskiego” z dnia 4 sierpnia 1931 r.

R. H. B XXIX 4731: „Ruropol” Biuro Sprzedaży Rur Zjednoczonych Odlewni Polskich, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Jerzy Iwanowski i Wacław Jezierski z zarządu wystąpili. Do Zarządu wybrani zostali: na członka Mikołaj Krasucki, na zastępcę Dawid Pisarewski, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 12 maja 1931 r.

R. H. B XXX 4809: „Warszawska Fabryka Dywanów „Dywan”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni dywanów i wyrobów włóknistych oraz handel tymi wyrobami, t. j. nabywanie, zbywanie i przyjmowanie do komisowej sprzedaży, nabywanie i fruktyfikowanie patentów i licencyj dotyczących rzeczony galezi przemysłu Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. O ile zarząd jest jednoosobowy,

podpisuje członek zarządu samodzielnie, o ile zarząd jest wieloosobowy, podpisują dwaj członkowie zarządu bądź członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelką zwykłą korespondencję niezawierającą zobowiązań, czeki, kwity z otrzymania korespondencji pocztowej, pieniędzy, towarów i innego majątku podpisuje jeden członek zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 136 „Monitora Polskiego” z dnia 16 czerwca 1931 r.

R. H. B XXX 4831: „Nils Barren, Sprzedaż Maszyn Drogowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Karola Gustawa Jonssona ustała.

R. H. B XXXI 4967: „Ziemnafta”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na zarządcę wybrany został Stanisław Wilski z majątku Wielgie, pow. Lipnowskiego. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 9 lipca 1931 r.

R. H. B XXXIV 5232: „Zjednoczone Fabryki Dykt Klejonych Bracia Braun, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki przeniesiona została do osady Braunówek pod Grodnem, gm. Hornica, pow. Grodzieński. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie przeniesienia siedziby spółki opublikowane zostało w Nr. 109 „Monitora Polskiego” z dnia 12 maja 1931 r.

R. H. B XXXVI 5471: „Polski Bank Przemysłowy, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddziały w Łodzi i Stryju, oraz Agentury w Borysławiu i Gorlicach zostały zlikwidowane. Prezes zarządu z tytułem generalnego dyrektora Jerzy Cachier i członek zarządu Jean Fevre ustąpili Nadzór sądowy upoważnił Józefa Buczyńskiego kierownika Oddziału Banku w Warszawie do wykonywania imieniem nadzoru sądowego poszczególnych czynności, niezbędnych dla prowadzenia miejscowego Oddziału Banku, w szczególności do wykonywania wszelkiego rodzaju operacji komisowych, inkasowych, przekazowych, do wynajmowania sefów, do wypłacania sum należnych, a wynikających z zobowiązań powstałych po dniu 27 marca 1931 r., jako też zobowiązań z tytułów nie objętych odroczeniem wypłat, a wymienionych w art. 19 rozp. z 23 grudnia 1927 r. o zapobieganiu upadłości („Dz. Ust. R. P.” Nr. 3 z 1928 r., poz. 20), wszystko to bez potrzeby uzyskania zgody i podpisów nadzoru. Ustały prokury za Oddział w Łodzi: Józefa Buczyńskiego, Kazimierza Rogowskiego, Leopolda Ferstera, Majana Schneidera, dr. Mieczysława Czamaniewicza, w Gdyni: Michała Królikowskiego, w Stryju: Józefa Smolińskiego i Józefa Gołębiowskiego.

R. H. B XXXVIII 5598: „Józef Bednarski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Piotr Godlewski z Zarządu wystąpił. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dn. 21 czerwca 1929 r. za Nr. 1271.

R. H. B XXXVIII 5653: „Handszer i S-ka, Fabryka Armatur i Odlewnia Metali, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Waliców 14 m. 10.

R. H. B XXXVIII 5690: „Przemysł i Handel Wełniany „Polskie Runo”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 12 czerwca 1931 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: członkowie: Marjan Małuja w majątku Słomkowo, pow. Aleksandrów Kujawski, Edmund Kropiwnicki w Warszawie, Zdzisław Horoch w majątku Borskzyce, pow. Kielecki, Stanisław Haertle w Lipienku, pow. Chełmno, Teofil Müller w Linowcu, pow. Chełmno, zastępcy: Jan Cichowski w Warszawie,

Władysław Waligóra w majątku Popowo-Biskupie, pow. Chełmno.

R. H. B XXXIX 5791: „Pe-Er-Be” Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Drogowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Tadeusz Krafft, kuratorem zaś adwokat Czesław Brzeziński z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 czerwca 1931 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXXIX 5807: „Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Słuczlas”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Izaak Ajzenberg przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrano Arnolda Łabędzia z Lipna. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 16 kwietnia 1929 r. za Nr. 2413.

R. H. B XXXIX 5809: „Towarzystwo Przemysłu Rybnego „Bloomfields”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Lionel Reid z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Ber Bik-Bikowski z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 30 września 1930 r. Wpis powyższy w dniu 25 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: O ile zarząd składać się będzie z jednej osoby, będzie ona upoważniona do samodzielnego popisywania w imieniu spółki wszelkich aktów i dokumentów. Przy wieloosobowym składzie zarządu wszelka korespondencja oraz pokwitowania z odbioru z poczty korespondencji nie wyłączając pieniężnej winny być podpisywane przez jednego członka zarządu. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie akty prywatne i zobowiązania winny być podpisywane przez dwóch członków zarządu, lub przez jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia Statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 101 „Monitora Polskiego” z dnia 2 maja 1931 r.

R. H. B XL 5887: „Żwirownia” W. Ciechanowicz-Lewkowicz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Śliskiej 20, m. 12. Zarządcami obecnie są: Władysław Ciechanowicz-Lewkowicz z Lublina, Benjamin Grinberg z Wilna, Chana Szenkier, Mendel Brandes, oboje z Kowla. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra weksli, czeki, prokury, pełnomocnictwa, umowy, akty urzędowe i wszelkie zobowiązania i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują trzej zarządcy łącznie. Umowy z dyrekcjami kolei państwowych podpisuje Władysław Ciechanowicz-Lewkowicz łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 12 i 18 sierpnia 1931 r. za Nr. 1089 i 1116.

R. H. B XL 5894: „Sztuczny Marmur Zygmunt Kakietek i Dyonizy Gawalkiewicz, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Rakowieckiej 39. Zarządcą Dyonizy-Tadeusz Gawalkiewicz zamieszkuje obecnie przy ul. Włodarskiej 26.

R. H. B XL 5946: „Te-Ha” Fabryka Pończoch, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Anastazy-Kazimierz Róg z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 25 czerwca 1931 r. za Nr. 1642 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XL 5959: „Pogórze Leśne Młociny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Świętokrzyskiej 25, m. 12.

R. H. B XLII 6257: „Th. Schott, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Franciszka Sarnka ustała.

R. H. B XLIV 6362: „Tryton” Warsztaty Blacharsko-Mechaniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wiktor-Marjan Gołębiowski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Józef Janiszewski z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 14 sierpnia 1931 r. za Nr. 2950

R. H. B XLIV 6457: „Restauracja pod Teatrem, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Władysław Bocquet, kuratorem zaś adwokat Wacław Syrewicz z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24/27 lipca 1931 r. firmie: „Restauracja pod Teatrem, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” ogłoszona została upadłość.

R. H. B XLIV 6474: „M. Safo i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 8 listopada 1930 r. za Nr. 4715 spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XLVI 6617: „Drzewo Impregnowane, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wacław Wiczeorek z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Władysławowi Braneckiemu z Warszawy, udzielono samodzielnej prokury. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 10 sierpnia 1931 r.

R. H. B XLVI 6665: „Skład Drzewa Materjałowego „Dobrodziej”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Szmul-Chaim Goldfarb z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 14 maja 1930 r. za Nr. 2297.

R. H. B XLVII 6746: „Towarzystwo Handlu Węglem „Węglöhurt”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Czwartym zarządcą jest Nusyn Fajgenblat z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dnia 4 marca 1930 r. za Nr. 584.

R. H. B XLVII 6804: „Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu „Technostandard” Bracia Menn, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki przeniesiona została do Równego. Przeniesienie siedziby spółki nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 25 czerwca 1931 r.

R. H. B XLVIII 6897: „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” Prokura Stanisława-Henryka Grodzińskiego ustała. Wpis powyższy w dniu 14 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Siedziba przedsiębiorstwa mieści się obecnie przy ul. Wareckiej 11a.

R. H. B XLVIII 6916: „Przemysł Tiulowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 8.000, podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Chaim vel

Henryk Mussman, Salomon vel Stanisław Reichman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, akty urzędowe, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru należności, towarów, wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączając pieniężnej i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy w nny być kładzione pod stemplem firmy. Termin trwania spółki określony został na czas do dnia 1 stycznia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na pół roku przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 15 maja 1931 r. za Nr. 2239.

R. H. B XLIII 6277: „Bank Gospodarstwa Krajowego” w Warszawie. Zastępca dyrektorów centrali Czeczowski, figurujący w rubryce 4 wpisu 14, nosi imiona Ludwik-Zdzisław. Dr. Kazimierz Piatowski mianowany został zastępcą dyrektora banku oraz zastępcą kierownika Oddziału we Lwowie, przestając być zastępcą kierownika Oddziału w Krakowie. Adam Gatty-Kostyal mianowany został zastępcą kierownika Oddziału w Stanisławowie. Prokura dr. Kazimierza Piatowskiego za Centralę ustała. Czesławowi Urbańskiemu udzielono prokury dla Oddziału w Łucku. Wpis powyższy w dniu 10 marca 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokura dr. Eugenjusza Rogawskiego w Stanisławowie ustała. Wpis powyższy w dniu 22 maja 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Dyrektor Banku Walenty Miller oraz dyrektor Banku i kierownik Oddziału we Lwowie Władysław bizański ustąpili z zajmowanych stanowisk. Ustały prokury dla Oddziałów: w Poznaniu Czesława Urbańskiego, w Stanisławowie: Włodzimierza Tymciuraka. Udzielono prokury: Dla Zakładu Centralnego Ana.o.owi Minkowskiemu i Julianowi Krawczykowi, Dla Oddziałów: w Poznaniu: Leonowi Morawicowi w Białymstoku: Wiktorowi Kaluchewiczowi. Wpis powyższy w dniu 7 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokura Teodora Piotrowskiego za Oddział w Kołomyi ustała. Udzielono prokury dla Oddziału w Gdyni Karolowi Wiewiórowskiemu i dla Oddziału w Radomiu Józefowi Armółowiczowi. Wpis powyższy w dniu 29 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Aleksandrowi Pietrańskiemu udzielono prokury dla Oddziału w Stanisławowie. Prokura Kazimierza Niemca ustała.

R. H. B XLIX 6973: „Zjednoczony Bank Ziemiański, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddział w Wieluniu został zlikwidowany. Przestali być dyrektorami Oddziałów: w Kielcach Ludwik Barcikowski, w Wieluniu Edmund Rogalski, Wacław Płoski mianowany został dyrektorem Oddziału w Kielcach. Ustały prokury dla Oddziału: w Wieluniu Mieczysława Winklera i Wiktora Pytela.

R. H. B XLIX 7014: „Fabryka Przetworów Chałwowych „Stamboli”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 czerwca 1931 r. Srułowi Tabacznikowi ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stefan Krasnodębski. Decyzją zaś tegoż Sądu z dnia 11 lipca 1931 r. syndykiem tymczasowym mianowany został adwokat Herman Meisel z Warszawy.

R. H. B XLIX 7090: „Gaz” Fabryki Gazów Przemysłowych, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: inż. Leon Ciechomski z Warszawy, Piotr Bernstein, Gustaw Jonscher, obaj z Katowic. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 12 maja 1931 r.

R. H. B L 7231: „Budowa Dróg L. Balingier, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Henryk Boesewinkel przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Jan Pieter van Toulon van der Koog z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 17 lipca 1931 r. za Nr. 2635.

R. H. B LI 7288: „Towary Żelazne i Narzędzia Rolnicze Leneman i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca Abram Leneman z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 19 czerwca 1931 r. za Nr. 2424.

R. H. B LI 7322: „Spółka Akcyjna Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich” w Warszawie. Członek zarządu Tadeusz Karszo-Siedlewski mieszka obecnie przy ul. Al Ujazdowska 17.

R. H. B LII 7403: „Lucznik” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Tadeuszowi-Stanisławowi-Franciszce Strzemboszewi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B LII 7438: „Fabryka Środków Opatunkowych, Przetworów Chemiczno-Farmaceutycznych i Pracownia Sterylizacyjna R. Strzelecki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Narbutta 50

R. H. B XXXIX 5776: „Państwowa Wytwórnia Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych w Warszawie”. Józef Jędrzejewski przestał być kierownikiem handlowym i ze składu dyrekcji wystąpił. Do dyrekcji w charakterze pełniącego obowiązki naczelnego dyrektora powołany został inż. Piotr Modrak z Warszawy. Wpis powyższy w dniu 17 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Firma obecnie brzmi: „Państwowe Zakłady Tele i Radjotechniczne w Warszawie”. Celem przedsiębiorstwa jest: 1) wytwarzanie i naprawa wszelkich aparatów i urządzeń z dziedziny elektrotechniki i precyzyjnej mechaniki, jak również handel tymi artykułami w kraju i zagranicą, 2) zapewnienie ustalonej przez Ministra Spraw Wojskowych zdolności produkcji mobilizacyjnej na wypadek wojny. Tadeusz Kossakowski przestał być członkiem Rady Administracyjnej. Dyrektorem mianowany został inżynier Antoni Krzyczkowski z Warszawy. Dyrektorzy: Piotr Modrak i Wacław Moszyński zamieszkują obecnie przy ul. Grochowskiej 30. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. w przedmiocie uchwalenia statutu w nowym brzmieniu opublikowane zostało w Nr. 173 „Monitora Polskiego” z dnia 30 lipca 1931 r.

R. H. B XII 2486: „Towarzystwo dla Transportów Międzynarodowych, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dnia 20 grudnia 1928 r. za Nr. 2022 spółka przekształcona została na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą: „Towarzystwo dla Transportów Międzynarodowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. B XLI 6029: „Państwowe Zakłady Umundurowania w Warszawie”. Siedziba przedsiębiorstwa znajduje się przy ulicy Smoczej 35. Wpis powyższy w dniu 22 sierpnia 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Otwarto Oddział sprzedaży w Warszawie przy ul. Nowy-Swiat 69. Prokura kpt. Bolesława Hejnata i Stefana Kapałki ustała.

R. H. B I 3 (B XXIV 4131): „Spółka Akcyjna Fabryk Chemicznych i Huty Szklanej Kijewski, Scholtze i S-ka” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: prezes dr. Gustaw Birstein, zastępca prezesa Edmund Trepka, Marjan Lewandowski, Michał Szereszowski, wszyscy z Warszawy. Prokura

Jana Stachowskiego ustała. Jerzemu Szereszowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 27 maja 1931 r.

R. H. B XII 2518 (B XLII 6189): „Bank Związku Spółek Zarobkowych, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest wykonywanie operacji bankierskich, wyszczególnionych w par. 2 Statutu. Postanowienie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych („Dz. Ust. R. P” Nr. 39/28, poz. 383), opublikowane zostało w Nr. 104 „Monitora Polskiego” z dnia 6 maja 1931 r.

R. H. B XXIV 4187: „Dom Handlowy Westenat, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Samuel Fels, kuratorem zaś adwokat Dawid Wajman z Warszawy. Prokura Aleksandra Czołhańskiego ustała. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1931 r. oraz decyzją tegoż Sądu z dnia 17 sierpnia 1931 r. firmie: „Dom Handlowy „Westenat”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXIX 4746 (B XL 5912): „Towarzystwo Handlu z Turcją, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy pl. Trzech Krzyży 11. Oddział w Turcji. Celem spółki jest prowadzenie interesów handlowych, przemysłowych, górniczych, burociennych i prowizyjnych w kraju i na Buzkim Wschoazie, przede wszystkim w Turcji. Zarządcami obecnie są: dr. Leopold Starzewski, Alton Kappes, zastępca Witold Kaden. Każdy z zarządców samodzielnie zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Ustały prokury: dr. Bolesława Kaspro-w-cza i Borysa Illusa. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie z dn. 22 października 1930 r. za Nr. 1165.

R. H. B XXXII 5043: „Warszawskie Towarzystwo Technika i Budowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Karśnicki, kuratorem zaś adwokat Mieczysław Orlański z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 marca 1930 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXXVII 5519: „Centralne Biuro Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem jest Włodzimierz Fałęcki, który podpisuje samodzielnie firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dnia 26 sierpnia 1931 r.

R. H. B XXXIX 5769: „Zakłady Ceramiczne „Stella”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 14 kwietnia 1931 r. w celu pokrycia strat bilansowych kapitał zakładowy zmniejszony został o sumę zł 456.800, a następnie podwyższony został o taką sumę, czyli do wysokości zł 1.000.000, drogą dopłat przez akcjonariuszów po zł 45/68 na każdą akcję.

R. H. B 670 (B XXXIII 5189): „Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 30 kwietnia 1931 r. zostały zmienione par. 7 i 11 statutu.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Kolej Lokalna Kraków — Kocmyrzów

OBWIESZCZENIE

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Kolei Lokalnej Kraków — Kocmyrzów odbędzie się dnia 19 grudnia 1931 r. o godzinie 11 w południe w Krakowie w biurze Towarzystwa, przy ul. Zwierzynieckiej L. 10, II-gie piętro, na które niniejszem zapraszamy PP. Akcjonariuszy.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie zamknięcia rachunku i bilansu za rok 1930/1931.
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
- 3) Uchwalenie bilansu za rok 1930/1931; udzielenie absolutorjum Zarządowi i postanowienia co do rozdziału zysku za rok 1930/1931.

Co do uczestnictwa na Walnem Zgromadzeniu i wykonania prawa głosowania, co do powzięcia uchwał nad przedmiotami, będącymi na porządku dziennym, jakoteż umieszczenia spraw dodatkowych na porządku dziennym, wskazuje się na postanowienia Statutu Towarzystwa; akcje z wyjątkiem akcji, będących w posiadaniu Wydziału Samorządowego we Lwowie, reprezentacji powiatowej lub gminy w Małopolsce, mają być złożone najpóźniej do dnia 11 grudnia 1931 r. w Powszechnym Banku Związkowym w Polsce, Oddział w Krakowie, Rynek Główny. Złożenie akcji ma nastąpić przy załączeniu przez składającego dwóch konsygnacji, podpisanych własnoręcznie względnie firmowo, z których jeden egzemplarz, zawierający poświadczenie złożenia, otrzymuje deponent. Na podstawie tego poświadczenia otrzyma składający kartę legitymacyjną w biurze Towarzystwa w Krakowie, przy ul. Zwierzynieckiej 10, II p. Po odbytem Walnem Zgromadzeniu akcje wydane zostaną tylko za zwrotem konsygnacji.

Odnosnie do akcji, będących w posiadaniu Wydziału Samorządowego, reprezentacji powiatowej lub gminy w Małopolsce, wystarczy w miejsce złożenia akcji przedłożenie potwierdzenia kasy, w której akcje są przechowane.

Kraków, dnia 19 listopada 1931 r.

Zarząd

Rada Zawiadowcza

S. A. dla Przemysłu Drzewnego „OIKOS“ we Lwowie

zaprasza na

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się we wtorek, dnia 22 grudnia 1931 r. o godz. 11 w południe w sali posiedzeń Spółki we Lwowie, ul. Trzeciego Maja 16, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołów.
- 2) Wybór nowych Władz Spółki, t. j. Rady Nadzorczej, składającej się z 5 członków, i Komisji Rewizyjnej, składającej się z 5 członków.

P.P. Akcjonariusze, mający zamiar wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu i wykazać przysługujące im prawo głosowania, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na 8 dni przed Walnem Zgromadzeniem w Kasie Sp. Akc. (Lwów, Trzeciego Maja 16).

Gdyby Walne Zgromadzenie było niezdolne do powzięcia uchwał, odbędzie się dn. 22 grudnia 1931 r. o godz. 12 w południe w tem samym miejscu ponowne Walne Zgromadzenie, które bez względu na wysokość reprezentowanego kapitału akcyjnego stanowić będzie we wszystkich sprawach, umieszczonych na porządku dziennym pierwszego Walnego Zgromadzenia.

Wyciąg ze statutu:

§ 14. — Posiadanie 10 akcji nadaje prawo do jednego głosu na Walnem Zgromadzeniu. Prawo głosowania na Walnem Zgromadzeniu może być wykonane przez każdego akcjonariusza, także i przez pełnomocnika bez względu na to, czy ten jest akcjonariuszem lub nie.

§ 22. — Wszystkie uchwały z strzeżone Walnemu Zgromadzeniu, zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony. Do powzięcia uchwały w przedmiotach, wymienionych w § 21 ust. 1, 7, 9, jest koniecznym, by conajmniej połowa emitowanego kapitału akcyjnego na Walnem Zgromadzeniu była reprezentowana i na wniosek się zgodziła.

Fabryka Odlewów Żelaznych i Narzędzi Rolniczych oraz Warsztaty Mechaniczne „OSTRÓWEK“, S. A.

Bilans za rok operacyjny 1930.

STAN CZYNNY:

Kasa zł 2.900.12; Weksle obce zł 46.348.09; Zaliczenia kolejowe zł 4.126.23; Zaliczki wypłacone robotnikom zł 21.722.53; Banki zł 16.061.25; Odbiorcy zł 300.865.55; Towary zł 531.216.60; Surowce, materiały i półfabrykaty zł 488.519.14; Grunty zł 41.767.72; Zabudowania zł 516.445.45; Maszyny i Narzędzia zł 495.304.17; Środki przewozowe zł 22.587.00; Urządzenie biur. zł 11.687.54. Razem zł 2.499.551.39.

STAN BIERNY:

Kapitał akcyjny zł 1.000.000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 306.281.10; Kapitał zapasowy zł 235.845.40; Kapitał inwestycyjny zł 33.642.48; Sumy przechodnie zł 118.649.12; Banki zł 12.835.36; Dostawcy zł 235.396.97;

Wpłaty na zakup. towary zł 388.743.20; Wpłaty na powiększenie kapitału akcyjnego zł 145.891.44; Czysty zysk w r. 1930 zł 22.266.32. Razem zł 2.499.551.39.

Rachunek Strat i Zysków w r. 1930.

WINIEN:

Strata na klientach zł 6.143.46; Koszty handlowe zł 175.462.93; Koszty dyskonta zł 104.022.23; Prowizje i procenty zł 55.132.56; Podatki zł 76.321.21; Czysty zysk w 1930 r. zł 22.266.32. Razem zł 439.348.71.

MA:

Zainkas. dług wątpliwy zł 100.00; Zwrot cła za towar eksportow. zł 2.432.30; Zysk na produkcji zł 436.816.41. Razem zł 439.348.71.

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi, S. A.

zawiadamia wszystkich PP. Akcjonariuszów o NADZWYCZAJNEM WALNEM ZGROMADZENIU SPÓŁKI które odbędzie się w dn. 22 grudnia 1931 r. o godz. 18 w lokalu Elektrowni Łódzkiej w Łodzi, ul. Targowa 1, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu oraz omówienie dalszej działalności Spółki.

- 2) Wybory władz Spółki.
- 3) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje w Zarządzie Spółki w Łodzi.

W myśl § 12 statutów Spółki, Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych akcji.

Zakłady Przemysłowe
WINKELHAUSEN, TOW. AKC.
Starogard — Pomorze

Bilans na 30 września 1930 r.

STAN CZYNNY:

1) Nieruchomości zł 231.228·57; 2) Maszyny i aparaty zł 291.530·72; 3) Beczki i naczynia zł 31.327·50; 4) Samochody zł 1·00; 5) Urządzenie składów zamiejscowych zł 1·00; 6) Urządzenie biurowe zł 1·00; 7) Urządzenie siły i światła zł 1·00; 8) Urządzenie laboratorium zł 1·00; 9) Urządzenie kuźni i bednarni zł 1·00; 10) Skarbiec zł 1·00; 11) Patenty i prawa fabryczne zł 1·00; 12) Udziały zł 245.150·00; 13) Hipoteki zł 6.000·00; 14) Papiery wartościowe zł 29.905·60; 15) Kasa zł 5.667·04; 16) Weksle zł 78.161·29; 17) Banki zł 61.462·14; 18) Rachunek bieżący: a) Dłużnicy zł 1.887.063·56, b) Rozrachunek fabryki Octu z Centralą zł 22.249·32; 19) Remanent towarów zł 715.542·33; 20) Strata zł 64.078·87. Razem zł 3.669.374·94.

STAN BIERNY:

1) Kapitał akcyjny zł 1.000.000·00; 2) Fundusz rezerwowy zł 150.000·00; 3) Zastaw beczek zł 2.758·25; 4) Rachunek bieżący: a) Wierzyciele zł 2.494.367·37, b) Rozrachunek Centrali z Fabryką Octu zł 22.249·32. Razem zł 3.669.374·94.

Rachunek strat i zysków

ZYSKI:

1) Zyski z przeniesienia z roku poprzedniego zł 1.461·94, 2) Procent od papierów wartościowych zł 225·00, 3) Zyski brutto z rachunku towarów zł 1.664.215·41, Strata netto zł 64.078·87, **Rezem zł 1,729.981·22**

STRATY:

1) Koszty handlowe zł 769.946·21, 2) Odsetki zł 189.871·56, 3) Prowizja zł 286.648·10, 4) Węgiel zł 26.391·18, 5) Podatki zł 178.160·26, 6) Utrzymanie budynków zł 2.272·81, 7) Ubezpieczenia socjalne zł 26.761·77, 8) Dierżawy, zł 3.528·36, 9) Wykسیgowane pretensje zł 246.400·97, **Razem zł 1,729.981·22.**

Powyższy bilans został zatwierdzony przez Walne Zebranie Akcjonariuszów w dn. 18 maja 1931 r.

Zakłady Przemysłowe Winkelhausen, Tow. Akc.
Starogard — Pomorze

Rada Nadzorcza:

Zarząd:

(-) Dr. K. Esden-Tempski (-) Maciejewski. (-) Seiferth

Z A R Z A D

S-ki Akcyjnej Fabryk Chemicznych „Radocha”

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 grudnia 1931 r., o godz. 5 po południu w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Sienkiewicza Nr. 2, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Przyjęcie do wiadomości zatwierdzonego nowego Statutu Spółki; 2) Ustalenie liczby i wybór dyrektorów Zarządu, upoważnienie Zarządu do wyboru dyrektora zarządzającego i określenie wysokości ich wynagrodzenia; 3) Ustalenie liczby i wybór członków Rady Nadzorczej w myśl przepisów Statutu Spółki oraz określenie wysokości ich wynagrodzenia; 4) Wybór pisma do ogłoszeń Spółki; 5) Wnioski, które mogą być zgłoszone przez akcjonariuszów (art. 54 prawa o Spółkach Akcyjnych).

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Nasz Sklep—Uranja, Spółka Akcyjna”
w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w **poniedziałek dn. 21 grudnia 1931 r. o godz. 6 popołudniu** w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ul. Szkolna Nr. 10, odbędzie się

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór prezydium; 2) Wybór Rady Nadzorczej w związku ze zmianą statutu; 3) Wolne wnioski.

Dla wykonania prawa głosowania akcje winny być złożone przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki w Warszawie, ul. Sienna 15.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Nasz Sklep—Uranja, Spółka Akcyjna”

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że stosownie do postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 17 października 1931 r., ogłoszonego w Nr. 267 „*Monitora Polskiego*” z dn. 19 listopada 1931 r., kapitał zakładowy Spółki zmniejszony został do zł 200.000 i że wszystkie akcje są okazicielskie. W związku z powyższym w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Sienna 15, począwszy od 28 listopada 1931 r. codziennie w godzinach biurowych od 9 rano do 4 popołudniu, w soboty do 2 popołudniu, dokonywana będzie wymiana akcji dotychczasowych (imiennych i okazicielskich) na akcje okazicielskie nominalnej wartości zł 100 każda, przyczem za każde 20 dotychczasowych akcji wydana będzie jedna nowa stołtowa akcja.

Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru, S. A.

WARSZAWA, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE Nr. 7

Bilans zamknięcia na dzień 30 czerwca 1931 r.

STAN CZYNNY.—Nieruchom. fabryczne zł 31.246.984·89; Nowe urządzenia zł 223.494·14; Inwentarz ruchomy zł 1.276.888·44; Remanenty zł 14.779.820·44; Kasa zł 132.660·79; Papiery procentowe zł 800.053·59; Banki zł 887.575·21; Rozmaici zł 7.044.506·33; Rachunek przechodni zł 782.428·14; Depozyty zł 1.245.597·42; **Ogółem suma zł 58.420.009·39.**

STAN BIERNY.—Kapitał Akcyjny zł 14.800.000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 8.065.588·24; Kapitał zapasowy zł 27.402·60; Rezerwa walutowa zł 211.080·53; Rezerwa specjalna zł 5.279.731·34; Rozmaici zł 17.667.295·13; Weksle własne zł 7.172.662·96; Weksle plantatorskie zł 2.846.843·00; Banki zł 6.242·75; Dyw den da niewypłacona zł 22.170·98; Rachunek przechodni zł 219.415·33; Depozyty zł 1.245.597·42; Zysk brutto zł 855.979·11; **ogółem suma zł 58.420.009·39.**

Rachunek Zysków i Strat za 1930/31 r.

WINIEN.—Podatki i opłaty stemplowe zł 928.769·08; Świadczenia socjalne zł 508.649·27; Kosz v ogólne przedsiębiorstwa zł 750.748·55; Procenty zł 1.751.134·09; Utrzymanie nieczynnej fabryki Konstancja zł 46.862·42; Zysk brutto zł 855.979·11; **gółem suma zł 4,842.142·52.**

MA.—Reszta nierozdzielonego zysku 1929/30 r. zł 16.551·97; Zysk na fabrykacji zł 4.752.079·90; Zysk z gospodarstw rolnych zł 68.538·69; Zysk na dzierżawie Magazynu Warszawskiego zł 4.971·96; **Ogółem suma zł 4,842.142·52.**

Zwyczajne Walne Zebranie Akcjonariuszów, odbyte w dniu 25 listopada 1931 r., bilans powyższy oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwaliło wypłacić Akcjonariuszom dywidendę w wysokości 2%.

„Chodorów”, Sp. Akc. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

Rachunek strat i zysków za 1930/31 r.

STRATY	zł	zł	zł	ZYSKI:	zł	zł	zł
Fabryka:				Fabryka:			
Buraki	5,373.289'02			Cukier	13,334.539'48		
Przerób buraków	708.180'54			Melasa	222.301'69		
Wyrób rafinady	716.972'83			Wytłoki	76.309'85		
Koszty ładowania i wywo- żenia szlamu	20.774'34			Procenty	105.433'38	13,738.584'40	
Koszty magazynowania i eks- pedycji cukru	71.000'36			Gospodarstwo rolne			
Konserw. dróg kraj i pow.	596'30			Folwarki:			
Administracja	342.646'32			Zbiór krescencji	611.715'82		
Koszty handlowe	89.127'81			Nadwyżka ze sprzedaży inwentarza żywego	26.636'99	638.352'81	
Kasa Chorych i ubezp. społ.	131.323'44			Młyn:			
Utrzym. usług i zaprzęgów	69.267'34			Wpływy z przemiału		2.414'75	
„ maszyn surowni	290.021'35			Las:			
„ rafinerji	293.328'73			Wyrab i trzebież lasu dla własnych folwarków		14.463'95	655.231'51
„ budynków fabryczn.	138.468'69						
„ mieszk.	48.094'15						
„ inwentarza martw.	51.157'91						
„ stacji wodnej	12.303'32						
„ toru przemysłowego	17.503'86						
„ suszarni wytłoków	26.093'92						
„ podwórza fabryczn.	163.862'40						
Asekuracja	77.088'82						
Podatki	1.346.510'85						
Amortyzacja	1,102.551'75	11,090.164'05					
Gospodarstwo rolne:							
Folwarki:							
Administracja	92.244'52						
Koszty ogólne	25.323'76						
Kasa Chorych i ubezp. społ.	21.173'67						
Utrzym. służby	131.517'00						
„ inwentarza żywego	154.701'63						
„ „ martw.	21.233'25						
„ budynków	14.482'46						
„ torów przemysł.	5.430'61						
„ dóg i kopanie rowów	4.015'98						
Materiały	1.782'84						
Asekuracja	5.264'39						
Podatki	39.242'47						
Amortyzacja	32.435'07						
Tenuta dzierżawna	45.967'64	594.815'29					
Młyn:							
Utrzym. młyna	1.135'87						
„ młynarzy	1.260'53						
„ inwentarza martw.	41'80						
Kasa Chorych i ubezp. społ.	396'11						
Koszty ogólne	282'43						
Asekuracja	824'59						
Podatki	606'02						
Amortyzacja	3.747'87	8.295'22					
Stawy:							
Utrzym. stawów	2.311'30						
„ stawnicz. i brzegow.	2.250'95						
„ inwentarza martw.	32'79						
Kasa Chorych i ubezp. społ.	119'10						
Koszty ogólne	368'24						
Asekuracja	61						
Podatki	5.771'17						
Amortyzacja	11'96	10.866'12					
Las:							
Administracja	2.981'09						
Utrzymanie służby	2.978'63						
Koszty ogólne	1.376'25						
Kasa Chorych i ubezp. społ.	1.053'59						
Kultura i szkółka	1.272'40						
Utrzymanie budynków	525'74						
Materiały	6'40						
Konserwacja dróg i kopanie rowów	139'00						
Asekuracja	104'55						
Podatki	6.378'32						
Amortyzacja	142'12	16.958'09	630.934'72				
Czysty zysk			2,672.717'14				
			<u>14,393.815'91</u>				<u>14,393.815'91</u>

„Chodorów“ Sp. Akc. dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

Bilans za rok 1930/31

AKTYWA	zł	zł	zł	PASYWA	zł	zł	zł
Fabryka:				Fabryka:			
Nieruchomości:				Nieruchomości:			
Grunt	191.569'76			Kapitał akcyjny		9,375.000'00	
Budynki fabryczne	2,233.097'76			„ amortyzacyjny		5,144.844'14	
„ mieszkalne	1,086.261'63			Fundusz rezerwy statutowy	500.542'01		
Maszyny	6,367.708'92			Fundusz agiowy	2,194.262'38		
Stacja wodna	198.144'00			„ rezerwy z przewalutowania	9.661'61		
Tor przemysłowy	207.975'52			Specjalna rezerwa walutowa	19.957'89	2,724.423'89	
Kamienica we Lwowie	344.861'48						
Magazyn cukru we Lwowie	12.956'42	10,642.575'49		Dywidenda — kupony niezrealizowane:			
				za rok 1927/28	14.493'00		
Ruchomości:				„ „ 1928/29	35.042'00		
Inwentarz żywy i martwy		284.243'75		„ „ 1929/30	49.345'50	98.880'50	
Zapasy:				Corrente conto wierzyciele	10,599.023'01		
Materiały	843.029'87			Plantatorów conto wierzyciele	4.952'59	10,603.975'60	
Cukier	3,215.173'06	4,058.202'93		Weksle reeskont	205.500'00		
Kasa gotówka	16.097'69			Akcepty własne	44.942'87	250.442'87	28,197.567'00
Corrente conto dłużnicy	11,979.574'08			Gospodarstwo rolne:			
Plantatorów „ „	1,82.763'51			Corrente conto wierzyciele			45.157'68
Efekty	65.485'75			Rachunek strat i zysków			2.672.717'14
Wydatki na rok 1931/32	158.863'93	28,287.807'13					
Gospodarstwo rolne:							
Nieruchomości:							
Folwarki:							
Grunta	1,145.187'10						
Budynki	234.510'32	1,379.697'42					
Gorzelnie:							
Budynki gorzelnii Sadki	15.316'12						
Urządzenie „ „	12.144'79						
Budynki „ Anielówka	10.490'71						
Urządzenie „ „	3.632'89	41.584'51					
Stawy:							
Grunt Chodorów-Dobrowlany		267.815'00					
Młyn:							
Grunt	33'83						
Budynek	32.406'55						
Urządzenie	6.135'11	38.575'49					
Lasy:							
Grunta Mołodyńcze-Nowosielce	209.089'40						
Budynki	1.086'72						
Drzewostan	122.709'46	332.885'58					
Telefony:							
Urządzenie sieci telefonicznej na folwarkach		163'80					
Zapasy:							
Inwentarz żywy	120.787'20						
„ martwy	96.979'49						
Zboże	58.350'89						
Drzewo	1.252'05	277.369'63					
Kasa gotówka	4.260'55						
Korrente conto dłużnicy	77.949'02						
Wydatki na rok 1931/32	207.333'69	2,627.634'69					
		<u>30.915.441'82</u>					<u>30.915.441'82</u>

Chodorów, dn. 1 września 1931 r.

ZARZĄD SPÓLKI AKCYJNEJ „CHODORÓW“

Prezes: Inż. Stanisław Kremer

Członkowie:

Władysław Rozpłochowski

Inż. Adam Piotrowski

KOMISJA REWIZYJNA

poświadcza zgodność z ksiązkami i załącznikami

Edmund Biliński, Józef Brandys

Kazimierz hr. Rostworowski, Leon Getter

Zarząd Firmy
„GAZY ZIEMNE”
 SP. AKC. DLA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO
 we Lwowie ul. Akademicka 7

przedtem
 „SPÓŁKA AKCYJNA DLA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO I GAZÓW ZIEMNYCH”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w wykonaniu uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 24 listopada 1928 r. oraz postanowień nowego statutu Spółki („Monitor Polski” Nr. 84/31) rozpoczął z dn. 1 grudnia 1931 r. wymianę dotychczasowych akcji Spółki w stosunku 1 akcji nowej o wartości zł 100 nominalnie za 4 akcje stare po zł 20 nominalnie.

Akcje stare należy przedstawić do wymiany wraz z talonem i kuponem począwszy od numeru 12. Nowe akcje będą również wydawane z talonem i kuponem za 1931 rok.

Wymiany dokonywa Bank Dyskontowy Warszawski. Oddział we Lwowie, ul. Trzeciego Maja 14, nie pobierając za tę czynność w okresie do 31 grudnia 1932 r. należności bankowych.

CUKROWNIA ZAKRZÓWEK, S. A.

Bilans na dz. 31 marca 1931 r.

AKTYWA	zł
Nieruchomości	3.973.280 ⁵²
Ruchomości	192.958 ⁸³
Kolejki wąsko-torowe i tabor	594.822 ⁷³
Kasa	14.281 ⁹⁰
Papiery wartościowe	136.155 ²⁷
Materiały i produkty	142.215 ⁶⁹
Dłużnicy	1.461.359 ⁹⁵
Weksle plantat. kaucyjne	547.000 ⁰⁰
Cukier, melas i wyłoki	2.308.698 ³⁵
	<u>9.370.773²⁴</u>
Wydane gwarancje	539.953 ⁴⁶
	<u>9.910.726⁷⁰</u>

PASYWA	zł
Kapitał akcyjny	2.000.000 ⁰⁰
Kapitał Zapasowy	548.453 ¹⁹
Kapitał Amortyzacyjny	zł 636.751 ⁷⁰
Amortyzacja za okres bilan- sowy 1930/31	zł 354.094 ⁴¹ 990.846 ¹¹
Fundusz specjalny z pozostał. nadwyżki z przerechów.	300.000 ⁰⁰
Akcyza	489.864 ¹¹
Wierzyciele	4.483.296 ¹⁵
Kaucje wekslowe plantatorskie	547.000 ⁰⁰
Zysk	11.313 ⁶⁸
	<u>9.370.773²⁴</u>
Zobowiązania z tyt. gwarancji	539.953 ⁴⁶
	<u>9.910.726⁷⁰</u>

Rachunek Strat i Zysków

	zł
Podatek majątkowy	3.216 ⁶⁴
Zysk	11.313 ⁶⁸
	<u>14.530³²</u>
	zł
Zysk na kampanji 1930/31	2.260 ⁶⁴
Różne dywidendy	12.269 ⁶⁸
	<u>14.530³²</u>

Zarząd Spółki Akcyjnej
Towarzystwo Cukrowni i Rafinerji „Klemensów”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 9 Statutu Spółki — w dn. 8 stycznia 1932 r. o godz. 17, w biurze Zarządu Spółki przy ul. Żabiej 4 odbędzie się doroczne

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów Towarzystwa Cukrowni i Rafinerji „Klemensów”, Spółka Akcyjna, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku Strat i Zysków za rok 1930/31 oraz udzielenie Zarządowi absolutorium za tenże okres;
- 4) Powzięcie uchwały o rozdzieleniu zysków;
- 5) Powiększenie kapitału akcyjnego (zakładowego) o zł 75.000, drogą przelewu na ten cel z zysków za 1930/31 r. odpowiedniej sumy i przestemplowania dotychczasowych akcji w ten sposób, że każda akcja będzie opiewała zamiast na zł 250 na zł 325;
- 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza na rok 1931/32;
- 7) Określenie wynagrodzenia członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wybór jednego członka Zarządu wzmian ustępującego — przez losowanie — oraz Komisji Rewizyjnej;
- 9) Zmiany §§ 5, 9, 48 i 49 Statutu Spółki, a mianowicie:
  - a) nadanie brzmienia § 5: „Kapitał Zakładowy wynosi zł 325.000 (trzysta dwadzieścia pięć tysięcy), podzielonych na 1.000 (tysiąc) akcji po zł 325 (trzysta dwadzieścia pięć) nominalnej wartości każda;
  - b) w treści § 9: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrotowego etc...” zastąpić wyraz „czterech” przez wyraz „pięciu”;
  - c) w treści § 48: „Zarząd Spółki obowiązany jest w ciągu dwóch miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć Komisji Rewizyjnej do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego etc...” zastąpić wyraz „dwuch” przez wyraz „trzech” — oraz
  - d) ustępowi § 49, który teraz opiewa: „O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowych rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednak części kapitału akcyjnego można użyć jedynie na pokrycie strat bilansowych” — nadać następujące brzmienie: „O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowych rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednak części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej części kapitału akcyjnego można użyć jedynie na pokrycie strat bilansowych”.
- 10) Ewentualne wnioski PP. Akcjonariuszów, złożone ustawowo;
- 11) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Ogólnym Zebraniu, zechcą — stosownie do § 7 statutu Spółki — przedstawić swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Żabia 4.

Zarząd
Tow. Akc. Wyrobów Wełnianych i Gumowych
F. W. SCHWEIKERTA w Łodzi

niniejszem ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na

Nadzwyczajne Walne Zebranie

odbyć się mające w dn. 16 grudnia 1931 r. o godzinie 4 po południu w Łodzi, w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 147.

Porządek dzienny.

- 1) Wybór Prezesa i członków Zarządu;
- 2) Wybór Rady Nadzorczej;
- 3) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„JURATA“ Uzdrowisko na Półwyspie Helu

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż **dn. 18 grudnia 1931 r. o godz. 18** odbędzie się w Warszawie w lokalu przy ulicy Marszałkowskiej Nr. 7, m. 1

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Rady Nadzorczej i Wybór Przewodniczącego. 2) Sprawozdanie Zarządu za czas ubiegły od ostatniego Walnego Zgromadzenia. 3) Wnioski Rady Nadzorczej. 4) Ustalenie ilości członków Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki. 5) Wybory członków Rady Nadzorczej. 6) Wybory członków Zarządu. 7) Wolne wnioski.

Właściciele akcji korzystają z prawa głosu, o ile najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem zdeponują w Zarządzie Spółki (Warszawa, Marszałkowska 7, m. 1) lub u notariusza polskiego bądź oryginalne akcje, bądź dowody depozytowe na posiadane akcje. Dowody depozytowe będą wystarczające, o ile będą wydane przez jeden z banków w Rzeczypospolitej Polskiej lub przez jeden z banków zagranicznych, zakwalifikowanych do tego przez Ministerstwo Skarbu (par. 23 Statutu Spółki).

NOLEJ LOKALNA DELATYN-KOŁOMYJA-STEFANÓWKA, S. A.

II OGŁOSZENIE

XXX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Delatyn — Kołomyja — Stefanówka” odbędzie się **dn. 21 grudnia 1931 r. o godz. 10 przedpołudniem** w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (Gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p., drzwi Nr. 453) we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz sprawozdania Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1/IV 1930 r. do 31/III 1931 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 2) Rozdział zysku.
- 3) Ustalenie wysokości rocznego wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej oraz wartości znaczka obecności.
- 4) Sprawa zleconej Radzie Nadzorczej kooptacji jednego członka tej Rady.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu określa § 21 statutu Spółki.

Lwów, dn. 25 listopada 1931 r.

Zarząd.

ZARZĄD SPÓŁKI

TECHNIKA GORZELNICZA, SP. AKC.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że **w dn. 30 grudnia 1931 r. o godz. 11** w lokalu biura Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Wronia 69, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1930 r., jakoteż wynikające stąd wnioski, 3) Udział w pokwitowaniu władzom Spółki z wykonywania przez nie obowiązków, 4) Odwołanie członków Zarządu i Dyrekcji, 5) Ustalenie liczby i wybór członków Rady Nadzorczej, oraz oznaczenie ich wynagrodzenia, 6) Upoważnienie Rady Nadzorczej do zaciągania pożyczek, względnie w walutach zagranicznych i obciążanie nimi hipoteki nieruchomości Spółki, 7) Wnioski i interpelacje.

Na podstawie i w terminach, wskazanych w obowiązującym prawie o spółkach akcyjnych: 1) Można zgłaszać do Zarządu wnioski w sprawach dodatkowych, nieobjętych porządkiem dziennym, 2) Należy składać akcje w biurze Zarządu Spółki celem udziału w głosowaniach.

Warszawa, dn. 25 listopada 1931 r.

Kolej Lokalna Borki Wielkie—Grzymałów, S. A.

Bilans z dnia 31/III 1931 r.

STAN CZYNNY. — Wartość kolei zł 1.919.633,58; Gotówka zł 10.472,12; Efekta zł 28.000,00; Dłużnicy zł 147.072,43; Rachunek gwarancji Państwa zł 23.398,62; **Razem zł 2.128.576,75.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 600.000,00; Pożyczki długoterminowe zł 314.772,13; Fundusze rezerwowe i amortyzacyjne zł 261.620,97; Wierzyciele zł 952.183,65; **Razem zł 2.128.576,75.**

Rachunek zysków i strat za 1930/31 r.

WINIEN. — Wydatki brutto zł 511.567,22;

MA. — Przeniesienie z 1929/30 r. zł 383,47; Dochody brutto zł 487.785,13; Strata za 1930/31 r. zł 23.398,62; **Razem zł 511.567,22.**

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Amunicyjne „POCISK“

powtórnie zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że **w dn. 15 grudnia 1931 r., o godz. 17** w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej Nr. 25, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1930 r., udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności;
- 3) Plan działań i budżet na 1931 r.;
- 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości;
- 5) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia;
- 6) a) Określenie liczby członków Rady i Zarządu i upoważnienie Rady i Zarządu do kooptacji; b) Wybory do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz określenie wysokości wynagrodzenia członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wybór pisma do ogłoszeń Spółki.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 9 grudnia r. b. do godziny 16 złożyć swe akcje, świadectwa tymczasowe lub odpowiednie kwity depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu (Mińska 25). Właściciele akcji imiennych mają prawo udziału w Walnym Zgromadzeniu, o ile są zapisani w księgach Spółki co najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Towarzystwo Polsko-Amerykańskie Przemysłu Zagranicznego JAN SERKOWSKI, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że **w dn. 23 grudnia 1931 r., o godz. 6 wieczorem** odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Nowolipie 76/78,

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z porządkiem dziennym:

- 1) Uzgodnienie statutu Spółki z prawem o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39);
- 2) Wolne wnioski.

Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin, S. A.

Bilans z dnia 31/III 1931 r.

STAN CZYNNY

Wartość kolei zł 4.494.905'86; Gotówka zł 21.087'94;
Papiery wartościowe zł 508'00; Dłużnicy zł 160.902'21;
Gwarancje Państwa zł 232.799'48; Strata zł 265.638'98;
Razem zł 5.175.842'47.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 2.520.000'00; Pożyczka zł 600.961'80;
Fundusze rezerwowe i amortyzacyjne zł 1.452.870'03;
Wierzyciele zł 369.211'16; Zaliczki gwaranc. zł 232.799'48;
Razem zł 5.175.842'47.

Rachunek zysków i strat za 1930/31 r.

WINIEN

Wydatki brutto zł 925'601'25.

MA

Dochody brutto zł 659.962'27; Strata zł 265.638'98;
Razem zł 925.601'25.

Rada Zarządzająca Spółki Akcyjnej

„ARTIGRAPH“

Zakłady Przemysłowe dla Wyrobu Reklam Artystycznych
i Opakowań z Papieru i Blachy w Krakowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 grudnia 1931 r. o godz. 11 przedpołudniem w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddziału w Krakowie, odbędzie się

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Ustąpienie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej z powodu wejścia w życie nowego statutu;
- 2) Wybór Rady Nadzorczej na podstawie par. 16 nowego statutu i ewent. wybór Komisji Rewizyjnej na podstawie par. 20 nowego statutu;
- 3) Wolne wnioski.

Celem wykonania prawa głosowania należy zdeponować akcje w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie najdalej do dn. 10 grudnia 1931 r. Każde 25 akcji liczy się za jeden głos.

Kraków, dn. 26 listopada 1931 r.

Walne Zebranie Spółki Akcyjnej

„LUBAŃ-WRONKI“ Przemysł Ziemiaczany

W LUBONIU, POW. POZNAŃ

odbędzie się dn. 22 grudnia 1931 r., o godz. 17 w Luboniu, w domu administracyjnym Spółki, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności Spółki za rok gospodarczy od 1 sierpnia 1930 r. do 31 lipca 1931 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za czas od 1 sierpnia 1930 r. do 31 lipca 1931 r.;
- 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Zmiana statutu i uzgodnienie z nowym prawem o Spółkach Akcyjnych.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w głosowaniu, mają swe akcje albo notarialne lub bankowe dowody zastawu przestać Zarządowi Spółki w Luboniu nie później, jak na 3 dzień przed Zebraniem.

Rada Nadzorcza: (—) *Stefan Suryn*, Prezes
Zarząd: (—) *Dr. Egon Friderici*
Naczelny Dyrektor

Rada Zawiadowcza Spółki

„Sieć Elektryczna Zagłębia Krośnieńskiego“

S. A.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 15 grudnia 1931 r., o godz. 10 odbędzie się w lokalu Towarzystwa we Lwowie, ul. Fredry 9,

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Uchwały w przedmiocie skła łu przewidzianych nowem brzmieniem statutu organów Spółki;
- 2) Wolne wnioski.

Po myśli § 10 statutu, prawo do jednego głosu na Walnem Zgromadzeniu daje posiadanie 1 akcji imiennej lub 4 akcji opiewających na okaziciela.

Po myśli § 19 statutu, akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje okazicielskie najpóźniej do dn. 12 grudnia 1931 r. w Kasie Spółki we Lwowie, ul. Fredry 9.

Właściciele akcji imiennych winni być wpisani do księgi akcyjnej najpóźniej na 7 dni przed dniem odbycia Walnego Zgromadzenia.

Hodowla Nasion Buraków Cukrowych „MOTYCZ“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1931 r.

STAN CZYNNY	zł
Nieruchomości; grunta i budowle	734.535'27
Maszyny, urządzenia i instalacje	95.357'98
Inwentarz żywy i martwy	62.184'18
Remanenty nasion, produktów rolnych i materiałów	474.585'79
Gotówka i papiery procentowe	6.390'79
Dłużnicy	47.033'67
Weksle	51.325'00
Sumy przechodnie	20'00
Strata	23.360'34
	<hr/>
	1.494.793'02

STAN BIERNY	zł
Kapitał Zakładowy	420.000'00
Kapitał Amortyzacyjny	112.410'42
Kapitał Zapasowy	152.415'40
Specjalna Rezerwa	119.551'16
Towarzystwo Kredytowe Ziemskie	12.203'30
Wierzyciele	607.462'09
Akcepty	70.000'00
Sumy przechodnie	750'65
	<hr/>
	1.494.793'02

Rachunek Strat i Zysków

WINIEN	zł
Strata na produkcji nasion	23.360'34
	<hr/>
MA	zł
Strata	23.360'34
	<hr/>

Kolej Lokalna Lwów—Jaworów, S. A.

II OGŁOSZENIE

XXIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Lwów—Jaworów” odbędzie się **dn. 16 grudnia 1931 r. o godz. 10 przed południem** w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p., drzwi Nr. 453) we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz sprawozdania Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1/IV 1930 r. do 31/III 1931 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Sprawa wyboru członka Rady Nadzorczej i Zarządu;
- 3) Ustalenie wysokości rocznego wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej oraz wartości znaczka obecności.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 21 statutu Spółki.

Lwów, dnia 17 listopada 1931 r.

Zarząd

OGŁOSZENIE TRZECIE

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysłowo - Handlowego „BLOCK-BRUN”, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 15 maja 1931 r. zapadła uchwała o podwyższeniu kapitału Akcyjnego Spółki o zł 500.000, czyli do wysokości zł 2.000.000, przez wypuszczenie 5-ciu tysięcy sztuk akcji na okaziciela III złotowej emisji po zł 100 nominalnej wartości każda na sumę ogólną zł 500.000, na warunkach następujących:

1) Pierwszeństwo do nabycia akcji III emisji złotowej służy właścicielom akcji poprzednich dwóch emisji złotych w stosunku do ilości posiadanych akcji, czyli za każde 3 akcje poprzednich emisji złotych mają oni prawo nabyć jedną akcję III złotowej emisji;

2) Cena emisyjna akcji III złotowej emisji dla dawnych Akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 104 za jedną akcję wartości nominalnej zł 100, z czego zł 100 przeznaczają się na kapitał zakładowy, reszta zaś po pokryciu kosztów z emisją nowych akcji związanych — na kapitał zapasowy;

3) Akcjonariusze, pragnący skorzystać z zastrzeżonego dla nich prawa pierwszeństwa, winni przed upływem 21 dni od daty ostatniego — 3-go ogłoszenia — przedstawić w biurze Zarządu Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego „Block-Brun”, Spółka Akcyjna, przy ulicy Marszałka Focha Nr. 2, posiadane akcje celem ostemplowania oraz wpłacić całą przypadającą za nowe akcje należność;

4) Jeśli w terminie określonym powyżej w punkcie 3-im dawni Akcjonariusze nie wykonają prawa poboru akcji III złotowej emisji, będzie niezwłocznie wyznaczony nowy dwutygodniowy termin dla poboru pozostałych akcji przez wszystkich dawnych Akcjonariuszów. O tym terminie będą uczynione jednorazowe ogłoszenia. Dodatkowy przydział akcji III złotowej emisji nastąpi w stosunku do zgłoszeń. Akcje nierozbrane w powyższym terminie Zarząd Spółki może sprzedać według swego uznania po cenie nie niższej od ceny emisyjnej.

5) Akcje III emisji złotowej będą brały udział w zyskach Spółki od dnia 1 stycznia 1932 r., zrównane zaś zostaną w prawach z akcjami poprzednich 2-ch złotowych emisji po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału akcyjnego Spółki.

ZARZĄD SPÓŁKI AKCYJNEJ

pod firmą

„Spółka Akcyjna Browaru w Częstochowie dawniej K. Szwede”

na zasadzie art. 49 Prawa o Spółkach Akcyjnych (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383) podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dnia 19 grudnia 1931 roku o godz. 8 wieczorem, w biurze Zarządu rzeczony Spółki w Częstochowie przy ul. Ogrodowej Nr. 18/22 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów wspomnianej Spółki.

Porządek dzienny Zgromadzenia zgodnie z art. 50 powołanego prawa oraz §§ 5 i 6 statutu Spółki obejmuje następujące sprawy:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu za 1930/1931 rok operacyjny oraz rachunku zysków i strat za powołany rok operacyjny;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1930/31;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór dwóch członków Zarządu na miejsce ustępujących oraz wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybór pisma, w którym mają być drukowane ogłoszenia;
- 7) Udzielenie dyrektorowi Spółki prawa samodzielnego wystawiania czeków oraz indosowania weksli;
- 8) Uzupełnienie statutu Spółki w tym sensie, że Walne Zgromadzenia akcjonariuszów odbywać się mogą bądź w siedzibie Spółki (w Częstochowie) bądź w Warszawie.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, zechcą stosownie do art. 59 powołanego prawa przedstawić swoje akcje lub odnośne świadectwa depozytowe, względnie zastawowe w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 61 prawa o Spółkach Akcyjnych powyższe Walne Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

KOLEJ LOKALNA ŁUPKÓW—CISNA, S. A.

II OGŁOSZENIE

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Łupków—Cisna” odbędzie się **dn. 19 grudnia 1931 r. o godz. 9 przed południem** w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p., drzwi Nr. 453) we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1/IV 1930 r. do 31/III 1931 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej,
- 2) Ustalenie wysokości rocznego wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej oraz wartości znaczka obecności.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 22 statutu Spółki.

Lwów, dn. 21 listopada 1931 r.

ZARZĄD

**ZARZĄD SP. AKC.
„BROWAR ZWIĄZKOWY”,
S. A.**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że, stosownie do §§ 16 i 17 Statutu, zwołuje się w Warszawie, w kancelarii Notariusza Zygmunta Hübnera w gmachu Hipoteki przy ul. Kapucyńskiej Nr 6,

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 30 grudnia 1931 r. o godz. 12½ pp.

Porządek dzienny: 1) Wybór Prezydium, 2) Zmiana Statutu, 3) Wolne wnioski.

W myśl § 21 Statutu PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni conajmniej na 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w siedzibie Zarządu Spółki (Grzybowska 65) swe akcje.

DRUGIE OGŁOSZENIE

Z a r z ą d

S. A. „Zjednoczone Gazownie Polskie”

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że dn. 12 grudnia 1931 r. o godz. 18 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

w lokalu przy ul. Rymarskiej Nr. 10, m. 14.

Porządek obrad: 1) Zagajenie i wybór prezydium, 2) Wybór władz, 3) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek hipotecznych, 4) Wolne wnioski.

Pragnący uczestniczyć w Zebraniu winni złożyć swe akcje zgodnie z art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych w lokalu przy ul. Rymarskiej Nr. 10, m. 14.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Przemysł Jedwabny”

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 28 grudnia 1931 r. o godz. 12 w południe, w lokalu własnym przy ul. Śródmiejskiej 22 w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania oraz rachunku Zysków i Strat za rok operacyjny 1930;
- 3) Powzięcie decyzji, dotyczącej powiększenia kapitału akcyjnego, wzgl. likwidacji Spółki;
- 4) Sprawa nowelizacji Statutu, w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej;
- 5) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów;
- 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w dn. 28 grudnia r. b., odbędzie się w dn. 11 stycznia 1932 r. o godz. 12 w południe powtórne Walne Zgromadzenie z powyższym porządkiem dziennym, które w myśl § 17 Statutu będzie zdolne do powzięcia uchwał, bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w tem Zgromadzeniu, winni do dn. 21 grudnia r. b. złożyć swe akcje lub odnośne zaświadczenia instytucji bankowych.

DRUGIE OGŁOSZENIE

Z a r z ą d

Standard-Nobel w Polsce, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 grudnia 1931 r. o godz. 17, odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie, Al. Jerozolimska Nr. 57,

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie posiedzenia, 2) Wybór Przewodniczącego, 3) Zmiana ustępu 2 § 11 statutu Spółki, 4) Wybory Członków Zarządu, 5) Wybory Członków Rady Nadzorczej i określenie wysokości ich wynagrodzenia, 6) Wolne wnioski.

Proponowana zmiana ustępu 2 § 11 statutu Spółki jest następująca: „Zarząd składa się z 3 — 7 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie z pośród Akcjonariuszów lub z poza ich grona na lat trzy”. Dalsza część tego ustępu pozostaje bez zmiany.

Na podstawie art. 54 Prawa o „Spółkach Akcyjnych” został zgłoszony przez akcjonariuszów, reprezentujących więcej, niż $\frac{1}{10}$ część kapitału zakładowego Spółki, następujący wniosek do punktu 6 porządku dziennego: „W § 24 statutu Spółki wykreślić słowa „International Trust Company w Nowym Yorku, a w ich miejsce wstawić „The Chase National Bank of the City of New York” w Nowym Yorku”.

W myśl § 24 statutu Spółki akcjonariusze korzystają z prawa głosu, o ile przynajmniej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia złożyli w Spółce same akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u Notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas” w Paryżu, w „The National City Bank of New York” lub w „International Trust Company” w Nowym Yorku.

RADA ZARZĄDZAJĄCA

Towarzystwa Górniczo - Przemysłowego „SATURN”

S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że wyznaczone na dzień 21 grudnia r. b. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Towarzystwa niniejszem zostaje odwołane, natomiast

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 29 grudnia r. b. o godz. 10 rano w Biurze Głównem Towarzystwa na kopalni „Saturn” w mieście Czeladzi z następującym porządkiem obrad:

- 1) Ustalenie liczby członków Rady Nadzorczej i dokonanie wyborów Rady Nadzorczej;
- 2) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej;
- 3) Oznaczenia pism prywatnych, w których powinny być drukowane obowiązkowe ogłoszenia od spółki.

Dla uzyskania prawa uczestniczenia i głosu w Walnym Zgromadzeniu, PP. Akcjonariusze obowiązani są, w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych, przedstawić Radzie Zarządzającej najpóźniej na 7 dni przed terminem swoje akcje na okaziciela lub zaświadczenie na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

Akcjonariusze, życzący sobie umieszczenia dodatkowych spraw w porządku obrad, winni zgłosić swój wniosek na piśmie nie później jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Jeżeli Walne Zgromadzenie nie odpowie par. 12 statutu w nowym brzmieniu, to powtórne Zgromadzenie będzie wyznaczone stosownie do przepisów, zawartych w tymże par. 12.

Belgijska Spółka Akcyjna

Société Industrielle et Commerciale des anciens Etablissements

Emile HAEBLER
BRUKSELA, ŁÓDŹ, PIOTRKÓW

Bilans na dzień 30 czerwca 1931 r.

STAN CZYNNY	Fr. zł.
1. Nieruchomości	2.364.383'94
przychód w roku 1930/31	177.079'92
2. Maszyny, aparaty, utensylja	4.843.663'52
przychód w roku 1930/31	81.116'73
3. Konie i wozy	4.067'47
4. Inwentarz	24.177'47
przychód w roku 1930/31	7.308'96
5. Pozostałości w różnych maszynowych materiałach, bawełny i przędzy przędzalni „Dąbrowa” w Łodzi	450.420'39
6. Pozostałości w surowcach, szkłe i materiałach hut szkła „Kara” i „Hortensja” w Piotrkowie	827.941'06
7. Weksle w portfelu	47.221'71
8. Gotówka i dewizy w kasie	48.219'99
9. Papiery wartościowe	4.342'47
10. Dłużnicy	1.260.195'52
11. Rozrachunek pomiędzy filjami	1.270.616'10
	<u>11.410.755'25</u>

STAN BIERNY

	Fr. zł.
1. Kapitał	4.000.000'00
2. Amortyzacja budynków, maszyn i inwentarza	4.491.889'70
3. Wierzyciele	614.346'39
4. Rozrachunek pomiędzy filjami	1.270.616'10
5. Akcepty	733.193'58
6. Rezerwa zysku z roku 1926/27 (patrz bilans z 30/VI 1927 r.)	147.206'52
7. Rachunek strat i zysków: zysk za rok 1930/31	153.502'96
	<u>11.410.755'25</u>

Rachunek strat i zysków na 30 czerwca 1931 r.

WINIEN	Fr. zł.
1. Podatki	266.784'13
2. Procenty, prowizje, skonto i bonifikacje	203.070'45
3. Opłata stemplowa	29.108'04
4. Koszty handlowe	779.965'93
5. Świadczenia socjalne	121.118'06
6. Straty na klienteli	140.468'87
7. Koszty sprzedaży szkła okiennego przez syndykat hut szklanych	175.121'05
8. Zysk z roku 1930/31	153.502'96
	<u>1.869.139'49</u>

MA

	Fr. zł.
1. Zysk z produkcji	1.869.139'49
	<u>1.869.139'49</u>

W myśl uchwały Ogólnego Zebrania Akcjonariuszów z dn. 19 listopada 1931 r. zużyć należy z wykazanego zysku: Fr. zł. 151.566'96 na amortyzację budynków, maszyn i inwentarza, a resztę Fr. zł. 1.936'00 na rezerwę podatków państwowych.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Gumowy „ARDAL” w Lidzie

zawiadamia Akcjonariuszów Spółki, że
Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów
obędzie się w Lidzie, przy ul. Fabrycznej 8, w siedzibie Spółki w dn. 22 grudnia 1931 r. o godz. 12 w połud. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie umów, dotyczących nabycia w roku bilansowym 1929/30 i w czasie od 1 lipca 1930 r. do 1 listopada 1930 r. nieruchomości oraz urządzeń trwałego użytku, jakoteż dotyczących tego nabycia sprawozdań Zarządu.
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok 1930/31,
- 3) Wybór dziennika do ogłoszeń.
- 4) Zmiana dotychczasowego brzmienia pierwszego zdania § 13 statutu: „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów bywają zwyczajne i nadzwyczajne Zgromadzenie zwyczajne zwołuje Zarząd nie później jak w październiku każdego roku dla rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania i bilansu za ubiegły rok operacyjny, oraz budżetu na rok następny, tudzież dla wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej”, na następujące brzmienie: „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Zgromadzenie zwyczajne zwołuje Zarząd nie później 30 listopada każdego roku dla rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania i bilansu za ubiegły rok operacyjny, oraz budżetu na rok następny, tudzież dla wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej”.
- 5) Uzupełnienie statutu § 30a treści następującej: „Bilans, rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie Zarządu za rok ubiegły operacyjny winne być wygotowane nie później 1 października każdego roku”;
- 6) Powiększenie kapitału akcyjnego o sumę zł 250.000, w drodze nowej emisji akcji i w związku z tym zmiana statutu Spółki przez dodanie do tego statutu § 8² o brzmieniu następującem: „Kapitał zakładowy Spółki określony w §§ 8 i 8¹ tego statutu podwyższony został o zł 250.000 przez emisję 2.500 akcji na okaziciela wartości nominalnej po zł 100 każda”.
- 7) Wybory członków Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 8) Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza budżetowego na rok gospodarczy 1931/32
- 9) Wolne wnioski.

UWAGA. Akcjonariusze, życzący przyjąć udział w tem Zgromadzeniu winni złożyć swoje akcje w Zarządzie Spółki przynajmniej na 7 dni przed datą odbycia Walnego Zgromadzenia.

W DOBIE KRYZYSU
GOSPODARCZEGO
OSZCZĘDZAJMY
PIENIĘDZY I CZASU

PODRÓŻUJMY STALE
SAMOLOTAMI

T A N I O
PRĘDKO i
WYGODNIE.

PIERWSZE OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Ubezpieczeń „PORT”, S. A.

w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 59

podaje do wiadomości, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 12 maja 1931 r. i zezwolenia Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu, ogłoszonego w „Monitorze Polskim” z dn. 1 grudnia 1931 r. Nr. 277, dotychczasowy kapitał akcyjny w wysokości zł 1,000.000 podwyższa się o zł 250.000, t. j. do sumy zł 1,250.000, drogą wypuszczenia 2.500 sztuk akcji nowej (IV-ej) emisji, nominalnej wartości po zł 100 każda, opiewających na okaziciela.

Cena emisyjna wynosi zł 120 za jedną akcję.

Pierwszeństwo do nabycia akcji IV-ej emisji służy dotychczasowym akcjonariuszom w stosunku jednej akcji IV-ej emisji na 4 akcje emisji poprzednich.

Z chwilą wpisania do rejestru handlowego akcje nowej emisji zrównane będą pod względem praw z akcjami poprzednich emisji.

Zapisy na nowe akcje przyjmuje Zarząd Spółki w Warszawie, ul. Krakowskie-Przedmieście 59, do dn. 8 stycznia 1932 r.

Całkowita wpłata na akcje IV-ej emisji winna być uskuteczniiona najpóźniej w ostatnim dniu prawa poboru akcji.

Jeżeli w powyższym terminie prawo poboru i przepiśane wpłaty nie będą w całości dokonane, z nierozbra-nami akcjami Zarząd postąpi zgodnie z art. 119 prawa o spółkach akcyjnych

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE
AMERYKAŃSKO-POLSKA

IZBA HANDLOWA
W STANACH ZJEDNOCZONYCH
149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIĄZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII!
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZADARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCE

załatwiaj swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową
Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

Nakładem tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

wyszła z druku broszura napisana
przez p. H. GRABIANSKIEGO p. t.:

EKONOMICZNE SKUTKI USTAWODAWSTWA PROHIBICYJNEGO W STANACH ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁNOCNEJ

BROSZURA TA OMAWIA ZAGADNIENIE PROHIBICJI Z GOSPODARCZEGO PUNKTU WIDZENIA, A WIĘC WPLYW PROHIBICJI NA WZROST KONSUMPCJI, UŻYCIENIE NARKOTYKÓW, ILOŚĆ OPUSZCZONYCH DNI PRACY, PRZESTĘPCZOŚĆ I T. P. I ZAWIERA OBSZERNE DANE STATYSTYCZNE

CENA EGZEMPLARZA zł 250.

DO NABYCIA W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” WARSZAWA, ELEKTORALNA 2,
.. .. . ORAZ WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH. .. .. .

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYGH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINE, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIALYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-03
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIALYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

INSTYTUCJA CENTRALNA
WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA 50

ODDZIAŁY: ODDZIAŁ GŁÓWNY W WARSZAWIE — UL. NOWOGRODZKA 50,
ODDZIAŁ WE LWOWIE — UL. PIŁSUDSKIEGO 25, ODDZIAŁ W WILNIE —
UL. WIELKA POHULANKA 24, ODDZIAŁ W POZNANIU — UL. KANTAKA 10,
ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU — UL. SIENKIEWICZA 18, ODDZIAŁ W KATO-
WICACH — UL. 3 MAJA 9, ODDZIAŁ W ŁUCKU — UL. PIŁSUDSKIEGO 15,
ODDZIAŁ W KRAKOWIE — PLAC SZCZEPAŃSKI 8, ODDZIAŁ W PIŃSKU —
LOHISZYŃSKA 18, ODDZIAŁ W LUBLINIE — UL. KAPUCYŃSKA 1,
ODDZIAŁ W KIELCACH — UL. SIENKIEWICZA 57, AGENTURA W GDYNI.

ADRES TELEGRAFICZNY INSTYTUCJI CENTRALNEJ "CENTROPEBROL"
ADRES TELEGRAFICZNY ODDZIAŁU "P F B R O L"

KAPITAŁ ZAKŁADOWY, CAŁKOWICIE WPŁACONY, zł 130 MILJONÓW.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH POŻYCZEK AMORTYZACYJNYCH W 7% LISTACH ZASTAWNYCH NA KUPNO GRUNTU I NA INWESTYCJE ROLNE; UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH KREDYTÓW NA WSZELKIEGO RODZAJU MELJORACJE ROLNE W 7% OBLIGACJACH MELJORACYJNYCH; UDZIELA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KRÓTKOTERMINOWYCH KREDYTÓW OBROTOWYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I SAMORZĄDOWYCH KAS POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWYCH; DOSTARCZA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KREDYTU TOWAROWEGO W NAWOZACH SZTUCZNYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I KAS SAMORZĄDOWYCH NA DOGODNYCH WARUNKACH KREDYTOWYCH; KUPUJE MAJĄTKI ZIEMSKIE NA PARCELACJĘ I PODEJMUJE SIĘ PARCELACJI KOMISOWEJ; PRZYJMUJE WKŁADY: Z 3 MIESIĘCZ. TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNEM W WYSOKOŚCI 6 OD STA, Z 1 JEDNOMIESIĘCZ. TERMINEM WYPOWIEDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNEM 5 OD STA, NA KAŻDE ŻĄDANIE ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNEM 4 OD STA. ORAZ NA KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE ZA OPROCENTOWANIEM 6 OD STA ROCZNIE.

7% LISTY ZASTAWNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO SĄ ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI GOSPODARSTW WIEJSKICH, CAŁYM MAJĄTKIEM PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO, ORAZ GWARANCJĄ SKARBU PAŃSTWA. MAJĄ ONE WSZELKIE PRAWA PAPIERÓW PUPILARNYCH I PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA, ORAZ NA POCZET PODATKU MAJĄTKOWEGO OD WSZYSTKICH PŁATNIKÓW TEGO PODATKU. 7% OBLIGACJE MELJORACYJNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO OPIEWAJĄ NA ZŁOTE W ZŁOCIE, ORAZ NA RÓWNOWARTOŚĆ TYCHŻE W DOLARACH STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓLNOOCNEJ; POSIADAJĄ GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA, ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUPILARNE; PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA; WOLNE SĄ OD PODATKU OD KAPITAŁÓW I RENT.